

# Проширено Упутство за корисника

---



9310233

Издање 1

## ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОИЗВОДА

Ми, NOKIA CORPORATION изјављујемо на своју искључиву одговорност да је производ RH-12 усклађен са одредбама следеће Директиве Савета: 1999/5/ЕС.

Примерак Изјаве о усклађености производа можете наћи на адреси  
[http://www.nokia.com/phones/declaration\\_of\\_conformity/](http://www.nokia.com/phones/declaration_of_conformity/).

# CE 168

Copyright © 2004 Nokia. Сва права задржана.

Без претходне писмене дозволе друштва Nokia забрањена је репродукција, трансфер, дистрибуција или меморисање неког дела или читавих садржаја у овом документу.

Nokia, Nokia Connecting People, Xpress-on и Pop-Port су жигови или заштићени жигови фирме Nokia Corporation. Остали називи производа и фирми који се помињу у овом тексту могу бити жигови или робне марке њихових власника.

Nokia tune је аудио жиг компаније Nokia Corporation.

US Patent No 5818437 and other pending patents. T9 text input software Copyright (C) 1997-2004. Tegic Communications, Inc. All rights reserved.

Bluetooth is a registered trademark of Bluetooth SIG, Inc.



Includes RSA BSAFE cryptographic or security protocol software from RSA Security.



Java is a trademark of Sun Microsystems, Inc.

ЗАБРАЊЕНА ЈЕ УПОТРЕБА ОВОГ ПРОИЗВОДА НА СВЕ НАЧИНЕ КОЈИ СУ УСКЛАЂЕНИ СА MPEG-4 ВИДЕО СТАНДАРДОМ, ОСИМ ЊЕГОВЕ УПОТРЕБЕ ДИРЕКТНО ВЕЗАНЕ ЗА: (А) ПОДАТКЕ ИЛИ ИНФОРМАЦИЈЕ (и) КРЕИРАНЕ ИЛИ НАБАВЉЕНЕ БЕЗ НАДОКНАДЕ ОД СТРАНЕ КОРИСНИКА У НЕКОМЕРЦИЈАЛНОЈ АКТИВНОСТИ, И (ии) ИСКЉУЧИВО ЗА ЛИЧНУ УПОТРЕБУ, И (Б) ОСТАЛЕ УПОТРЕБЕ ЗА КОЈЕ ПОСТОЈИ ПОСЕБНО И ЗАСЕБНО ЛИЦЕНЦНО ПРАВО ДАТО ОД СТРАНЕ MPEG LA, L.L.C.

USE OF THIS PRODUCT IN ANY MANNER THAT COMPLIES WITH THE MPEG-4 VISUAL STANDARD IS PROHIBITED, EXCEPT FOR USE DIRECTLY RELATED TO (A) DATA OR INFORMATION (i) GENERATED BY AND OBTAINED WITHOUT CHARGE FROM A CONSUMER NOT THEREBY ENGAGED IN A BUSINESS ENTERPRISE, AND (ii) FOR PERSONAL USE ONLY; AND (B) OTHER USES SPECIFICALLY AND SEPARATELY LICENSED BY MPEG LA, L.L.C.

Nokia води политику континуираног развоја. Nokia задржава право на измене и побољшања без претходне најаве ма ког од производа који су описани у овом документу.

Ни у ком случају Nokia неће бити одговорна за ма какав губитак података или прихода или неку посебну, случајну, последичну или индиректну штету ма како да је проузрокована.

Садржаји овог документа су дати "као што јесу". Осим ако то не захтева одговарајући пропис, не дају се никакве гаранције, било изричите било оне које се подразумевају, укључујући, али не ограничавајући се на њих, и подразумевајуће гаранције комерцијалне погодности и погодности за посебну сврху, у односу на тачност, поузданост или садржај овог документа. Nokia задржава право на измену овог документа или на његово повлачење у свако доба без претходне најаве.

Расположивост посебних производа може да варира у зависности од подручја. Молимо проверите то код Вама најближег продавца Nokia-е.

<b>ЗА ВАШУ БЕЗБЕДНОСТ.....</b>	<b>12</b>
<b>Опште информације .....</b>	<b>16</b>
Пристапне шифре .....	16
Сигурносна шифра (5 до 10 цифара) .....	16
PIN и PIN2 шифре (4 до 8 цифара), PIN шифра модула и Потписни PIN .....	16
PUK и PUK2 шифре (8 цифара).....	17
Шифра забране позива (4 цифре) .....	17
Шифра новчаника (4 до 10 цифара) .....	17
Преузимање садржаја и апликација.....	18
Преглед функција телефонског апарата.....	18
Nokia PC Suite и Nokia Audio Manager .....	20
Заједничка меморија.....	21
<b>1. За почетак.....</b>	<b>22</b>
Инсталисање SIM картице и батерије.....	22
Пуњење батерије.....	23
Укључивање и искључивање телефонског апарата.....	24
Нормалан радни положај .....	24
Замена маски.....	25
Инсталисање мултимедија картице .....	26
<b>2. Ваш телефонски апарат.....</b>	<b>28</b>
Тастери и конектори.....	28
Пасивни режим рада .....	30
Тапет .....	31
Заштита екрана (скрин сејвер) .....	31

Уштеда енергије .....	31
Основни индикатори .....	32
Закључавање тастатуре .....	34
Сервис конфигурационих подешавања .....	35
<b>3. Функције позива .....</b>	<b>37</b>
Позивање .....	37
Брзо бирање неког телефонског броја .....	38
Пријем или одбијање долазног позива .....	38
Позив на чекању .....	39
Опције у току везе .....	39
<b>4. Писање текста .....</b>	<b>41</b>
Укључивање и искључивање интуитивног начина уноса текста .....	41
Употреба интуитивног начина уноса текста .....	41
Писање сложенца .....	42
Употреба традиционалног начина уноса текста .....	43
Савети за писање текста .....	43
<b>5. Коришћење менија .....</b>	<b>45</b>
Приступ некој функцији менија .....	45
Списак функција менија .....	47
<b>6. Функције менија .....</b>	<b>52</b>
Поруке (Мени 1) .....	52
Текстуалне поруке (SMS) .....	52
Писање и слање порука .....	53
Опције слања порука .....	53
Писање и слање SMS имејл поруке (електронске поште преко SMS сервиса) .....	54
Читање и одговарање на SMS поруку или SMS имејл .....	55
Фолдери Пријем и Послате поруке .....	56

Листе доставе .....	56
Шаблони .....	58
Фолдер Сачуване ставке и Моји фолдери .....	58
Подешавања текстуалних и SMS имејл порука .....	59
Мултимедија поруке (MMS) .....	60
Писање и слање мултимедија поруке .....	61
Читање и одговарање на мултимедија поруку .....	63
Фолдери Пријем, Слање, Сачуване поруке и Послате поруке .....	64
Меморија за мултимедија поруке пуна .....	65
Брисање порука .....	65
Подешавања мултимедија порука .....	66
Имејл поруке .....	68
Писање и слање имејл порука .....	68
Преузимање имејл порука са имејл налога у телефон .....	70
Читање и одговарање на имејл поруку .....	70
Пријем и Остали фолдери (Драфтови, Архива, Слање и Послато) .....	71
Брисање имејл порука .....	71
Подешавања имејл порука .....	71
Ћаскање .....	75
Улазак у мени Ћаскање .....	77
Повезивање и раскид везе са сервисом ћаскања .....	77
Започињање сесије ћаскања .....	78
Прихватање или одбијање позива за ћаскање .....	79
Читање чет поруке .....	80
Учествовање у ћаскању, конверзацији .....	80
Измене сопствених података, информација .....	81
Контакти за ћаскање .....	81
Блокирање и одблокирање порука .....	82

Групе.....	82
Говорне поруке.....	83
Инфо поруке.....	84
Сервисне команде.....	84
Листа позива (Мени 2).....	85
Листа претходних позива.....	85
Бројачи и мерачи за позива, податка и порука.....	86
Контакти (Мени 3).....	87
Избор подешавања контаката.....	87
Меморисање имена и телефонских бројева (Додај контакт).....	88
Меморисање више бројева или текстуалних напомена по једном имену.....	88
Додавање слике имену или броју у контактима.....	90
Тражење неког контакта.....	90
Брисање контаката.....	91
Измена или брисање детаља.....	91
Моја присутност.....	92
Претплаћена имена.....	94
Додавање контаката у пријављена имена.....	95
Преглед пријављених, "претплаћених" имена.....	95
Одјава пријаве (претплате) контакта.....	96
Копирање контаката.....	96
Слање и пријем визиткарти.....	97
Брза бирања.....	98
Бирање гласом.....	98
Додавање и организовање надимака.....	99
Позивање користећи надимак.....	100
Инфо бројеви и бројеви сервиса.....	100
Моји бројеви.....	100
Групе позивача.....	101

Подешавања (Мени 4) .....	102
Начини рада .....	102
Подешавање тонова.....	103
Подешавање екрана.....	104
Подешавања времена и датума .....	105
Личне пречице.....	106
Десни селекциони тастер.....	106
Гласовне команде.....	107
Повезивање .....	107
Bluetooth бежична технологија .....	107
Bluetooth веза.....	109
Bluetooth подешавања .....	109
Инфрацрвена веза.....	110
(E)GPRS .....	111
(E)GPRS веза .....	112
Подешавање (E)GPRS модема.....	112
Подешавање позива.....	113
Подешавање телефона.....	115
Подешавања Ћаскања и праћења присутности.....	117
Подешавање проширења.....	118
Подешавање заштите .....	119
Врати фабричка подешавања .....	120
Галерија (Мени 5).....	120
Медији (Мени 6) .....	123
Камера .....	124
Фотографисање .....	124
Прављење видео снимка.....	125
Подешавање камере.....	126
Медиа плејер.....	126



Подешавање телефонског апарата за стриминг сервис .....	127
Музички центар .....	128
Репродукција музичких нумера које су пренешене у телефон.....	129
Подешавања музичког центра.....	129
Радио .....	130
Подешавање радио станице.....	131
Коришћење радио пријемника .....	131
Диктафон .....	133
Снимање.....	133
Листа снимака.....	133
Дефинисање фолдера за смештај.....	134
Еквилајзер.....	134
Роковник (Мени 7) .....	134
Аларм.....	134
Када истекне време подешено за аларм .....	135
Календар.....	136
Унос напомене у календар .....	137
Када Вас телефонски апарат упозорава алармом на напомену.....	138
Листа обавеза .....	138
Напомене .....	139
Новчаник.....	140
Приступање менију Новчаник.....	141
Меморисање детаља картице.....	141
Личне напомене .....	142
Креирање скупа новчаника.....	143
Подешавања новчаника.....	144
Водич за плаћање помоћу новчаника .....	144
Синхронизација .....	145
Синхронизација са телефонског апарата.....	145

Подешавања синхронизације.....	146
Синхронизација са РС рачунара .....	148
Апликације (Мени 8).....	148
Игре.....	148
Стартовање игре.....	148
Остале опције које су на располагању за игру или групу игара .....	149
Допуна игара.....	149
Стање меморије за игре .....	149
Подешавања игре .....	150
Апликације .....	150
Стартовање апликације.....	150
Остале опције које су на располагању за апликацију или групу апликација .....	150
Преузимање апликације.....	151
Стање меморије за апликације.....	152
Калкулатор.....	152
Тајмер.....	154
Штопераца .....	154
Сервиси (Мени 9) .....	156
Основни кораци за приступ и коришћење сервиса.....	156
Подешавање телефонског апарата за неки сервис .....	157
Ручно уношење параметара сервиса .....	157
Успостављање везе са сервисом .....	157
Претраживање страница сервиса .....	158
Употреба тастера телефонског апарата у току претраживања .....	159
Опције у току претраживања.....	159
Директно позивање.....	160
Раскините везу са сервисом .....	160
Подешавање изгледа претраживача .....	160
Кукице .....	161

Адресе (букмарк ознаке) .....	162
Примање адресе.....	162
Преузимање .....	162
Сервисни пријем .....	163
Подешавање сервисног пријема.....	163
Кеш меморија .....	164
Сигурност, заштита претраживача .....	164
Заштитни модул .....	164
Сертификати .....	165
Дигитални потписи .....	166
Информација о позицији .....	167
SIM сервис (Мени 10).....	167
<b>7. Комуникације са РС рачунаром .....</b>	<b>169</b>
PC Suite.....	169
(E)GPRS, HSCSD и CSD.....	171
Коришћење комуникационих програма за пренос података .....	171
<b>8. О батерији .....</b>	<b>172</b>
Пуњење и пражњење.....	172
<b>ЧУВАЊЕ И ОДРЖАВАЊЕ.....</b>	<b>174</b>
<b>ВАЖНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ У ВЕЗИ БЕЗБЕДНОСТИ.....</b>	<b>176</b>

# ЗА ВАШУ БЕЗБЕДНОСТ

Прочитајте ове једноставне смернице. Кршење правила може да буде опасно или противзаконито. Додатне детаљне информације су дате у овом Упутству.



Не укључујте телефон ако је забрањена употреба мобилних телефона или када њихова употреба може да проузрокује сметње или опасност.



## **БЕЗБЕДНОСТ САОБРАЋАЈА ЈЕ НА ПРВОМ МЕСТУ**

Не користите ручни телефон у току вожње.



## **СМЕТЊЕ**

Сви мобилни телефони могу да буду изложени сметњама које утичу на радне карактеристике.



## **ИСКЉУЧИТЕ У БОЛНИЦАМА**

Придржавајте се свих прописа или правила. Искључите телефон у близини медицинске опреме.



## **ИСКЉУЧИТЕ У АВИОНУ**

Бежични уређаји могу проузроковати сметње у авиону.



## **ИСКЉУЧИТЕ ПРИ ТОЧЕЊУ ГОРИВА**

Не користите телефон на местима за точење горива. Не користите га у близини горива или хемикалија.



## **ИСКЉУЧИТЕ БЛИЗУ МЕСТА МИНИРАЊА**

Не користите телефон на местима где се врши минирање. Придржавајте се ограничења и поступајте по свим прописима и правилима.

**УПОТРЕБЉАВАЈТЕ РАЗУМНО**

Употребљавајте само у нормалном положају. Немојте непотребно додиривати антену.

**КВАЛИФИКОВАНИ СЕРВИС**

Само квалификоване особе смеју инсталисати или поправљати телефонску опрему.

**ПРИБОР И БАТЕРИЈЕ**

Употребљавајте само одобрени прибор и батерије. Не прикључујте некомпатибилне уређаје.

**ПРИКЉУЧИВАЊЕ НА ДРУГЕ УРЕЂАЈЕ**

Код прикључивања на ма који други уређај, прочитајте његово упутство за употребу ради безбедносних инструкција. Не прикључујте некомпатибилне уређаје.




**РЕЗЕРВНЕ КОПИЈЕ**

Не заборавите да направите резервне копије свих важних података.



**ОТПОРНОСТ НА ВОДУ**

Ваш телефонски апарат није водоотпоран. Одржавајте га сувим.

**ПОЗИВАЊЕ**

Проверите да је телефон укључен и на мрежи. Унесите број телефона укључујући број мрежне групе, затим притисните . За завршетак везе притисните . Да одговорите на позив притисните .

**ХИТНИ ПОЗИВИ**

Проверите да је телефон укључен и на мрежи. Притисните  потребан број пута (на пример да бисте прекинули везу, изашли из менија и сл.) да обришете садржај екрана. Унесите број службе помоћи и притисните . Дајте своју локацију. Немојте да прекидате везу све док Вам се то не каже.

## ■ Услуге мреже

Бежични телефон описан у овом Упутству је одобрен за коришћење у EGSM 900, GSM 1800 и GSM 1900 комуникационим мрежама.

Трофреквентност је могућност зависна од мреже. Проверите са својим локалним провајдером да ли се можете претплатити и користити ову могућност.

Овај телефонски апарат подржава WAP 2.0 протоколе (HTTP и SSL) преко TCP/IP протокола. За неке функције овог телефонског апарата, као што су MMS, претраживање, електронска пошта (имејл), ћаскање, статус присутности контаката, даљинска синхронизација (SyncML) и преузимање садржаја путем претраживача или MMS-а, неопходно је да телекомуникациона мрежа подржава ове технологије.

Многе могућности наведене у овом упутству називају се услуге мреже. То су посебне услуге које договарате преко свог провајдера. Пре него што будете могли да користите било коју од ових услуга мреже, морате да се претплатите на те услуге код свог провајдера и да добијете упутства за њихово коришћење.



**Напомена:** Неке мреже можда не подржавају све карактере карактеристичне за језик и/или услуге.

## ■ О прибору

Проверите број модела сваког пуњача пре његове употребе са овим апаратом. Овај уређај је намењен за употребу са напајањем из ACP-12, ACP-8, ACP-7, LCH-9 и LCH-12.



**Упозорење:** Употребљавајте само батерије, пуњаче и прибор које је одобрио произвођач телефона за употребу уз овај модел телефона. Употреба било којих других типова може поништити одобрење или гаранцију који се односе на телефон а може бити и опасна.

За могућност набавке одобреног прибора, молимо проверите код Вашег продавца.

## Неколико практичних правила за рад опреме

- Сав прибор држите ван дохвата деце.
- Када искључујете кабл за напајање било ког прибора, ухватите и извуците утикач, а не кабл.
- Редовно проверавајте да је опрема монтирана у аутомобилу правилно постављена и да правилно функционише.
- Монтажу све сложене опреме за аутомобил мора изводити само квалификовано лице.

# Опште информације

---

## ■ Приступне шифре

### Сигурносна шифра (5 до 10 цифара)

Сигурносна шифра штити ваш телефонски апарат од неовлашћене употребе. Фабрички подешена шифра је 12345. Промените шифру и нову чувајте у тајности и на безбедном месту, даље од свог телефонског апарата. Да промените шифру и подесите телефон да је захтева, погледајте део Подешавање заштите на страници 119.

Ако пет пута заредом унесете неисправну сигурносну, заштитну шифру, телефон неће даље примати унос шифре. Сачекајте пет минута па унесите шифру поново.

### PIN и PIN2 шифре (4 до 8 цифара), PIN шифра модула и Потписни PIN

- PIN (Personal Identification Number или Лични идентификациони број) шифра штити вашу SIM картицу од неовлашћеног коришћења. PIN шифра се обично испоручује уз SIM картицу. Подесите апарат да захтева унос PIN шифре при сваком укључивању; видите Подешавање заштите на страници 119.
- PIN2 шифра се евентуално испоручује уз SIM картицу и неопходна је за приступ одређеним функцијама, као што су бројачи импулса.
- PIN шифра модула је неопходна за приступање подацима у заштитном модулу. Видите Заштитни модул на страници 164. PIN шифру модула добијате са SIM картицом ако она у себи има уграђен заштитни модул.



- Потписни PIN је неопходан за (електронски) дигитални потпис. Видите Дигитални потписи на страници 166. Потписни PIN добијате са SIM картицом ако она у себи има уграђен сигурносни, заштитни модул.

Уколико три пута заредом унесете погрешну PIN шифру, телефон приказује упозорење *PIN je blokirano* или *PIN šifra je blokirana*, и од Вас захтева да унесете PUK шифру.

## PUK и PUK2 шифре (8 цифара)

PUK (Personal Unblocking Key, Лична шифра за деблокаду) шифра је неопходна за измену блокиране PIN шифре. PUK2 шифра је потребна за промену блокиране PIN2 шифре.

Ако ове шифре нису испоручене уз SIM картицу, за њих се обратите свом локалном провајдеру сервиса.

## Шифра забране позива (4 цифре)

Шифра забране (позива) је неопходна код коришћења опције *Usluga zabrane poziva*; видите Подешавање заштите на страници 119. Ову шифру можете добити од свог провајдера, добављача услуга.

## Шифра новчаника (4 до 10 цифара)

Шифра новчаника Вам је потребна за приступ функцијама новчаника. Ако три пута заредом укуцате погрешну шифру новчаника, апликација Новчаник се блокира на пет минута. Наредна три погрешна уноса удвостручују ово време. За даље информације погледајте део Новчаник на страници 140.

## ■ Преузимање садржаја и апликација

У свој телефонски апарат можете преузимати нове садржаје (нпр. слике и видео снимке) и апликације (мрежни сервис).

1. Изаберите функцију преузимања из менија *Kolekcija* или *Galerija*. За начин приступа функцији преузимања, погледајте опис одговарајућег менија.

Приказује се листа адреса (букмарк ознака). Одаберите *Još adresa* ако желите да видите адресе које су Вам на располагању у менију *Servisi*.

2. Одаберите адресу странице претраживача којој желите да приступите. Ако повезивање не успе, промените активни скуп подешавања везе у менију *Servisi* и покушајте поново. Пратите упутства која даје сам сервис.

Који су Вам сервиси на располагању, цене и претплату проверите код свог локалног оператора целуларне мреже или провајдера сервиса.



Имајте на уму да Nokia не гарантује за апликације преузете са других, а не свог сајта. Ако се одлучите да са њих преузимате Java апликације, потребно је да предузмете сву предострожност у смислу безбедности и садржаја као и за било који други сајт.

## ■ Преглед функција телефонског апарата

Nokia 6230 пружа бројне функције практичне за свакодневно коришћење као што су календар, часовник, аларм, радио, музички центар и уграђена камера. Камера се може користити за снимање видео снимака и фотографија које можете да користите за тапете, позадину, у пасивном режиму, или као сличице, минијатуре за модул *Kontakti*. Видите Камера на страници 124. Такође Вам је за апарат на располагању читав дијапазон Nokia Xpress-on™ маске у боји. За замену маске погледајте Замена маске на страници 25.

Ваш телефон такође подржава и

- EDGE (Enhanced Data rates for GSM Evolution - побољшане брзине преноса података у GSM мрежама), видите (E)GPRS на страници 111.
- Сервис мултимедија порука (MMS), и у стању је да шаље и прима мултимедија поруке које садрже текст, једну слику, један аудио снимак и један видео снимак. Сlike и мелодије звона можете да сачувате за лична подешавања свог телефона. Видите Мултимедија поруке (MMS) на страници 60.
- XHTML претраживач који Вам омогућава преузимање и посматрање богатијих и колоритнијих графичких садржаја. Видите Сервиси (Мени 9) на страници 156.
- Имејл функција за пријем, читање и слање имејл порука. Видите Имејл поруке на страници 68.
- Статус присутности контаката, што Вам омогућава једноставну размену информација о статусу присутности, доступности, ваших колега, чланова породице или пријатеља. Видите Моја присутност на страници 92.
- Ћаскање, што представља начин слања кратких текстуалних порука које се одмах достављају корисницима који су "онлајн", тј. присутни. Видите Ћаскање на страници 75.
- Полифони звук (MIDI) који се састоји из неколико аудио компонената које се репродукују истовремено. Телефонски апарат поседује аудио компоненте за преко 128 инструмената, али истовремено може да репродукује највише 24 инструмента. Полифони аудио се користи код тонова звона и тонова упозорења. Телефон подржава Scalable Polyphonic MIDI (SP-MIDI) audio format.

- Java 2 Micro Edition, J2ME™, и садржи неке Java апликације и игре које су посебно програмиране за мобилне телефоне. У свој телефон можете преузимати и нове апликације и игре; видите Апликације (Мени 8) на страници 148.
- Bluetooth технологија која омогућава бежичне везе између електронских уређаја унутар зоне од максимално 10 метара. Веза између уређаја која се остварује коришћењем Bluetooth технологије се не наплаћује. Bluetooth веза се може користити за слање визиткарти, напомена календара, графика, слика, видео снимака и тонова. Телефонски апарат можете да користите и као модем за прикључивање на мрежу преко јавне комутиране линије или за бежично повезивање са Bluetooth проширењима.

У неким државама могу постојати ограничења употребе Bluetooth уређаја. Проверите са својим дилером и локалним властима.

Видите и део Bluetooth бежична технологија на страници 107.

- Мултимедија картица, за повећање капацитета меморије телефона за чување, на пример, слика или видео записа.

## Nokia PC Suite и Nokia Audio Manager

На CD-ROM диску у пакету производа налази се Nokia PC Suite програмски пакет који саржи богату колекцију разноврсних апликација.

Помоћу ових апликација можете, на пример, да компоунјете нове тонове, мелодије звона, да организујете фотографије и видео снимке направљене камером телефонског апарата као и да инсталишете Java™ апликације у свој телефон.

Помоћу програма Nokia Audio Manager можете да пребацујете музичке датотеке формата AAC или MP3 из компатибилног PC рачунара у свој телефон користећи USB кабл (DKU-2). Такође

можете и да за своје музичке датотеке правите листе нумера као и да ЦД аудио датотеке у AAC формату пребацујете у свој телефон. Онда такве музичке датотеке можете да слушате у менију *Muzički centar* свог телефонског апарата.

Програм Nokia PC Suite се налази и на Nokia веб сајту на адреси [www.nokia.com](http://www.nokia.com).

За додатне информације, погледајте документацију као и Помоћ који прате Nokia PC Suite и Nokia Audio Manager програме.

## Заједничка меморија

Наредне функције вашег телефонског апарата могу да деле меморију: контакти, текстуалне, ћаскање и мултимедија поруке, имејл поруке, надимци и SMS листе доставе, календар, листа обавеза, Java игрице и апликације, и модул Напомене. Коришћење неке од ових функција смањује количину меморије која преостаје за остале функције које деле меморију. Ово је посебно критично при интензивном коришћењу неких функција (мада неке функције, поред меморије коју деле са осталим функцијама, могу имати и одређену количину меморије додељене само њима). На пример, меморисање великог броја Java апликација итд., може заузети комплетну заједничку меморију, па ће апарат пријавити да је меморија испуњена. У том случају, пре наставка рада обришите неке податке или датотеке меморисане у заједничкој меморији.

Имајте на уму да датотеке у галерији користе другу меморију; за даље информације погледајте Галерија (Мени 5) на страници 120.

# 1. За почетак

## ■ Инсталисање SIM картице и батерије

Држите све SIM картице далеко од дохвата деце.

SIM картица и њени контакти се могу лако оштетити гребањем или савијањем, па зато будите пажљиви при манипулацији картицом, при њеном убацивању и вађењу.

Пре инсталисања SIM картице, обавезно телефон искључити, искочити сва проширења па затим извадити батерију.

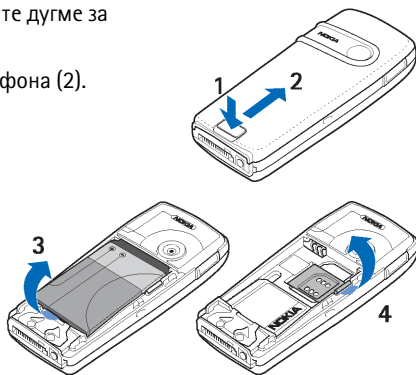
1. Да скинете задњу маску апарата:

Са задњом страном апарата према себи, притисните дугме за ослобађање (1).

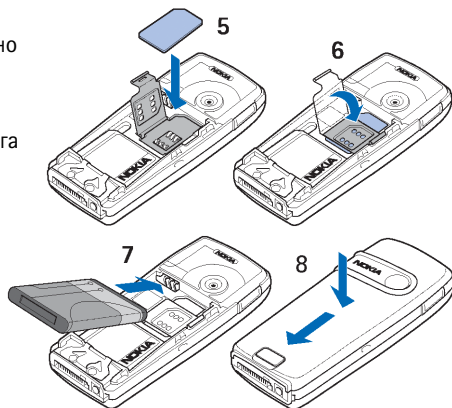
2. Погурајте задњу маску да бисте је скинули са телефона (2).

3. Извадите батерију тако што ћете је подићи као на слици (3).

4. Да ослободите држач SIM картице, нежно повуците блокаду држача картице и отворите га (4).



5. Убаците SIM картицу у држач SIM картице (5). Проверите да је SIM картица уметнута правилно и да су златне контакт површине на картици окренуте ка доле.
6. Затворите држач SIM картице (6) и притисните га да се забрави.
7. Вратите батерију (7).
8. Угурајте задњу маску у њено лежиште (8).



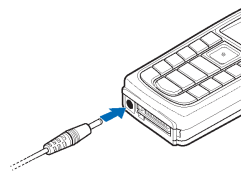
## ■ Пуњење батерије

1. Утакните проводник пуњача у утичницу на доњој страни телефонског апарата.
2. Укључите пуњач у зидну утичницу наизменичног напона.

Ако је телефонски апарат укључен, на кратко се испишује текст *Punjenje*. Уколико је батерија потпуно празна, проћи ће неколико минута пре него што се на екрану појави индикатор пуњења и пре него што се може остварити било каква веза.

Телефонски апарат можете користити док је пуњач прикључен.

Време пуњења зависи од пуњача и батерије који се користе. На пример, пуњење батерије BL5-C пуњачем АСР-12, док је апарат у пасивном режиму рада, траје око 1 сат и 30 минута.



## ■ Укључивање и искључивање телефонског апарата



**Упозорење:** Не укључујте телефон ако је забрањена употреба мобилних телефона или ако њихова употреба може да проузрокује сметње или опасност.

Притисните и држите главни прекидач.

Ако апарат прикаже поруку *Ubaci SIM karticu* мада је SIM картица правилно убачена, или *SIM kartica nije podržana*, обратите се свом оператору мреже или провајдеру. Ваш телефонски апарат не подржава 5 В SIM картице и потребно је картицу заменити.



- Ако апарат затражи PIN код, унесите га (приказује се као \*\*\*\*) па притисните **ОК**.

Видите *Zahtev za PIN šifrom* у оквиру Подешавање заштите на страници 119 и Приступне шифре на страници 16.

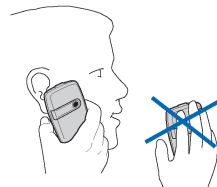
- Ако апарат затражи сигурносни код, унесите код (приказује се као \*\*\*\*\*) па притисните **ОК**. Видите и део Приступне шифре на страници 16.

## ■ Нормалан радни положај

Користите телефон само у његовом нормалном радном положају.

Ваш телефонски апарат има уграђену антену. Као и код сваког другог радио предајника, не додирујте непотребно антену када је телефон укључен.

Додиривање антене утиче на квалитет везе и може да доведе до рада телефона на вишем енергетском нивоу него што би било потребно. Недодиривање антене у току везе оптимизује квалитет њеног функционисања као и аутономију апарата за обављање разговора.

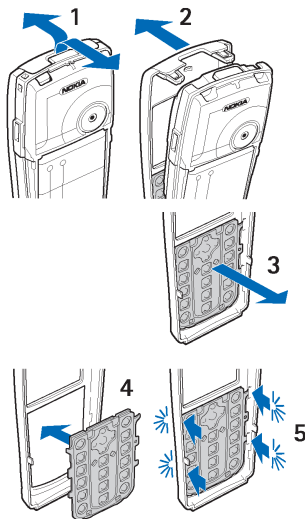




## ■ Замена маски

Пре замене маске увек искључите напајање и из телефонског апарата ископчајте пуњач или други уређај. У току замене маске избегавајте додиривање електронских компонената апарата. Телефонски апарат увек одлажите и употребљавајте са постављеним маскама.

1. Скините задњу маску апарата. Видите корак 1 у делу Инсталисање SIM картице и батерије на страници 22.
2. Нежно скините предњу маску са телефона. Маску нежно скидајте почев од врха телефона (1) и одвојите је (2).
3. Благим притиском, скините уложак тастатуре са предње маске (3).
4. Поставите уложак тастатуре у нову предњу маску (4).
5. Нежно убаците уложак тастатуре (5).



6. Замените предњу маску благим притиском на телефон, почевши са доње стране (6).
7. Вратите задњу маску апарата. Видите корак 8 у делу Инсталисање SIM картице и батерије на страници 22.



За почетак

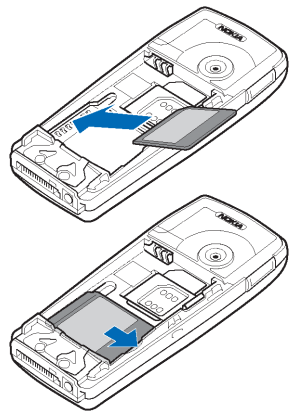
## ■ Инсталисање мултимедија картице

Са овим уређејем користите само компатибилне мултимедија картице (MMC). Друге меморијске картице, ко што су Secure Digital (SD) картице, не могу да стану у држач MMC картице и нису компатибилне са овим уређејем. Коришћење некомпатибилне меморијске картице може да оштети и телефон и картицу, а подаци уписани на некомпатибилну картицу могу да буду оштећени.

1. Скините задњу маску апарата и батерију. Видите кораке 1 и 2 у делу Инсталисање SIM картице и батерије на страници 22.

2. Убаците мултимедија картицу у држач картице. Проверите да је мултимедија картица уметнута правилно и да су златне контакт површине на картици окренуте ка доле.
3. Вратите батерију и задњу маску телефона. Видите кораке 7 и 8 у делу Инсталисање SIM картице и батерије на страници 22.

Мултимедија картица се користи у менију *Galerija* као засебни фолдер. Погледајте и опције у *Galerija*; видите Галерија (Мени 5) на страници 120.



## 2. Ваш телефонски апарат

### ■ Тастери и конектори

#### 1. Главни прекидач

Укључује и искључује телефонски апарат. Када је тастатура закључана, кратак притисак на главни прекидач укључује осветљење дисплеја на око 15 секунди.

#### 2. Звучница

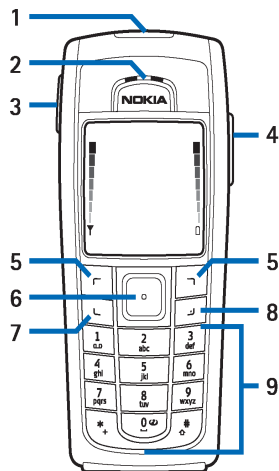
#### 3. Тастери за подешавање јачине звука

За подешавање јачине звука у звучници и у звучнику, или у слушалицама, када су оне прикључене на апарат.

#### 4. Звучник

#### 5. Селекциони тастери и






Функција ових тастера зависи од текста који се појављује изнад њих на екрану. Видите Пасивни режим рада на страници 30.



## 6. Петосмерни навигациони и селекциони тастер

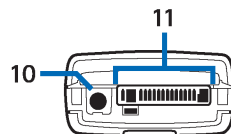


Омогућује кретање кроз имена, телефонске бројеве, меније и опције параметара. 5-смерни навигациони и селекциони тастер се такође користи и за покретање курсора горе, доле, лево и десно у току писања текста, употребе календара и у неким игрицама. Благим притиском на средину бирате жељени мени или потврђујете одабрано.

7.  бира телефонски број и одговара на долазни позив. У пасивном режиму, приказује листу претходно бираних бројева.
8.  прекида успостављену везу. **Излазак из било које функције.**
9. **1**  - **0**  унос цифара и словних карактера.  
**\*+ и #**  се користе за различите намене у различитим функцијама.

## 10. Конектор пуњача

11. Pop-Port™ конектор се користи, на пример, за слушалице и кабл за пренос података. Проширење прикључујте на Pop-Port конектор како је приказано на слици.



## 12. Инфрацрвени (ИЦ) порт



13.Објектив камере на задњој масци апарата.

## ■ Пасивни режим рада

Када је телефонски апарат спреман за употребу а нисте унели ниједан карактер, апарат се налази у пасивном режиму рада.

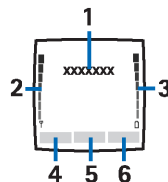
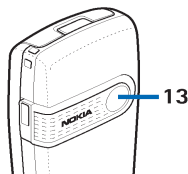
1. Приказује назив комуникационе мреже или лого оператора мреже што означава у којој се целуларној мрежи телефонски апарат тренутно користи.
2. Приказује јачину сигнала целуларне мреже на вашој тренутној локацији. Што је стубић виши, сигнал је јачи.
3. Приказује ниво напуњености батерије. Што је стубић виши, више је енергије у батерији.
4. Леви селекциони тастер у пасивном режиму је **Favoriti**.

Притисните **Favoriti** да видите функције у листи личних пречица. Одаберите функцију да је активирате.

Притисните **Опције** па одаберите:

- **Izaberi opcije**, да видите листу расположивих функција које можете додати.

Дођите до жељене функције и притисните **Označi** да је додате у листу пречица. Да уклоните неку функцију из листе, притисните **Ukloni**.



- **Organizuj**, да реорганизујете функције у листи личних пречица. Одаберите жељену функцију, притисните **Premesti** па одаберите где желите да преместите дату функцију. Ако сте из неког разлога обрисали садржај менија **Favoriti**, притисните **Dodaj** да неку функцију додате.
5. Централни селекциони тастер у пасивном режиму је **Meni**.
  6. Десни селекциони тастер у пасивном режиму је **Kontak**. за приступ менију **Kontakti** или нека друга пречица до функције коју изаберете. Видите Личне пречице на страници 106. Или је то име оператора за приступ његовој веб страници.
- Видите и део Основни индикатори на страници 32.

## Тапет

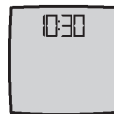
Свој телефон можете подесити да приказује неку слику као позадину, тапет, у пасивном режиму. Видите Подешавање екрана на страници 104.

## Заштита екрана (скрин сејвер)

Свој телефон можете подесити да у пасивном режиму приказује скрин сејвер, заштиту екрана. Видите Подешавање екрана на страници 104.

## Уштеда енергије









Ради уштеде енергије, после одређеног временског периода некористићења функција телефона, све графичке приказе на дисплеју телефона замењује дигитални сат. Да деактивирате заштиту екрана, притисните било који тастер.















Ако нисте подесили тачно време, на екрану се приказује 00:00. За постављање тачног времена, погледајте Подешавања времена и датума на страници 105.


Заштиту екрана, скрин сејвер, можете поставити и из менија *Galerija*. Видите Подешавање екрана на страници 104.

## Основни индикатори

-  Примили сте једну или више текстуалних или графичких порука. Видите Читање и одговарање на SMS поруку или SMS имејл на страници 55.
-  Примили сте једну или више мултимедија порука. Видите Читање и одговарање на мултимедија поруку на страници 63.
-  Телефон је регистровао пропуштен позив. Видите Листа позива (Мени 2) на страници 85.
-  или  Ваш телефон је повезан са сервисом за ћаскање, и статус присутности је "онлајн" (присутан), односно "офлајн" (одсутан). Видите Повезивање и раскид везе са сервисом ћаскања на страници 77.
-  Примили сте једну или више чет порука (поруке из ћаскања) и повезани сте на сервис ћаскања. Видите Повезивање и раскид везе са сервисом ћаскања на страници 77.
-  Тастатура телефонског апарата је закључана. Видите Закључавање тастатуре на страници 34.
-  Телефонски апарат не звони на долазни позив или текстуалну поруку када је *Upozorenje na dolazni poziv* постављено на *Isključeno* и *Ton upozorenja poruke* постављено на *Isključena*. Видите Подешавање тонова на страници 103.



-  Сат са алармом постављен на *Uključi*. Видите Аларм на страници 134.
-  Тајмер је укључен. Видите Тајмер на страници 154.
-  Штоперица ради у позадини. Видите Штоперица на страници 154.
-  Овај индикатор се приказује у горњем левом делу екрана када је за статус (E)GPRS везе одабрано *Stalna veza*, а (E)GPRS сервис је на располагању. Погледајте део (E)GPRS веза на страници 112.
-  Индикатор се приказује у горњем левом делу дисплеја када је успостављена (E)GPRS веза. Видите (E)GPRS веза на страници 112 и Претраживање страница сервиса на страници 158.
-  (E)GPRS веза се задржава (ставља на чекање), на пример, у случају долазног или одлазног позива у току прикључне везе. Индикатор се приказује у горњем десном делу дисплеја.
-  Индикатор инфрацрвене везе; видите део Инфрацрвена веза на страници 110.
-  Сви ваши позиви су преусмерени на други број, *Preusmeri sve govorne pozive*. Ако поседујете две телефонске линије, индикатор преусмеравања за прву линију је  а за другу линију . Видите Подешавање позива на страници 113.
- 1** или **2** Ако имате две телефонске линије, одговарајућа иконица означава ону која је изабрана. Видите Подешавање позива на страници 113.
-  Звучник је активиран; видите Опције у току везе на страници 39.
-  Позиви су ограничени на затворену групу корисника. Видите Подешавање заштите на страници 119.

 Одабран је временски ограничен начин рада. Видите Начини рада на страници 102.

   или 

Слушалице, хендсфри, адаптер за слушни апарат (лупсет) или музичко постоље је прикључено на телефон.

 Индикатор Bluetooth везе. Видите Bluetooth бежична технологија на страници 107.

Да телефон подесите тако да у пасивном режиму приказује време и датум, видите Подешавања времена и датума на страници 105.

## ■ Закључавање тастатуре


Тастатуру можете закључати како би се спречило случајно притискање тастера, на пример, када Вам је телефонски апарат у ташни.

- **Закључавање тастатуре**

У пасивном режиму притисните **Meni** а затим тастер **\*+** у року од 1,5 секунде.

- **Откључавање тастатуре**

Притисните **Otključaj** а затим **\*+** у року од 1,5 секунде, или ако је **Zaštita tastature** постављена на **Uključena**, притисните **Otključaj** па унесите сигурносну шифру.

Да одговорите на позив док је тастатура закључана, притисните . У току везе апаратом се може руковати нормално. Када завршите или одбаците позив, тастатура ће се аутоматски поново закључати.

За **Automatska zaštita tastature** и **Zaštita tastature**, погледајте Подешавање телефона на страници 115.

У вези заштитне, сигурносне шифре, погледајте део Сигурносна шифра (5 до 10 цифара) на страници 16.

За закључавање тастатуре у току везе, погледајте део Опције у току везе на страници 39.



**Напомена:** Када је заштита тастатуре постављена, могући су позиви броја службе помоћи који је програмиран у Вашем телефону (на пр. 911, 112 или други званични број службе помоћи). Унесите број службе помоћи и притисните **L**. Број ће бити приказан тек пошто унесете последњу цифру.

## ■ Сервис конфигурационих подешавања

Да бисте могли да користите MMS, (E)GPRS и друге сервисе бежичне телефоније, неопходно је да у свом апарату имате постављене исправне параметре, подешавања везе. Параметре, подешавања, можете примати директно као конфигурациону поруку и онда их само сачувати у апарат. За детаљније информације о параметрима, подешавањима, обратите се свом оператору мреже, провајдеру или најближем Nokia дилеру.

Подешавања везе можете примати за (E)GPRS, мултимедија поруке, синхронизацију, имејл, за сервисе ћаскање и праћење присутности, као и за претраживач.

Када примите подешавања везе као конфигурациону поруку, а подешавања се не меморишу и активирају аутоматски, приказује се обавештење *Podешavanja veze su primljena*.

- Да сачувате примљене параметре, притисните **Опције** и одаберите **Sačuvaj**. Ако телефон прикаже *Unesi PIN podешavanja*; унесите PIN шифру за дата подешавања па притисните **OK**. У вези PIN шифре, обратите се провајдеру сервиса који је послао подешавања.

Ако параметри нису сачувани, онда се они меморишу као први слободни скуп везе.



- Да погледате примљене параметре, прво притисните **Опције** па одаберите **Vidi**. Да параметре сачувате, притисните **Sačuvaj**.

- Да одбаците примљене параметре, притисните **Опције** и одаберите *Одбаци*.  
За активирање параметара, видите део Успостављање везе са сервисом на страници 157.

## 3. Функције позива


---

### ■ Позивање



1. Укуцајте телефонски број претплатника укључујући и карактеристични (позивни) број подручја. Ако унесете погрешан карактер, да бисте га обрисали притисните **Obriši**.  
За међународне позиве, притисните **\*+** два пута за међународни префикс (карактер + замењује позивни број за излаз у међународни саобраћај), затим укуцајте позивни број државе, подручја (без почетне 0) и телефонски број претплатника.
2. Притисните тастер  да тај број позовете.
3. Притисните тастер  да везу завршите или да одустанете од успостављања везе.

Видите и део Опције у току везе на страници 39.

### Позивање користећи контакте

За тражење имена/телефонских бројева меморисаних у оквиру *Kontakti*, погледајте Тражење неког контакта на страници 90. Притисните тастер  да тај број позовете.

### Поновно бирање последњег бираног броја

У пасивном режиму, притисните  једном да приступите листи последњих 20 бројева које сте позивали или покушали да позовете. Дођите до жељеног броја или имена и притисните  да га позовете.

### Позивање ваше говорне поште

У пасивном режиму, притисните и држите тастер **100**, или притисните **100** и .

Уколико се затражи телефонски број ваше говорне поште, укуцајте га и притисните **ОК**. Видите и део Говорне поруке на страници 83.

## Брзо бирање неког телефонског броја

Да бисте могли да користите брзо бирање, потребно је телефонски број претплатника доделити неком од тастера за брзо бирање, од **2abc** до **9wxyz**; видите Брза бирања на страници 98. Позовите број на један од наредних начина:

- Притисните жељени тастер за брзо бирање, па онда **L**.
- Ако је *Brzo biranje* укључено, притисните и држите жељени тастер за брзо бирање док се веза не успостави. Видите Подешавање позива на страници 113.

## ■ Пријем или одбијање долазног позива

Притисните **L** да долазни позив примите, а **↵** да везу завршите.

Притисните **↵** да долазни позив одбијете.

Ако притиснете **Tišina**, само се искључује звоно. Тада позив можете или примити или одбити.

Ако су на телефон прикључене компатибилне слушалице са одговарајућим тастером, на позив можете одговорати и завршавати везу, притиском на тај тастер.





**Савет:** Уколико је функција *Preusmeri ako je zauzeto* активирана за преусмеравање долазних позива, на пример на вашу говорну пошту, одбијање долазног позива ће исти и преусмерити. Видите Подешавање позива на страници 113.

Када Вас неко позива телефон приказује име позиваоца, телефонски број или текст *Privatan broj* или *Poziv*. Уколико се у *Kontakti* налази више имена чији се телефонски бројеви завршавају са истих седам цифара као број са кога примате позив, приказаће се само телефонски број, ако је на

располагању. Телефон може приказати погрешно име ако име позиваоца није меморисано у оквиру *Kontakti* а постоји меморисано име чији се телефонски број завршава са истих седам цифара као број позиваоца.

## Позив на чекању

У току везе притисните  да одговорите на позив на чекању. Први позив се задржава, ставља на чекање. Да завршите активну везу, притисните .

Да активирате функцију *Poziv na čekanju* погледајте део Подешавање позива на страници 113.

## ■ Опције у току везе

Многе опције које можете користити у току активне везе су мрежни сервиси. За расположивост, обратите се свом оператору мреже или добављачу услуга.

Притисните **Опције** у току активне везе за неке од следећих опција:

- *Isključi mikrofon* или *Uključi mikrofon*, *Završi poziv*, *Završi sve pozive*, *Kontakti*, *Meni*, *Zadrži op Preuzmi*, *Novi poziv*, *Privatno*, *Snimi*, *Odgovori* и *Odbaci*.
- *Konferencija*, да успоставите конференцијску везу која омогућује учешће до пет саговорника. У току везе, позовите новог учесника (*Novi poziv*). Први позив се задржава, ставља на чекање. Када добијете одговор на нови позив, да укључите првог учесника у конференцијску везу, одаберите *Konferencija*. Да обавите приватни разговор са неким од учесника, одаберите *Privatno*, па затим одаберите жељеног учесника. Да се вратите у конференцијску везу, одаберите *Konferencija*.
- *Zaključaj tastat.*, да активирате закључавање тастатуре.

- **Pošalji DTMF**, да пошаљете DTMF тонске секвенце као, на пример, приступне шифре, лозинке, или бројеве банковних рачуна. DTMF систем користе сви телефони са могућношћу тонског бирања. Укуцајте DTMF секвенцу или је потражите у **Kontakti** па притисните **DTMF**. Имајте на уму да карактер (инструкцију) за чекање "w" и за паузу "p" унесите вишеструким притиском на тастер \*+.
- **Zameni** се користи за прелазак са активног на позив на чекању и обратно, а **Prebaci** за повезивање позива на чекању и активног позива уз сопствени излазак из везе.
- **Uključi auto. jač.** или **Isključi auto. jač.**. Аутоматска контрола јачине звука подешава јачину звука у звучници телефонског апарата зависно од нивоа амбијенталне буке.
- **Zvučnik**, да свој телефонски апарат у току везе користите као звучник. Не држите телефон уз уво када га користите као звучник. Да бисте активирали/деактивирали звучник, одаберите **Zvučnik/Telefon**, или притисните **Zvučnik**, односно **Normal.** Звучник се аутоматски деактивира када прекинете везу или покушај успостављања везе, или када на телефон прикључите хендсфри комплет или слушалице.



Ако сте на телефон прикључили компатибилни хендсфри комплет или слушалице, **Telefon** се у листи опција замењује са **Hendsfri** или **Slušalice**, а селекциони тастер **Normal.** са **Hendsf.**, односно са **Slušal.**

У вези коришћења звучника за слушање радија или музичког центра видите део Коришћење радио пријемника на страници 131 или Музички центар на страници 128.



## 4. Писање текста

Текст можете да уносите, на пример код писања порука, користећи традиционални или интуитивни начин уноса текста.

У току писања текста, интуитивни начин уноса текста је означен у левом горњем делу екрана иконицом , а традиционални начин, иконицом . Врста слова је означена са **abc**, **abc** или **abc** поред индикатора уноса текста. Врсту слова, велика или мала, мењате притиском на **#**. Режим уноса цифара је означен са **123**, и са уноса слова на унос цифара и обратно прелазите притиском и држањем тастера **#**.

### ■ Укључивање и искључивање интуитивног начина уноса текста

У току писања текста, притисните **Опције** и одаберите *Реčник*.

- Да интуитивни начин уноса текста укључите, одаберите неки од језика у листи опција речника. Интуитивни начин уноса текста је на располагању само за језике из листе.
- Да се вратите на традиционални начин уноса текста, одаберите *Реčник је искључен*.



**Савет:** За брзо укључивање односно искључивање интуитивног начина уноса текста у току писања, притисните два пута **#**, или притисните и држите **Опције**.

### ■ Употреба интуитивног начина уноса текста


Сваки карактер можете унети једним притиском на тастер. Интуитивни начин уноса текста се базира на речнику који је уграђен у телефонски апарат а коме и Ви сами можете да додајете нове речи.

1. Писање речи започните користећи тастере **2abc** до **9wxyz**. Сваки тастер притисните само једном за једно слово. Реч се мења после сваког откуцаја.



**Пример:** Да бисте написали **Nokia** када је одабран речник енглеског језика, притисните **6mno**, **6mno**, **5jkl**, **4ghi** и **2abc**.

За више упутстава у вези писања текста, погледајте део Савети за писање текста на страници 43.

2. Када завршите писање речи, и она је исправна, потврдите избор додавањем размака тастером **0**  или притиском на неки од тастера за претрагу. Притисак на тастер за претрагу такође помера курсор.

Ако реч није исправна, притисните потребан број пута **\* +** па **Опције** и одаберите **Predlozi**. Када се појави жељена реч, потврдите је.

Ако се иза речи прикаже знак **?**, реч коју намеравате да напишете се не налази у речнику. Да реч додате у речник, притисните **Kuцај**, укуцајте реч (користећи традиционални начин уноса текста) и притисните **Saчувај**. Када се речник испуни, нова унета реч замењује ону која је најраније унета.

3. Започните са писањем наредне речи.

## Писање сложенца

Укуцајте први део речи и потврдите га притиском на тастер **➤**. Напишите последњи део речи, па реч потврдите.

## ■ Употреба традиционалног начина уноса текста

Притискајте нумерички тастер, **1** до **9** *wxyz*, потребан број пута све док се жељени карактер не појави. На нумеричком тастеру нису исписани сви карактери који су Вам на располагању на њему. Који су Вам карактери на располагању зависи од језика који је одабран у менију *Jezik telefona*; видите Подешавање телефона на страници 115.

- Уколико се наредно слово налази на истом тастеру као претходно унето, сачекајте док се курсор не појави или притисните један од тастера за претрагу и укуцајте жељено слово.
- Најчешћи знаци интерпункције као и посебни карактери се налазе на нумеричком тастеру **1**.

За више упутстава у вези писања текста, погледајте део Савети за писање текста на страници 43.

## ■ Савети за писање текста

Наредне опције могу такође бити на располагању за унос текста:

- За размак притисните тастер **0**.
- Да курсор померите лево, десно, доле или горе, притисните тастер за претрагу **<**, **^**, **↓** односно **>**.
- Да унесете неку цифру док сте у режиму уноса слова, притисните и држите одговарајући нумерички тастер.
- Да обришете карактер лево од курсора, притисните **Oбриши**. Притисните и држите **Oбриши** да карактере обришете брже.

Да у току писања поруке обришете све карактере одједном, притисните **Опције** па одаберите *Oбриши текст*.

- Да убаците реч када користите интуитивни начин уноса текста, притисните **Опције** и одаберите **Ubaci reč**. Напишите реч користећи традиционални начин уноса текста и притисните **Sačuvaj**. Реч се такође додаје и у речник.

- Да унесете специјални карактер када користите традиционални начин уноса текста, притисните тастер **\*+**, или када користите интуитивни начин, притисните и држите тастер **\*+**, или притисните **Опције** па одаберите **Ubaci simbol**.

Неким од тастера за претрагу дођите до карактера, па притисните **Ubaci** да карактер одаберете.

До карактера можете доћи и притиском на **2abc**, **4ghi**, **6mno** или **8tuv**, па карактер одабрати притиском на **5jkl**.

Наредне опције су на располагању при писању текстуалне поруке:

- Да унесете неку цифру док сте у режиму уноса слова, притисните **Опције** и одаберите **Ubaci broj**. Укуцајте телефонски број или га потражите у **Kontakti** и притисните **OK**.
- Да унесете неко име из **Kontakti**, притисните **Опције** па одаберите **Ubaci kontakt**. Да убаците телефонски број или текстуалну ставку која је придодата имену, притисните **Опције** и одаберите **Vidi detalje**.



## 5. Коришћење менија

---

Телефонски апарат Вам нуди широки дијапазон функција које су груписане у меније. Већину функција менија прате кратки текстови упутства, помоћи. Да видите текст упутства, дођите до жељене функције менија и сачекајте 15 секунди. За излазак из текста упутства, притисните **Nazad**. Видите Подешавање телефона на страници 115.


### ■ Приступ некој функцији менија

#### Претраживањем

1. Да приступите менију, притисните **Meni**.
2. Помоћу  или  се крећите по менију (или неким од тастера за претрагу када сте у мрежастом приказу), па одаберите, рецимо, *Podešavanja* притиском на **lzaberi**. За начин промене приказа менија, погледајте *Pregled menija* у делу Подешавање екрана на страници 104.
3. Ако мени садржи подменије, одаберите који желите, на пример *Podešavanje poziva*.
4. Ако и одабрани подмени садржи даље подменије, поновите корак 3. Одаберите наредни подмени, на пример *Odgovor bilo kojim tasterom*.
5. Одаберите параметар, опцију по свом избору.
6. Притисните **Nazad** да се вратите на претходни ниво, односно **lzadi** да изађете из менија.

## Користећи нумеричку пречицу

Менији, подменији и параметри опција су нумерисани и некима од њих можете приступати преко њихове нумеричке пречице.

Да приступите менију, притисните **Meni**. Брзо, у року од две секунде, унесите број пречице функције менија којој желите да приступите. Да приступите функцијама менија 1, притисните **Meni** па онда **0**  и на крају број жељене пречице.

Притисните **Nazad** да се вратите на претходни ниво, односно **Izadi** да изађете из менија.

## ■ Списак функција менија

### 1. Poruke



1. Tekst. poruke
  1. Kreiraj poruku
  2. Prijem
  3. Kreiraj SMS e-mail
  4. Poslate poruke
  5. Sačuvane stavke
  6. Šabloni
  7. Moji folderi
  8. Liste dostave
  9. Obriši poruke
2. Multim. poruke
  1. Kreiraj poruku
  2. Prijem
  3. Slanje
  4. Poslato
  5. Sačuvane stavke
  6. Obriši poruke
3. E-mail
  1. Kreiraj e-mail
  2. Primi
  3. Prijem
  4. Ostali folderi

5. Ostale opcije
  4. Časkanje<sup>1</sup>
    1. Prijava
    2. Sačuvane konv.
    3. Podešavanja veze
  5. Govorne poruke
    1. Preslušaj govorne poruke
    2. Broj govorne pošte
  6. Info poruke
    1. Info servis
    2. Teme
    3. Jezik
    4. Info teme sačuvane u SIM kartici
    5. Čitaj<sup>2</sup>
  7. Podeš. poruka
    1. Tekst. poruke
    2. Multim. poruke
    3. E-mail
    4. Ostala podeš.
  8. Servisne komande
- 2. Liste poziva**
1. Propušteni pozivi



- 
1. За расположивост, обратите се свом оператору мреже или добављачу услуга.
  2. Овај мени се приказује једино ако је примљена нека инфо порука.



2. Примљени позиви
3. Позивани бројеви
4. Обриши листе задњих позива

1. Све
2. Propuštene
3. Примљене
4. Позиване

5. Trajanje poziva

1. Trajanje zadnjeg poziva
2. Trajanje primljenih poziva
3. Trajanje napravljenih poziva
4. Trajanje svih poziva
5. Poništi merače

6. Merač GPRS podataka

1. Podataka poslato u zadnjoj sesiji
2. Podataka primljeno u zadnjoj sesiji
3. Ukupno poslato podataka
4. Ukupno primljeno podataka
5. Obriši merače

7. Merač trajanja GPRS veze

1. Trajanje zadnje sesije
2. Trajanje svih sesija
3. Obriši merače

8. Brojač poruka

1. Poslatih poruka
2. Primljenih poruka
3. Poništi brojače

3. **Kontakti**

1. Nađi

2. Dodaj kontakt

3. Obriši

4. Moja prisutnost

5. Pretplaćena imena

6. Kopiraj

7. Podešavanja

1. Memorija u upotrebi
2. Pregled kontakata
3. Stanje memorije

8. Brza biranja

9. Govorni nadimci

10. Info brojevi<sup>1</sup>

11. Brojevi servisa<sup>1</sup>

12. Moji brojevi<sup>2</sup>

13. Grupe pozivača<sup>2</sup>

- 
1. Приказује се само ако то подржава SIM картица. За расположивост, распитајте се код свог оператора мреже или добављача услуга.
  2. Ако Инфо бројеви, Бројеви сервиса, или обе функције нису подржане, нумеричка ознака, број овог менија ће се сходно томе мењати.



## 4. Podešavanja



1. Načini rada
  1. Opšti
  2. Nečujan
  3. Sastanak
  4. Teren
  5. Pejdžer
2. Podešavanje tonova
  1. Upozorenje na dolazni poziv
  2. Melodija
  3. Jačina zvona
  4. Vibracija
  5. Ton upozorenja poruke
  6. Ton poruke časkanja
  7. Tonovi tastature
  8. Tonovi upozorenja
  9. Upozoravaj na
3. Podešavanje ekrana
  1. Tapet
  2. Kolor šeme
  3. Pregled menija
  4. Logo operatora
  5. Zaštita ekrana
4. Podešavanja vremena i datuma
  1. Sat
  2. Datum
  3. Autoažuriranje vremena i datuma
5. Lične prečice
  1. Desni selekcion taster
  2. Komande glasom
6. Povezivanje
  1. Bluetooth
  2. Infracrveno (IC)
  3. GPRS
7. Podešavanje poziva
  1. Auto. kontrola jačine zvuka
  2. Preusmerenje
  3. Odgovor bilo kojim tasterom
  4. Automatsko ponavljanje biranja
  5. Brzo biranje
  6. Poziv na čekanju
  7. Izveštaj po pozivu
  8. Šalji moj identitet
  9. Linija za odlazne pozive<sup>1</sup>
8. Podešavanje telefona
  1. Jezik telefona
  2. Stanje memorije
  3. Automatska zaštita tastature
  4. Zaštita tastature
  5. Prikaz informacije o ćeliji

1. За расположивост, обратите се свом оператору мреже или добављачу услуга.

6. Pozdravna poruka
7. Izbor operatora
8. Potvrda akcija SIM servisa
9. Pomoćna objašnjenja
10. Ton pri uključenju
9. Podešav. ćask. i moje prisustnosti
  1. Aktivna podešav. ćask. i prisutn.
  2. Izmeni akt. podešav. ćask. i prisutn.
10. Podešavanje proširenja<sup>1</sup>
  1. Slušalice
  2. Hendsfri
  3. Loopset
  4. Muzičko postolje
  5. Tekst. telefon
  6. Punjač
11. Podešavanje zaštite
  1. Zahtev za PIN šifrom
  2. Usluga zabrane poziva
  3. Fiksno biranje
  4. Zatvorena grupa korisnika
  5. Stepen zaštite
  6. Pristupne šifre
12. Vрати fabrička podešavanja

## 5. Galerija

1. Memorij. kartica<sup>2</sup>
2. Fotografije
3. Video snimci
4. Muz. fajlovi
5. Grafike
6. Melodije
7. Audio snimci



## 6. Mediji

1. Kamera
2. Media player
3. Muzički centar
4. Radio
5. Diktafon
6. Ekvilaj. za medije



## 7. Rokovnik

1. Alarm
  1. Vreme alarma
  2. Ponavljanje alarma
  3. Ton alarma



1. Овај се мени приказује једино ако је на телефон прикључено, или раније било прикључено неко компатибилно проширење које је на располагању за овај апарат.
2. Овај мени се не приказује ако мултимедија картица није убачена. Бројеви менија ће се сходно томе мењати. Име зависи од меморијске картице.

2. Kalendar
3. Lista obaveza
4. Napomene
5. Novčanik
  1. Nač. novčanika
  2. Kartice
  3. Karte
  4. Računi
  5. Lične napomene
  6. Podešavanja
6. Sinhronizacija
  1. Sinhroniši
  2. Podešavanja

## 8. Aplikacije



1. Igre
  1. Izaberi igru
  2. Dopuna igara
  3. Memorija
  4. Podeš. aplikacije
2. Kolekcija
  1. Izaberi aplikaciju
  2. Dopuna aplikacija
  3. Memorija
3. Dodaci

1. Kalkulator
2. Tajmer
3. Štoperica

## 9. Servisi

1. Početna strana
2. Adrese
3. Linkovi prezim.
  1. Preuzim. melodija
  2. Preuzimanja slika
  3. Dopuna igara
  4. Preuzim. videa
  5. Dopuna aplikacija
4. Zadnja web adr.
5. Servisni prijem
6. Podešavanja
  1. Podešavanja veze
  2. Podešavanje izgleda
  3. Podešavanje zaštite
  4. Podešavanje servisnog prijema
7. Idi na adresu
8. Obriši keš
9. Pozicioniranje

## 10. SIM servisi<sup>1</sup>



1. Приказује се једино ако га ваша SIM картица подржава. Назив и садржај је различит и зависи од SIM картице.

## 6. Функције менија

---

### ■ Порукe (Мени 1)

Имате могућност писања, слања и меморисања текстуалних, мултимедија и SMS имејл порука. Све поруке су организоване по фолдерима.



Пре првог слања поруке, морате да сачувате подешавања за поруке.

Да одаберете величину фонта за читање и писање порука, притисните **Мени**, одаберите *Порукe*, *Пodeš. poruka*, *Ostala podeš.*, па *Veličina fonta*.

### Текстуалне поруке (SMS)

Користећи услуге SMS сервиса ваш телефонски апарат може да шаље и прима вишеделне поруке које се састоје од неколико стандардних текстуалних порука (мрежни сервис). Цена се одређује на бази броја потребних стандардних порука за једну вишеделну поруку. Ово има утицаја на обрачун наплате порука.

Имате такође могућност пријема и слања текстуалних порука које садрже слике. Свака графичка порука се састоји од неколико текстуалних порука.



**Напомена:** Функцију графичких порука можете да користите једино ако је подржава ваш оператор мреже или провајдер. Графичке поруке могу примати и приказивати једино телефонски апарати који нуде могућности графичких порука.

Функција текстуалних порука користи заједничку меморију; видите Заједничка меморија на страници 21.

## Писање и слање порука

У горњем десном углу екрана приказује се број расположивих карактера / редни број дела поруке, на пример 120/2.

1. Притисните **Мени**, одаберите *Поруке*, *Текст. поруке* па *Креирај поруку*.



**Савет:** Да брже почнете писање поруке, притисните < у пасивном режиму.

2. Укуцајте текст поруке. Видите Писање текста на страници 41. За унос текстуалних шаблона или слика у поруку, видите део Шаблони на страници 58. Свака графичка порука се састоји од неколико текстуалних порука. Зато слање једне графичке поруке може коштати више од слања једне текстуалне поруке.
3. Да поруку пошаљете, притисните **Пошаљи**.
4. Унесите телефонски број примаоца, или га потражите у *Контакти*. Да бисте поруку послали, притисните **ОК**.



**Напомена:** Када шаљете поруке преко SMS сервиса мреже апарат може да прикаже обавештење *Порука је послата*. То значи да је апарат послао поруку на број центра за слање порука који је у њему програмиран. То не значи да је порука примљена на жељеној пријемној страни. За више детаља у вези SMS сервиса обратите се свом провајдеру.

## Опције слања порука

Пошто сте поруку написали, притисните **Опције**, и одаберите *Опције слања*.

- Да поруку пошаљете на више одредишта, одаберите *Пошаљи на више*. Пошто сте поруку послали свим жељеним примаоцима, притисните **Заврши**.
- Да поруку пошаљете користећи неку листу доставе, одаберите *Пошаљи по листи*.

За начин прављења листе доставе, погледајте Листе доставе на страници 56.

- Да бисте поруку послали користећи неки од начина слања, одаберите *Način slanja* па затим начин слања који желите да употребите.  
За дефинисање начина слања порука, погледајте Писање и слање SMS имејл поруке (електронске поште преко SMS сервиса) на страници 54.

### Писање и слање SMS имејл поруке (електронске поште преко SMS сервиса)


Пре него што будете могли да шаљете имејл преко SMS сервиса, потребно је да меморисхете параметре за слање имејл порука; видите Писање и слање SMS имејл поруке (електронске поште преко SMS сервиса) на страници 54. Да проверите доступност SMS имејл сервиса као и да се претплатите на исти, обратите се свом провајдеру сервиса. Да сачувате имејл адресу у *Kontakti* видите Меморисање више бројева или текстуалних напомена по једном имену на страници 88.


1. Притисните **Meni**, одаберите *Poruke, Tekst. poruke* па *Kreiraj SMS e-mail*.
2. Укуцајте имејл адресу примаоца, или је потражите у *Kontakti*, па притисните **OK**.
3. По жељи, унесите и предмет SMS имејл поруке, па притисните **OK**.
4. Укуцајте текст имејл поруке. Видите Писање текста на страници 41. Укупан број карактера које можете унети приказује се у горњем десном делу екрана. Имејл адреса и предмет поруке улазе у укупни број карактера.  
Видите и део Шаблони на страници 58. Сlike се не могу убацивати.
5. Да пошаљете SMS имејл поруку, притисните **Pošalji**. Уколико нисте претходно меморисали параметре за слање SMS имејл порука, телефон ће затражити број имејл сервера.  
Да имејл пошаљете, притисните **OK**.



**Напомена:** Када шаљете имејл поруке преко SMS сервиса мреже, апарат може да прикаже обавештење *Poruka je poslata*. То значи да је имејл порука послата са вашег телефонског апарата на имејл сервер. То не значи да је имејл порука примљена на жељеној пријемној страни. За више детаља у вези имејл сервиса, обратите се свом провајдеру.

## Читање и одговарање на SMS поруку или SMS имејл


Када примите поруку или SMS имејл, приказује се индикатор  обавештење *Primljeno poruka*: као и број нових порука.

Блинкање иконице  означава да је меморија за поруке испуњена. Пре него што будете могли да примате нове поруке, морате избрисати неке старе у фолдеру *Prijem*.

1. Притисните **Prikaži** да Вам се прикаже нова порука, или притисните **Izadi** ако желите да је погледате касније.

### Накнадно читање поруке:

Притисните **Meni**, одаберите *Poruke, Tekst. poruke* па *Prijem*.

2. Ако је примљено више од једне поруке, одаберите поруку коју желите да прочитате. Непрочитана порука је испред означена са .
3. Док читате или гледате поруку, притисните **Opcije**.

Можете одабрати да обришете, проследите или измените поруку као текстуалну или SMS имејл поруку, да промените име поруке коју читате, или да је преместите у неки други фолдер.

Одаберите *Kopiraj u kalendar* да текст на почетку поруке копирате у календар телефона као подсетницу за тај дан.

Одаберите *Detalji poruke* да видите, ако се приказују, име и број телефона пошиљаоца, центар за размену порука који је коришћен као и датум и време пријема поруке.

Одаберите *Uzmi detalje* да из отворене поруке преузмете бројеве, имејл адресе или интернет адресе.

Док читате графичку поруку, одаберите *Sačuvaj sliku* да слику сачувате у фолдер *Šabloni*.

- Одаберите *Odgovori* да на поруку одговорите. Одаберите *Izvornim tekstem* да у одговор укључите изворну поруку, или одаберите типски одговор који ће се унети у одговор, или пак одаберите *Praznim ekranom*.

Када одговарате на SMS имејл поруку, прво потврдите или измените имејл адресу и предмет. Затим напишите свој одговор.

- Да поруку пошаљете, притисните **Pošalji** па затим **OK** да поруку пошаљете на број који је приказан на екрану.

## Фолдери Пријем и Послате поруке

Телефонски апарат меморише пристигле поруке у фолдер *Prijem* а послате поруке у фолдер *Poslate poruke* у оквиру подменија *Tekst. poruke*.

Текстуалне поруке које намерава да пошаљете касније можете меморисати у фолдер *Sačuvane stavke, Moji folderi* или *Šabloni*.

## Листе доставе

Ако имате потребе да често шаљете поруке фиксној групи прималаца, за то можете дефинисати листу доставе. Те листе доставе можете чувати у меморији телефона. Имајте на уму да телефон поруку шаље посебно сваком примаоцу у листи. Зато слање поруке користећи листу доставе може да кошта више од слања само једном примаоцу.

Проверите да се контакти које желите да убаците у листу доставе налазе у интерној меморији телефонског апарата намењеној контактима.



Листе доставе користе заједничку меморију; видите Заједничка меморија на страници 21.



Притисните **Meni**, одаберите *Poruke*, *Tekst. poruke* па *Liste dostave*. Приказују се називи расположивих листа доставе.

- Ако још нисте меморисали ниједну листу, притисните **Dodaj** да је направите. Унесите назив, име за листу и притисните **OK**. Притисните **Vidi**, затим **Dodaj** па одаберите неки контакт из меморије телефонског апарата. Притисните поново **Dodaj** да у креирану листу додате додатне контакте.
- У супротном, дођите до листе. Притисните **Vidi** да видите контакте у одабраној листи. Притисните **Opcije** и моћи ћете да видите детаље или да обришете одабрани контакт. Притисните **Dodaj** да у листу додате додатне контакте.
- Да прикажете остале опције фолдера листе доставе, притисните **Opcije** и моћи ћете да одаберете:
  - *Dodaj listu*, да креирате нову листу доставе.
  - *Promeni naziv liste*, да промените назив одабране листе.
  - *Isprazni listu*, да обришете сва имена и телефонске бројеве у одабраној листи.
  - *Obrisi listu*, да обришете изабрану листу доставе.


Ако порука не може да буде послата неким примаоцима у листи доставе, приказује се фолдер *Neuspele poruke*. Одаберите *Neuspele poruke* па притисните **Vidi** да погледате листу примаца која слање последње поруке није успело. Притисните **Opcije** па одаберите:

- *Ponovi po listi*, да поновите слање поруке примаоцима у листи *Neuspele poruke*.
- *Obrisi listu*, да обришете листу *Neuspele poruke*.
- *Vidi poruku*, да видите неуспелу поруку.

## Шаблони

Ваш телефонски апарат садржи текстуалне обрасце, означене са , и графичке обрасце, означене са .

Да приступите листи шаблона, притисните **Мени**, одаберите *Poruke*, *Tekst. poruke*, па *Šabloni*.

- Да убаците текстуални образац, шаблон у поруку или имејл, или у свој одговор на њих, притисните **Опције**. Одаберите *Koristi obrazac* и одаберите образац, шаблон који желите да убаците.
- Да убаците слику у текстуалну поруку, или у свој одговор на њу, притисните **Опције**. Одаберите *Ubaci sliku* па одаберите слику да је видите. Притисните **Ubaci** да слику убаците у своју поруку. Иконица  у заглављу поруке означава да је придодата сличица. Број карактера који можете унети у неку поруку зависи од величине саме сличице.

Да погледате текст и слику заједно, притисните **Опције** па одаберите *Pregled*.

## Фолдер Сачуване ставке и Моји фолдери

Да организујете своје поруке, неке од њих можете да пребаците у фолдер *Sačuvane stavke* или да додате нове фолдере за своје поруке.

У току читања поруке, притисните **Опције**. Одаберите *Premesti*, дођите до фолдера у који желите да преместите поруку и притисните **Izaberi**.

Да додате или избришете фолдер, притисните **Мени**, одаберите *Poruke*, *Tekst. poruke* па *Moji folderi*.

- Да додате фолдер ако претходно нисте додали ниједан фолдер, притисните **Dodaj**. У супротном, притисните **Опције** и одаберите *Dodaj folder*.
- Да фолдер избришете, дођите до њега и притисните **Опције** па одаберите *Obriši folder*.

## Подешавања текстуалних и SMS имејл порука

Подешавање порука се односи на слање, пријем и читање порука.

1. Притисните **Мени**, одаберите *Poruke, Podeš. poruka, Tekst. poruke*, па *Način slanja*.
2. Ако ваша SIM картица подржава више од једног скупа начина слања порука, одаберите онај који желите да измените.
  - Одаберите *Broj centra za poruke* да сачувате телефонски број центра за размену порука који је потребан за слање текстуалних порука. Овај број добијате од свог провајдера, добављача услуга.
  - Одаберите *Poruke se šalju kao* да изаберете тип поруке: *Tekst, E-mail* или *Pejdzher*.
  - Одаберите *Trajnost poruke* да одредите временски период за који ће мрежа покушавати да достави ваше поруке.
  - За тип поруке *Tekst* одаберите *Uobičajeni broj primaoca* да меморишете уобичајени, примарни, број на који ће се слати поруке тог типа.  
За поруку типа *E-mail* одаберите *E-mail server* да меморишете број имејл сервера.
  - Одаберите *Izveštaji o dostavi* да од мреже захтевате да Вам се шаљу извештаји о достави ваших порука (мрежни сервис).
  - Одаберите *Upotreba GPRS* па затим *Da*, да поставите GPRS као преферентни носач за SMS. Такође подесите и *GPRS veza* на *Stalna veza*; видите (E)GPRS веза на страници 112.
  - Одаберите *Odgovor kroz isti centar* да омогућите примаоцу ваше поруке да Вам одговори преко вашег центра за поруке (мрежни сервис).

- Одаберите *Promeni naziv načina isporuke* да промените назив одабраног начина слања, испоруке. Скупови начина испоруке се приказују само ако ваша SIM картица подржава више од једног скупа.

### Подешавање замене старих порука

Када се меморија за поруке испуни, телефон не може да прима нити да шаље нове поруке. Међутим, телефон можете подесити тако да старе поруке из фолдера *Prijem* и *Poslate poruke* аутоматски замењује новим.

Притисните **Meni**, одаберите редом *Poruke, Podeš. poruka, Tekst. poruke* па затим *Prebrisavanje u Poslatom* или *Prebrisavanje u Prijemu*. Одаберите *Dozvoljeno* да подесите да телефон замењује старе поруке новим у фолдеру *Poslate poruke*, односно у фолдеру *Prijem*.

### Мултимедија поруке (MMS)



**Напомена:** Ову функцију можете користити једино ако је подржава Ваш оператор мреже или Ваш провајдер. Мултимедија поруке могу да примају и приказују једино телефонски апарати који нуде компатибилне могућности мултимедија порука.

Мултимедија порука може да садржи текст, звук и једну слику или један видео снимак. Телефон подржава мултимедија поруке величине до 100 kB. Ако се максимална величина поруке премаши, телефон неће моћи да је прими. Зависно од мреже, евентуално ћете примити текстуалну поруку са Интернет адресом на којој можете погледати ту мултимедија поруку.

Ако порука садржи слику, телефон је умањује како би се уклопила у површину екрана.

Функција мултимедија порука користи заједничку меморију; видите Заједничка меморија на страници 21.



**Напомена:** Ако је за опцију *Dozvoli multimedija prijem* одабрано *Da* или *U matičnoj mreži*, оператор или провајдер вам могу наплаћивати сваку примљену поруку.

Сервис мултимедија порука подржава следеће формате:

- Слика: JPEG, GIF, WBMP, BMP, и PNG.
- Звук: Скалабилни полифони MIDI (SP-MIDI), AMR аудио и монофони тонови звона.
- Видео снимци 3gp формата: SubQCIF квалитет слике и AMR аудио запис.

Телефон можда не подржава све варијанте горе поменутих формата. Ако примљена порука садржи компоненте, објекте, неподдржаног формата, оне ће се приказати као име датотеке уз текст: *Format objekta nije podržan.*

Имајте на уму да не можете примати мултимедија поруке у току разговора, игре или употребе друге Java апликације, као ни у току претраживања када се користи GSM преносни пут (видите део Ручно уношење параметара сервиса на страници 157). Како испорука мултимедија порука може затајити из бројних разлога, за важне комуникације се не ослањајте искључиво на њих.

## Писање и слање мултимедија поруке

За постављање параметара мултимедија порука, видите део Подешавања мултимедија порука на страници 66. За расположивост сервиса мултимедија порука као и за претплату, обратите се свом оператору мреже или провајдеру сервиса.

Институција заштите ауторских права може да спречава копирање, модификовање, пренос или прослеђивање неких слика, тонова звона или другог садржаја.

1. Притисните **Мени**, одаберите *Poruke, Multim. poruke* па *Kreiraj poruku*.
2. Укуцајте текст поруке. Видите Писање текста на страници 41.
  - Да у поруку убаците неку датотеку, притисните **Опције** и одаберите *Ubaci* па затим одаберите жељену опцију. Не можете бирати опције које су пригушене. Приказаће се листа расположивих фолдера у оквиру *Galerija*. Отворите одговарајући фолдер, дођите до

жељене датотеке, притисните **Опције** па одаберите *Ubaci*. Када порука има у прилогу неку датотеку, то је означено називом датотеке у самој поруци.

- Ваш телефон подржава слање и пријем мултимедија порука које садрже више страница (слајдова). Да у поруку додате слајд, притисните **Опције**, одаберите *Ubaci* па *Slajd*. Сваки слајд може да садржи текст, једну слику и један аудио снимак.

Ако порука садржи више слајдова, жељени слајд можете да отворите тако што ћете притиснути **Опције** па одабрати *Prethodni slajd*, *Sledeći slajd* или *Lista slajdova*.

Да подесите ритам приказивања слајдова, притисните **Опције** и одаберите *Temp. slajdova*.


Да текстуални део померите на почетак или крај (врх или дно) поруке, притисните **Опције** па одаберите *Tekst na vrhu* односно *Tekst na dnu*.

- Да убаците неко име из листе контаката, притисните **Опције**, одаберите редом *Još opcija*, *Ubaci kontakt*, па жељено име.

Да убаците неки телефонски број из листе контаката, притисните **Опције**, одаберите *Još opcija* па *Ubaci broj*.



- Да у поруку убаците напомену календара, притисните **Опције**, одаберите *Ubaci*, па *Napomena*.
- Да у поруку убаците визиткарту, притисните **Опције**, одаберите *Ubaci*, па *Vizitkarta*.
- Да обришете слику, слајд или аудио снимак из поруке, притисните **Опције**, одаберите *Oбриši* па одговарајућу опцију.
- Да поруку сачувате у фолдер *Sačuvane stavke*, притисните **Опције** па одаберите *Sačuvaj poruku*.
- Да поруци додате предмет, притисните **Опције** и одаберите *Još opcija* па *Izmeni predmet*.


- Да видите величину или примаоца поруке, притисните **Опције**, одаберите *Još opcija* па *Detalji poruke*.
3. Да видите поруку пре слања, притисните **Опције** и одаберите *Pregled*.
  4. Да поруку пошаљете, притисните **Pošalji**, или притисните **Опције** и одаберите *Pošalji na e-mail* или *Pošalji na više*.
  5. Унесите телефонски број примаоца (или имејл адресу), или га потражите у *Kontakti*. Притисните **OK** и порука се премешта у фолдер *Slanje* да буде послата.

За слање мултимедија поруке је потребно дуже време него за слање текстуалне поруке. Док се мултимедија порука шаље, приказује се анимирана иконица  а Ви можете да користите друге функције апарата. Ако дође до прекида у току слања поруке, телефон ће неколико пута поновити покушај слања. Ако то не успе, порука остаје у фолдеру *Slanje* тако да можете покушати слање касније.

Поруке које пошаљете се чувају у фолдеру *Poslato* ако је за опцију *Čuvaj poslate poruke* постављено *Da*. Видите Подешавања мултимедија порука на страници 66. То не значи да је порука примљена на жељеној пријемној страни.

## Читање и одговарање на мултимедија поруку

Док телефон прима мултимедија поруку, приказује се анимирана иконица . Пошто се заврши пријем поруке, приказује се иконица  као и текст: *Primljena je multimedijalna poruka*.

Блинкање иконице  означава да је меморија за мултимедија поруке пуна; видите Меморија за мултимедија поруке пуна на страници 65.

1. Да поруку погледате одмах, притисните **Prikaži**, или да је погледате касније, притисните **Izadi**.

**Читање поруке накнадно:** Притисните **Meni**, одаберите *Poruke, Multim. poruke* па *Prijem*.

2. Дођите до поруке да је погледате. Притисните **Опције** и биће Вам на располагању неке од следећих опција:
- *Pokreni prezent.*, да погледате презентацију која је придодата поруци.
  - *Vidi tekst*, да погледате текстуални део поруке.
  - *Otvori sliku*, *Otv. audio snimak* или *Otv. video snimak*, да отворите одговарајућу датотеку.
  - *Sačuvaj sliku*, *Sačuvaj zvuk* или *Sačuvaj video*, да сачувате одговарајућу датотеку у фолдер *Galerija*.
  - *Detalji*, да видите податке, детаље датотеке.
  - *Obriši poruku*, да сачувану поруку обришете.
  - *Odgovori* или *Odgovori svima*, да на поруку одговорите. Да одговор пошаљете, притисните **Опције** и одаберите *Pošalji*.
  - *Prosledí na broj*, *Prosledí na e-mail* или *Prosledí na više*, да проследите поруку.
  - *Izmeni*, да унесете измене у поруку. Измене можете вршити само на порукама које сте сами креирали. Видите Писање и слање мултимедија поруке на страници 61.
  - *Detalji poruke*, да видите предмет, величину и врсту поруке.
  - Погледајте и опције у *Galerija*; видите Галерија (Мени 5) на страници 120.

### Фолдери Пријем, Слање, Сачуване поруке и Послате поруке

Примљене мултимедија поруке телефон меморише у фолдер *Prijem* у подменију *Multim. poruke*.


Мултимедија поруке које још нису послате премештају се у фолдер *Slanje* у подменију *Multim. poruke*.



Мултимедија поруке које желите да пошаљете касније се могу меморисати у фолдер *Sačuvane stavke* у подменију *Multim. poruke*.

Мултимедија поруке које су послате чувају се у фолдеру *Poslato* у подменију *Multim. poruke* ако је за опцију *Čuvaj poslate poruke* одабрано *Da*. Видите Подешавања мултимедија порука на страници 66.

### Меморија за мултимедија поруке пуна

Када Вас чека нова мултимедија порука а меморија за поруке је пуна, блинка иконица  и приказује се текст *Multimed. mem. je puna, vidi por. koja čeka*. Да поруку која чека погледате, притисните **Prikaži**. Да поруку сачувате, притисните **Opције**, одаберите *Sačuvaj poruku* и обришите старе поруке тако што ћете прво одабрати фолдер па затим и стару поруку коју желите да обришете.

Да поруку која чека одбаците, притисните **Izađi** па затим **Da**. Ако пак притиснете **Ne**, поруку ћете моћи да видите.

### Брисање порука

Да обришете поруке, притисните **Meni**, одаберите *Poruke*, *Tekst. poruke* или *Multim. poruke* па *Obriši poruke*.

- Да обришете све поруке у неком фолдеру, дођите до фолдера у којем желите да обришете поруке па притисните **OK**.
- Да обришете све поруке у свим фолдерима, одаберите *Sve poruke*, па када се прикаже *Obriši sve poruke iz svih foldera?* притисните **OK**.

Ако се у фолдеру налазе непочитане поруке, телефон ће Вас питати да ли желите да обришете и њих.

## Подешавања мултимедија порука

Конфигурациону поруку за подешавања мултимедија везе можете добити од вашег провајдера сервиса. За пријем подешавања у форми конфигурационе поруке, видите део Сервис конфигурационих подешавања на страници 35.

### Ручно уношење параметара

Притисните **Мени**, одаберите *Поруке*, *Пodeš. порука* па *Multim. поруке*. Одаберите:

- *Čuvaj poslate поруке*. Одаберите **Da** да подесите телефон да меморише послате мултимедија поруке у фолдер *Poslato*. Ако пак одаберете **Ne**, послате поруке се неће чувати.
- *Izveštaji o dostavi*, да захтевате да Вам мрежа шаље извештаје о достави ваших порука (мрежни сервис).
- *Smanji sliku*, да дефинишете величину слике када је убацујете у мултимедија поруку.
- *Osnovno tempiranje slajdova*, да подесите основни ритам слајдова у мултимедија порукама.
- *Dozvoli multimedija prijem*. Одаберите **Ne**, **Da** или *U matičnoj mreži* за статус сервиса мултимедија порука. Ако одаберете *U matičnoj mreži*, нећете моћи да примате мултимедија поруке када се налазите изван своје матичне мреже. Подразумевани, стандардни, избор је *U matičnoj mreži*.
- *Dolazne multimedija поруке*. Одаберите *Primaj*, да подесите да телефон аутоматски преузима нове примљене мултимедија поруке, или *Odbacuj*, ако не желите да примате мултимедија поруке. Овај избор се не приказује ако је за *Dozvoli multimedija prijem* постављена опција **Ne**.
- *Podešavanje veze*, да дефинишете подешавања везе за преузимање мултимедија порука. Прво одаберите *Aktivna podešavanje multimedije*, и активирајте онај скуп везе у који желите да сачувате подешавања. Одаберите *Izmeni aktivna podešavanje* и унесите измене активних подешавања, параметара.

Одаберите појединачно сваки од параметара и унесите потребне вредности. За параметре, подешавања, обратите се оператору мреже или провајдеру сервиса.

- *Naziv podešavanja*. Унесите ново име за скуп везе и притисните **OK**.
- *Početna strana*. Укуцајте адресу Почетне стране сервиса који желите да користите (притисните **100** за тачку), и притисните **OK**.
- *Proksiji*. Одаберите *Uključeni* или *Isključeni*.
- Ако сте укључили коришћење прокси сервера, онда можете одабрати *Primarni proksi* и *Sekundarni proksi*, па извршити измене.
- *Prenos podataka*. Одаберите *GPRS*.
- *Podešavanja nosača*, да поставите параметре за одабрани носач података.
  - *GPRS tačka pristupa*. Унесите назив тачке приступа за повезивање на GPRS мрежу и притисните **OK**.
  - *Vrsta autentikacije*. Одаберите *Sigurna* или *Normalna*.
  - *Ime korisnika*. Укуцајте корисничко име и притисните **OK**.
  - *Lozinka*. Укуцајте лозинку и притисните **OK**.
- *Dozvoli reklame* да допустите или спречите пријем порука које су дефинисане као рекламе. Овај избор се не приказује ако је за *Dozvoli multimedija prijem* постављена опција *Ne*.

## Имејл поруке

Имејл апликација Вам омогућава да приступате свом имејл налогу преко телефона. Имејл функција вашег телефона може да подржава компатибилни имејл систем који користите на послу или код куће. Својим телефоном можете да пишете, читате и шаљете имејл поруке. Ваш телефон подржава POP3 и IMAP4 имејл сервере.

Функција имејл порука користи заједничку меморију; видите Заједничка меморија на страници 21.

Пре него што будете могли да шаљете или преузимате имејл поруке, неопходно је да урадите следеће:

- Прибавите нови имејл налог или користите постојећи. У вези свог имејл налога, обратите се свом провајдеру сервиса електронске поште.
- У вези параметара, подешавања неопходних за имејл, обратите се свом оператору комуникационе мреже или провајдеру имејл сервиса. У вези пријема подешавања имејл сервиса у форми конфигурационе поруке, погледајте Сервис конфигурационих подешавања на страници 35.
- Да поставите имејл подешавања у свом телефону, притисните **Meni**, одаберите *Poruke*, *Podeš. poruka* па *E-mail poruke*. Видите Подешавања имејл порука на страници 71.

## Писање и слање имејл порука

Своју имејл поруку можете написати и "офлајн", тј. пре него што се повезете на имејл сервис, или се прво повезати на сервис па онда написати и послати своју поруку ("онлајн").

1. Притисните **Meni**, одаберите *Poruke*, *E-mail* па *Kreiraj e-mail*. На екрану се приказује обавештење да сачекате.

- Укуцајте имејл адресу примаоца па притисните **OK**, или притисните **Izmeni**, укуцајте имејл адресу, па притисните **OK**.

Да имејл адресу потражите у **Kontakti**, притисните **Опције** и одаберите **Нади**.

- Евентуално, унесите и предмет имејл поруке, па притисните **OK**.

Ако притиснете **Опције** моћи ћете да одаберете неку од наредних функција: едитор порука, додај новог примаоца, додај додатног примаоца, додај додатног скривеног примаоца.

- Унесите текст имејл поруке; видите Писање текста на страници 41. Укупан број карактера које можете унети приказује се у горњем десном делу екрана.
- Да имејл поруку пошаљете, притисните **Pošalji**. Одаберите:

- Pošalji odmah**, да имејл поруку пошаљете одмах. Ако нисте већ повезани на свој имејл налог, телефон прво успоставља везу, а затим и шаље имејл поруку.
- Pošalji kasnije**, да имејл поруку пошаљете касније, и порука ће бити сачувана у фолдер **Slanje**. Ако желите да унесете измене или да наставите писање имејл поруке касније, поруку можете сачувати у **Draftovi** тако што ћете одабрати **Sačuvaj draft**.

**Накнадно слање имејл поруке:** притисните **Мени** и одаберите редом **Poruke, E-mail, Ostale opcije**, па **Pošalji odmah** или **Primi i pošalji**.



**Напомена:** Када шаљете имејл поруке, апарат може да прикаже обавештење **Poruka je poslata**. То значи да је имејл порука послата са вашег телефонског апарата на имејл сервер. То не значи да је имејл порука примљена на жељеној пријемној страни. За више детаља у вези имејл сервиса, обратите се свом провајдеру.


## Преузимање имејл порука са имејл налога у телефон

1. Притисните **Meni**, одаберите **Poruke, E-mail** па **Primi**, да преузмете имејл поруке које су послате на ваш имејл налог (адресу). или:

Притисните **Meni**, одаберите **Poruke, E-mail Ostale opcije** па **Primi i pošalji**, да преузмете нове имејл поруке и пошаљете оне које су сачуване у фолдер **Slanje**.

Ако је меморија за поруке пуна, обришите неке од својих старих порука пре него што започнете преузимање нових порука.

2. Ваш телефон успоставља везу са имејл сервисом. Док се преузимају имејл поруке, приказује се статусна трака.
3. Притисните **Izaberi** да видите нову поруку у **Prijem**, или притисните **Nazad** да је погледате касније.

Ако је примљено више од једне поруке, одаберите ону коју желите да прочитате. Непрочитана текстуална порука је означена са .

## Читање и одговарање на имејл поруку

1. Притисните **Meni**, одаберите **Poruke, E-mail** па **Prijem**.
2. У току читања поруке, притисните **Опције**.

Моћи ћете, рецимо, да видите детаље одабране поруке, да је означите као непрочитану, да је обришете, да одговорите пошиљаоцу, да одговорите свим примаоцима поруке, да је проследите или преместите у неки други фолдер.

3. Да на имејл поруку одговорите, притисните **Odgovori**. Одаберите **Originalni tekst** да у свој одговор укључите изворну поруку (да је цитирате) или одаберите **Očisti ekran**.

Када одговарате на имејл поруку, прво потврдите или измените имејл адресу и предмет, затим напишите свој одговор.

4. Да поруку пошаљете, притисните **Pošalji** и одаберите *Pošalji odmah*.

## Пријем и Остали фолдери (Драфтови, Архива, Слање и Послато)

Ваш телефон има следеће фолдере у оквиру менија *E-mail*.

- *Prijem*, за чување имејл порука које сте преузели са свог имејл налога.
- *Ostali folderi* садржи наредне фолдере: *Draftovi* за чување недовршених имејл порука, *Arhiva* за организовање и чување имејл порука, *Slanje* за чување имејл порука које још нису послате када одаберете опцију *Pošalji kasnije*; видите Писање и слање имејл порука на страници 68, и фолдер *Poslato* за чување послатих имејл порука.

## Брисање имејл порука

- Да имејл поруке обришете, притисните **Meni** и одаберите редом *Poruke, E-mail, Ostale opcije* па *Obrisi poruke*.

Да обришете све поруке у неком фолдеру, дођите до фолдера у којем желите да обришете поруке па притисните **Da**. Да обришете све поруке у свим фолдерима, одаберите *Sve poruke* и притисните **Da**.

Имајте на уму да када обришете неку имејл поруку у свом телефону, она се не брише и на имејл серверу.

## Подешавања имејл порука

Конфигурациону поруку за подешавања имејл сервиса можете добити од вашег провајдера сервиса. За пријем подешавања у форми конфигурационе поруке, видите део Сервис конфигурационих подешавања на страници 35.

## Ручно уношење параметара

Притисните **Мени**, одаберите *Poruke, Podeš. poruka* па *E-mail poruke*.

- Прво одаберите *Aktivna podešavanja e-maila*, и активирајте онај скуп везе у који желите да сачувате подешавања. Одаберите *Izmeni aktivna podešavanja e-maila* и унесите измене активних подешавања, параметара.

Одаберите појединачно сваки од параметара и унесите потребне вредности. За подешавања се обратите свом оператору мреже или провајдеру сервиса електронске поште.

- *Ime pošte*. Укуцајте име, назив који желите да дате поштанском сандучету. Можете користити било који назив.
- *E-mail adresa*. Унесите своју имејл адресу.
- *Moje ime*. Укуцајте своје име или надимак. Приказује се ваше име и имејл адреса.
- *Server (SMTP) za odlaznu poštu*. Унесите адресу сервера.
- *Vrsta servera za dolaznu poštu*. Одаберите *POP3* или *IMAP4*, зависно од типа система електронске поште који користите. Ако су подржана оба типа, одаберите *IMAP4*. Промена типа сервера мења и број порта за долазну пошту.
- Ако сте за тип сервера одабрали *POP3*, приказаће се и упити за *Server (POP3) za dolaznu poštu*, *POP3 korisničko ime* и *POP3 lozinka*. Ако сте за тип сервера одабрали *IMAP4*, приказаће се и упити за *Server (IMAP4) za dolaznu poštu*, *IMAP4 korisničko ime* и *IMAP4 lozinka*. Унесите адресу имејл сервера за долазну пошту, затим корисничко име и лозинку за приступ имејл налогу. Ако нисте дефинисали *SMTP korisničko ime* или *SMTP lozinka*, имејл сервер ће за њих користити *POP3/IMAP4* корисничко име и лозинку.



- *Ostala podešavanja*, па одаберите:
  - *Uključi potpis*. Можете дефинисати "потпис", текст који ће се аутоматски додавати на крај ваших имејл порука.
  - *Koristite SMTP autorizaciju*. Ако ваш провајдер имејл сервиса захтева ауторизацију и за слање поште, одаберите **Да**. У том случају морате дефинисати и своје *SMTP korisničko ime* и *SMTP lozinka*.
  - *SMTP korisničko ime*. Унесите корисничко име за одлазну електронску пошту (слање) које сте добили од свог провајдера имејл сервиса.
  - *SMTP lozinka*. Укуцајте лозинку коју желите да користите за одлазну пошту.
  - *Port (SMTP) za odlaznu poštu*. Унесите број порта мејл сервера за слање порука. Најчешће је то порт 25.

Ако сте за тип сервера одабрали *POP3*, приказују се следећи упити:

- *Port (POP3) za dolaznu poštu*. Унесите број порта који сте добили од свог провајдера имејл сервиса.
- *Odgovor na adresu*. Укуцајте имејл адресу на коју желите да Вам се шаљу одговори.
- *Zaštićena prijava*. Одаберите *Zaštićena prijava je uključena* ако ваша конекција захтева шифровану пријаву, у супротном, оставите *Zaštićena prijava je isključena*. Ако сте у недоумици, обратите се провајдеру сервиса. Употреба шифроване пријаве представља додатну заштиту корисничких имена и лозинки. Она не представља додатну заштиту саме везе.
- *Primi e-mailove*. Унесите максимални број имејл порука који желите да се преузима у једном кораку.

- *Пodešavanja SMTP veze*, да дефинишете параметре везе неопходне за одлазну пошту, слање имејл порука.
- *Пodešavanja POP3 veze*, да дефинишете параметре везе неопходне за долазну пошту, примање имејл порука. Видите Ручно уношење параметара сервиса на страници 157. Одаберите појединачно сваки од параметара и унесите потребне вредности. За подешавања, параметре, обратите се свом провајдеру имејл сервиса.

Ако сте за тип сервера одабрали *IMAP4*, приказују се следећи упити:

- *Port (IMAP4) za dolaznu poštu*. Унесите број порта који сте добили од свог провајдера имејл сервиса.
- *Odgovor na adresu*. Укуцајте имејл адресу на коју желите да Вам се шаљу одговори.
- *Primi e-mailove*. Унесите који број имејл порука желите да се преузима у једном кораку.
- *Metoda primanja*. Одаберите *Najnoviji* ако желите да преузмете све нове примљене поруке, или одаберите *Najnoviji nepročit*, ако желите да преузмете само непрочитане имејл поруке.
- *Пodešavanja SMTP veze*, да дефинишете параметре везе неопходне за одлазну пошту, слање имејл порука.
- *Пodešavanja IMAP4 veze*, да дефинишете параметре везе неопходне за долазну пошту, пријем имејл порука. Видите Ручно уношење параметара сервиса на страници 157. Одаберите појединачно сваки од параметара и унесите потребне вредности. За подешавања, параметре, обратите се свом провајдеру имејл сервиса.

## Ћаскање



**Напомена:** Ову функцију можете користити једино ако је подржава Ваш оператор мреже или Ваш провајдер. Само телефони који нуде компатибилне функције ћаскања могу примати и приказивати чет поруке, поруке у ћаскању.

Ћаскање је слање кратких текстуалних порука које се путем TCP/IP протокола достављају корисницима који су на мрежи, тј. "онлајн" (мрежни сервис). Ваша листа контаката Вам приказује када су контакти у њој "онлајн", тј., на мрежи и доступни за ћаскање. Пошто напишете и пошаљете своју поруку, она остаје на екрану. Порука одговора се појављује изнад ваше изворне поруке.

Да бисте могли да користите функцију ћаскања, морате се претплатити на ту услугу. За расположивост услуге, цене као и да се на исту претплатите, обратите се свом оператору комуникационе мреже или провајдеру сервиса, од којих ћете такође добити и свој јединствени идентификатор (ID), лозинку и параметре, подешавања, ћаскања.

За постављање потребних параметара, подешавање ћаскања, видите део Подешавања Ћаскања и праћења присутности на страници 117.

У току активне сесије ћаскања која се одвија у позадини, можете користити остале функције телефона. Зависно од мреже, активна сесија ћаскања може брже да празни батерију телефона, па ће можда бити потребно да на телефон прикључите пуњач.

Ћаскање користи заједничку меморију; видите Заједничка меморија на страници 21.

### Основни поступци у ћаскању

- За улазак у мени Ћаскање (офлајн, тј. без повезивања), погледајте Улазак у мени Ћаскање на страници 77.
- За повезивање на сервис ћаскања (онлајн), погледајте Повезивање и раскид везе са сервисом ћаскања на страници 77.
- За започињање ћаскања са неким контактом, видите *Kont. za ćaskanje* у делу Започињање сесије ћаскања на страници 78.

Да направите сопствену листу чет контаката, контаката за ћаскање, видите Контакти за ћаскање на страници 81.

- Да се прикључите јавном, отвореном часкању, видите *Grupe* у делу Започињање сесије ћаскања на страници 78.

Да се прикључите чет групи, групи за ћаскање, преко позивне поруке, видите Прихватање или одбијање позива за ћаскање на страници 79.

Да креирате сопствене чет групе, или да се прикључите некој отвореној, јавној групи, или да је обришете, видите Групе на страници 82.

- Да измените своје податке, видите Измене сопствених података, информација на страници 81.
- Да претражујете кориснике, учеснике, као и саме групе, видите *Traži* у делу Започињање сесије ћаскања на страници 78.
- Да прочитате поруку за ново ћаскање, видите Читање чет поруке на страници 80.
- Да напишете и пошаљете поруку у току активног ћаскања, видите Учествовање у ћаскању, конверзацији на страници 80.

- Да погледате, пременујете или обришете сачуване чет разговоре, конверзације, изаберите *Sačuvane konv.* из менија *Časkanje*.
- Да блокирате/одблокирате контакте, видите Блокирање и одблокирање порука на страници 82.
- Да раскинете везу са сервисом ћаскања, видите Повезивање и раскид везе са сервисом ћаскања на страници 77.

## Улазак у мени Ћаскање

Да уђете у мени *Časkanje* када сте офлајн, притисните **Meni**, одаберите *Poruke* па затим *Časkanje*. Можете одабрати:

- *Prijava*, да се повежете на чет сервис, сервис ћаскања.  
Да подесите телефонски апарат да се аутоматски повезује на сервис ћаскања када уђете у мени *Časkanje*, видите Повезивање и раскид везе са сервисом ћаскања на страници 77.
- *Sačuvane konv.*, да видите, обришете или пременујете конверзације које сте сачували у току сесије ћаскања. Опцију *Sačuvane konv.* можете одабрати и када сте већ повезани на сервис ћаскања.
- *Podешavanja veze*, да измените подешавања везе, конекције, која ћете користити за ћаскање и праћење присутности учесника. Видите Подешавања Ћаскања и праћења присутности на страници 117. Опцију *Podешavanja veze* можете одабрати и када сте већ повезани на сервис ћаскања.

## Повезивање и раскид везе са сервисом ћаскања

Да се повежете на сервис ћаскања, уђите у мени *Časkanje* и одаберите *Prijava*. Одаберите неки од расположивих скупова. Унесите *ID korisnika*: као и *Lozinka*: Пошто се телефонски апарат успешно повеже са сервисом, приказаће се *Prijavljeno*.









**Савет:** Да подесите телефонски апарат да се аутоматски повезује на сервис ћаскања чим уђете у мени *Ћасканје*, повежите се на сервис ћаскања, изаберите редом *Моја podešavanja*, *Automatska prijava* па *Pri pokretanju*.




Да раскинете везу са сервисом ћаскања, изаберите *Odjava*.

## Започињање сесије ћаскања

Уђите у мени *Ћасканје* и повежите се на сервис ћаскања. Можете одабрати:

- *Konverzacije*, да видите листу нових и прочитаних чет порука или позива за ћаскање тренутно активне сесије ћаскања. Дођите до жељене поруке или позивнице и притисните **Otvori** да је прочитате.
  -  означава нове, а  означава прочитане чет поруке.
  -  означава нове, а  означава прочитане групне поруке.
  -  означава позиве.
- *Kont. za ċaskanje*, садржи контакте које сте додали из меморије телефона за контакте. Дођите до контакта са којим бисте желели да ћаскате и притисните **Ћасканје**.
 

Ако сте примили нову поруку од неког контакта, она је означена са .

  -  означава контакте из меморије телефона који су онлајн (повезани), а  оне који су офлајн (нису повезани).
  -  означава блокирани контакт; видите Блокирање и одблокирање порука на страници 82.

Да контакте додате у листу, видите Контакти за ћаскање на страници 81.
- *Групе* и *Јавне групе*. Приказује се листа маркера јавних група које Вам је ставио на располагање оператор мреже или провајдер сервиса. Да започнете сесију ћаскања у некој групи, дођите до групе и притисните **Prikj. se**. Унесите своје "екранско" име које желите да

користите у конверзацији, ћаскању. Пошто се успешно прикључите групној конверзацији, ћаскању, телефон приказује *Pridruženo grupi*: и име групе. За креирање приватне групе, погледајте Групе на страници 82.

- *Traži* па одаберите *Korisnike* или *Grupe*, да претражујете друге учеснике ћаскања или јавне групе на мрежи.
  - Ако одаберете *Korisnike*, неког корисника можете тражити по телефонском броју, "екранском" имену, имејл адреси или по имену.
  - Ако одаберете *Grupe*, групу можете тражити по неком члану, кориснику групе, по имену групе, теми или идентификатору (ID).

Да започнете ћаскање, пошто сте пронашли корисника или групу коју желите, притисните *Опције* и одаберите *Ћaskanje* односно *Pridruži se grupi*.

- Да започнете ћаскање из модула *Kontakti*, видите Преглед пријављених, "претплаћених" имена на страници 95.

## Прихватање или одбијање позива за ћаскање

У пасивном режиму, пошто сте се повезали на сервис ћаскања и примили нови позив за ћаскање, приказује се обавештење *Primljen je novi poziv*. Притисните *Ћitaj*, да прочитате.

Ако је примљено више позива, приказује се *Novih poziva primljeno*: и број порука. Притисните *Ћitaj*, дођите до жељеног позива па притисните *Otvori*.

- Да се прикључите приватној групној конверзацији, притисните *Prihvati*. Унесите своје "екранско" име које желите да користите као надимак. Пошто се успешно прикључите групној конверзацији, телефон приказује *Pridruženo grupi*: и име групе.
- Да позив одбаците или да га обришете, притисните *Опције* па одаберите *Odbaci* односно *Obriši*.

## Читање чет поруке

У пасивном режиму, пошто сте се повезали на сервис ћаскања, када примите нову чет поруку од некога ко не учествује у конверзацији, приказује се обавештење *Nova instant poruka*. Притисните **Ћитaj**, да прочитате.

- Ако је примљено више порука, приказује се *Novih instant poruka*: и број порука. Притисните **Ћитaj**, дођите до жељене поруке па притисните **Otvori**.

Нове поруке примљене за време активне сесије ћаскања се налазе у *Konverzacije* у оквиру менија *Ћaskanje*. Ако је порука од особе чији се контакт подаци не налазе у листи контаката менија *Kont. za ċaskanje*, приказује се идентификатор (ID) пошиљаоца. Ако се контакт подаци налазе у меморији за контакте телефонског апарата и телефон их препозна, приказаће се име пошиљаоца. Да сачувате нови контакт у меморију за контакте телефонског апарата, притисните **Опције** и одаберите:


- *Saĉuvaj kontakt*, затим унесите име особе.
- *Dodaj uz kontakt*, одаберите контакт коме желите да додате ове податке па притисните **Dodaj**.

## Учествовање у ћаскању, конверзацији

Придружите се некој сесији ћаскања, или је сами започните притиском на **Piši**.



**Савет:** Ако у току ћаскања примите нову поруку од особе која није у тренутној конверзацији, приказаће се индикатор (☰) у врху екрана.



Напишите своју поруку па притисните **Pošalji** или  да је пошаљете. Ако притиснете **Опције**, биће Вам на располагању неке од следећих опција:

- *Vidi konverzaciju*, да видите конверзацију која је у току. Да завршите конверзацију, притисните **Saĉuvaj**, па затим унесите име за конверзацију.
- *Saĉuvaj kontakt*; видите Читање чет поруке на страници 80.



- *Dodaj uz kontakt*; видите Читање чет поруке на страници 80.
- *Članovi grupe*, да видите чланове изабране приватне групе. Ова опција се приказује једино ако сте сами креирали дату групу.
- *Zatvori konverz.*, да завршите конверзацију која је у току.
- *Rečnik*; погледајте Укључивање и искључивање интуитивног начина уноса текста на страници 41.

## Измене сопствених података, информација

Уђите у мени *Časkanje* и повежите се на сервис ћаскања. Одаберите *Moja podešavanja*, да видите и измените сопствену доступност или "екранско" име. Одаберите *Dostupnost* па затим *Dostupan za sve* или *Dostup. za kont.* (или *Naizgled nedostu.*) да би Вас, када се повежете на сервис ћаскања, видели као "онлајн", пристуног, сви корисници групе или само они који се налазе у вашој листи чет контаката. Док сте повезани на сервис ћаскања, иконица  означава да сте "онлајн", а  да нисте видни осталима.

## Контакти за ћаскање

У листу чет контаката, контаката за ћаскање, можете додати контакте који се налазе у меморији телефонског апарата намењеној контактима.

Повежите се на сервис за ћаскање, одаберите *Kont. za časkanje*, притисните **Опције** па одаберите:

- *Dodaj kontakt*, или ако још нисте додали ниједан контакт, притисните **Dodaj**. Из *Kontakti* одаберите име које желите да додате листи контаката за ћаскање. Када се контакт дода, телефон приказује обавештење *Dodato u kontakte Časkanja*: као и име контакта.

Дођите до неког контакта па притисните **Ћаскање** да започнете ћаскање, или притисните **Опције** па одаберите:

- **Info kontakta**, да погледате детаље за одабрани контакт. Ако желите да измените податке, видите Измена или брисање детаља у поглављу **Kontakti** (мени 3) на страници 91.
- **Blokiraj kontakt** (или **Odblokiraj kon.**) да блокирате (или одблокирате) поруке од одабраног контакта.
- **Dodaj kontakt**, да додате нови контакт из меморије телефонског апарата.
- **Ukloni kontakt**, да уклоните контакт из листе контаката за ћаскање.

### Блокирање и одблокирање порука

Повежите се на сервис ћаскања и одаберите **Konverzacije** или **Kont. za ćaskanje**. Истакните контакт из листе контаката чије долазне поруке желите да блокирате. Притисните **Опције**, одаберите **Blokiraj kontakt** па притисните **OK**.

Да одблокирате поруке, повежите се на сервис ћаскања и одаберите **Lista blokiranih**. Дођите до контакта чије поруке желите да одблокирате и притисните **Odblokir**.

Поруке можете одблокирати и из листе контаката; видите Контакти за ћаскање на страници 81.

### Групе

За ћаскања можете креирати сопствене приватне групе, или користити јавне групе које нуди провајдер сервиса. Приватне групе постоје само док је сесија ћаскања активна. У приватну групу можете додати само контакте који се налазе у вашој листи контаката, и самим тим у меморији телефонског апарата; видите Меморисање имена и телефонских бројева (Додај контакт) на страници 88.

## Јавне групе



Јавне групе које одржава ваш провајдер сервиса можете меморисати и као маркере. Повежите се на сервис за ћаскање, одаберите *Групе* па *Јавне групе*. Дођите до групе у којој желите да ћаскате и притисните **Прикљ. се**. Ако нисте у групи, укуцајте своје "екранско" име као свој надимак у групи. Ако притиснете **Опције**, можете да одаберете *Обриши групу* да неку групу обришете из своје листе група.

## Креирање приватне групе

Повежите се на сервис за ћаскање, одаберите *Групе* па *Креирај групу*. Укуцајте назив за групу као и своје "екранско" име које желите да користите у групи. У свакој групи можете да користе различито "екранско" име. Одаберите **Додај** да прегледате листу контаката. Одаберите име из листе контаката које желите да додате у листу приватне групе.

Да из листе приватне групе уклоните неко име, дођите до њега, притисните **Опције** и одаберите *Уклони члана*.

Да пошаљете позиве новим члановима које сте додали групи, притисните **Опције** и одаберите *Пошаљи позив*. Напишите текст позива.

Можете одабрати само контакте који су "онлајн", тј. означени са  у меморији за контакте телефонског апарата. Контакти који су "офлајн" су означени са .

## Говорне поруке


Говорна пошта је мрежни сервис и на њу се евентуално треба претплатити. За детаљније информације, као и за телефонски број своје говорне поште, обратите се свом провајдеру.


Притисните **Мени**, одаберите **Poruke** па **Govorne poruke**. Одаберите:

- **Preslušaj govorne poruke**, да позовете своју говорну пошту на број који сте меморисали у менију **Broj govorne pošte**.

Ако поседујете две телефонске линије (мрежни сервис), свака линија може имати сопствени број говорне поште. Погледајте део Подешавање позива на страници 113.

- **Broj govorne pošte**, да укуцате, потражите или измените телефонски број своје говорне поште; затим притисните **OK** да га сачувате.

Ако то мрежа подржава, иконица  ће означавати нове говорне поруке. Притисните **Slušaj**, да позовете број своје говорне поште.

 **Савет:** Притиском и држањем **100** позивате своју говорну пошту ако сте претходно меморисали број говорне поште.

## Инфо поруке

Путем мрежног сервиса инфо порука можете да примате поруке о разним темама од свог провајдера. Ове поруке могу бити, на пример, о временским условима или о стању у саобраћају. За расположивост, теме и одговарајуће индексне бројеве тема, обратите се свом провајдеру.

## Сервисне команде

Притисните **Мени**, одаберите **Poruke** па **Servisne komande**. Укуцајте и пошаљите свом провајдеру сервисни захтев (познат и као USSD команда, инструкција) као што је инструкција за активирање услуга мреже.

## ■ Листа позива (Мени 2)



Телефонски апарат региструје телефонске бројеве које сте бирали, од којих сте примили позив или га пропустили, као и приближне дужине трајања везе.

Апарат ће регистровати пропуштене и примљене позиве једино ако ваша мрежа подржава ову функцију, ако је апарат укључен и ако се налази унутар зоне покривања мреже.

Када притиснете **Опције** у менију *Propušteni pozivi*, *Primljeni pozivi* или *Pozivani brojevi*, можете да видите датум и време позива, измените или обришете број из листе, сачувате број у *Kontakti* или на тај број да пошаљете поруку.

## Листа претходних позива

Притисните **Мени**, одаберите *Liste poziva* па одаберите:

- *Propušteni pozivi*, да видите последњих 20 бројева са којих је неко покушао да Вас позове (мрежни сервис). Број испред имена или телефонског броја означава колико пута Вас је особа позивала.



**Савет:** Када се на екрану прикаже обавештење о пропуштеним позивима, да приступите листи пропуштених позива, притисните **Listaj**. Дођите до броја који желите да позовете и притисните **L**.

- *Primljeni pozivi*, да видите последњих 20 бројева чије сте позиве примили (мрежни сервис).
- *Pozivani brojevi*, да видите последњих 20 бројева које сте позвали или покушали да позовете.



**Савет:** У пасивном режиму, једном притисните **L** да приступите листи позиваних бројева. Дођите до жељеног броја или имена и притисните **L** да га позовете.

- **Obriši liste zadnjih poziva**, да обришете листе претходних позива. Одаберите да ли желите да обришете све бројеве у листама претходних позива, или пак, само оне у листи пропуштених, примљених или бираних бројева. Обрисано се не може повратити.

## Бројачи и мерачи за позива, податка и порука



**Напомена:** Стварни рачун за разговоре и услуге Вашег провајдера може да варира у зависности од могућности мреже, заокруживања рачуна, пореза и тако даље.

Притисните **Meni**, одаберите **Liste poziva** па одаберите:

- **Trajanje poziva**. Прелистајте да видите приближне дужине трајања својих долазних и одлазних позива у сатима, минутима и секундама. За брисање мерача Вам је потребна сигурносна шифра.  
Ако поседујете две телефонске линије (мрежни сервис), свака линија има сопствени мерач дужине позива. Приказују се мерачи позива за линију која је одабрана. Погледајте део Подешавање позива на страници 113.
- **Merač GPRS podataka**. Прелистајте да проверите количину примљених или послатих података у последњој сесији, свих примљених и послатих података, као и да поништите мераче. Јединица мере мерача је бајт. За брисање мерача Вам је потребна сигурносна шифра.
- **Merač trajanja GPRS veze**. Крећите се по листи да проверите дужину последње GPRS везе или свих GPRS веза. Мераче можете и поништити. За брисање мерача Вам је потребна сигурносна шифра.
- **Brojač poruka**. Прелистајте да видите број послатих, примљених и укупан број текстуалних порука, као и да бројаче поништите.


## ■ Контакти (Мени 3)



Имена и телефонске бројеве (контакте) можете сачувати у меморију апарата и у меморију SIM картице.

- Меморија телефонског апарата може да прими до 1000 имена са бројевима и текстуалним напоменама за свако име. За одређени број имена можете сачувати и слику. Број имена који ће моћи да буде сачуван зависи од дужине имена као и броја и дужине телефонских бројева и текстуалних ставки.

Контакти користе заједничку меморију; видите Заједничка меморија на страници 21.

- Телефонски апарат подржава SIM картице које могу меморисати до 254 имена и телефонских бројева. Имена и бројеви сачувани у меморији SIM картице означени су иконицом .

У модулу динамички контакти (Присутност), свој тренутни статус доступности за комуникације можете приказивати свима онима који имају приступ овом сервису, а који такву информацију о вашој доступности затраже. Статус доступности свих оних контаката које сте пријавили можете видети у менију *Pretplaćena imena*, као и у оквиру детаљног приказа неког имена у менију *Kontakti*.

## Избор подешавања контаката

Притисните **Meni**, одаберите *Kontakti* па *Podešavanja*. Одаберите:

- *Memorija u upotrebi*, да одаберете меморију коју желите да користите за контакте; меморију SIM картице или телефона. Да бисте имена и бројеве могли да позивате из обе меморије, одаберите *Telefon i SIM kart..* У том случају ће се имена и бројеви уписивати у меморију телефонског апарата.
- *Pregled kontakata*, да изаберете како ће се приказивати имена, бројеви и слике.

- *Stanje memorije*, да видите колико је меморије преостало слободно за контакте у одабраној меморији.

## Меморисање имена и телефонских бројева (Додај контакт)

Имена и бројеви ће се меморисати у активну меморију (у употреби); видите Избор подешавања контаката горе.


1. Притисните **Мени**, одаберите *Kontakti* па *Dodaj kontakt*.
2. Укуцајте име и притисните **ОК**. Видите Употреба традиционалног начина уноса текста на страници 43.
3. Укуцајте телефонски број и притисните **ОК**. За унос бројева погледајте Позивање на страници 37.
4. Када су име и број меморисани, притисните **Završi**.



**Савет: Брзо меморисање** У пасивном режиму, укуцајте телефонски број претплатника. Притисните **Опције** па одаберите *Sačuvaj*. Укуцајте име и притисните **ОК** па **Završi**.


## Меморисање више бројева или текстуалних напомена по једном имену

За свако име у интерној меморији за контакте апарата можете меморисати различите врсте телефонских бројева и кратких текстуалних напомена.

Први број који се меморише аутоматски се поставља за основни, подразумевани, и означава се оквиrom око ознаке типа броја, на пример . Када одаберете неко име из контаката да бисте га на пример позвали, ако не одаберете неки други, користиће се основни, подразумевани број.

1. Проверите да активна меморија буде или *Telefon* или *Telefon i SIM kart..* Видите Избор подешавања контаката на страници 87.



2. Да приступите листи имена и телефонских бројева, у пасивном режиму притисните .
3. Дођите до имена уписаног у интерној меморији за контакте апарата којем желите да додате нови број или текст, и притисните **Detalji**.
4. Притисните **Опције** и одаберите *Dodaj broj* или *Dodaj detalj*.
5. Да додате број или детаљ, одаберите неки од типова бројева, односно текстуалних података.

- Ако одаберете тип текстуалног податка *ID korisnika*:

Одаберите *Traži*, да пронађете ID по броју мобилног телефона или по имејл адреси на серверу оператора или провајдера сервиса, ако сте повезани на сервис праћења присутности. Видите Моја присутност на страници 92. Ако се пронађе само један идентификатор, ID, он се аутоматски меморише. У супротном, да ID, идентификатор, сачувате, притисните **Опције** и одаберите *Sačuvaj*.

Да сами укуцате ID, одаберите *Unesi ID ručno*. Укуцајте ID и притисните **OK** да га меморишете.


Да промените тип броја или текста, одаберите *Promeni tip* из листе опција. Имајте на уму да не можете променити тип идентификатора, ID, када се он налази у листи *Kont. za časkanje* или *Pretplaćena imena*.

Да одабрани број поставите за основни, подразумевани број, одаберите *Postavi osnovni*.


6. Укуцајте број или текст и притисните **OK** да то сачувате.
7. Притисните **Nazad** а затим **Izadi** да се вратите у пасивни режим.

## Додавање слике имену или броју у контактима





Имену или броју који је сачуван у интерној меморији апарата можете додати неку слику подржаног графичког формата.

Притисните у пасивном режиму , дођите до жељеног контакта којем желите да додате слику и притисните **Detalji**. Притисните **Опције** па одаберите *Dodaj sliku*. Отвара се листа фолдера у оквиру *Galerija*. Дођите до жељене слике, притисните **Опције** па одаберите *Sačuv. u kontakte*. Копија слике се додаје у контакте.

## Тражење неког контакта

1. Притисните **Meni**, одаберите *Kontakti* па затим *Nadi* или, да брзо пронађете име неког контакта, притисните  у пасивном режиму.



2. У дијалог прозору можете укуцати прва слова имена које тражите.



Притисните  и  да се крећете по листи имена, а  и  да померате курсор у дијалог прозору.

3. Дођите до жељеног контакта и притисните **Detalji**. Прелистајте детаље за одабрани контакт.

Зависно од тога који је *Pregled kontakata* одабран у оквиру Избор подешавања контаката на страници 87, пријављена (претплаћена) имена ће бити другачије приказана. Приказиваће се или само индикатор доступности, или индикатор доступности, лични лого и порука о статусу. Притисните **Detalji** и приказаће се сви динамички подаци.



**Савет: Преглед контакта.** Да брзо погледате неко одређено име и основни број, притисните и задржите   на имену у току прелиставања имена контаката.

Да погледате комплетну поруку о статусу, притисните **Detalji**, па затим притисните и задржите тастер   на динамичком контакту у току прелиставања имена контаката.

## Брисање контаката

Притисните **Мени**, одаберите *Kontakti* па затим *Obriši* да обришете контакте и све податке који су им придодати.

- Да обришете контакте појединачно, одаберите *Jedno po jedno* па дођите до имена које желите да обришете. Притисните **Обриши** па притисните **ОК** да то потврдите.

Ако се ID контакта налази у листи *Kont. za ćaskanje* или *Pretplaćena imena*, пре него што се контакт обрише, приказује се обавештење *Info o prisutnosti će se izbrisati*.

- Да све контакте обришете одједном, одаберите *Obriši sve* па дођите до једне од меморија, *Telefon* или *SIM kartica*, и притисните **Обриши**. Притисните **ОК** да користећи сигурносну шифру потврдите брисање.

## Измена или брисање детаља

Потражите контакт који желите да измените или обришете и притисните **Детаљи**. Дођите до имена, броја, текстуалног податка или слике коју желите да измените или обришете, па притисните **Опције**.

- Да измените неко име, број или текстуални податак, или да замените слику, одаберите *Izmeni ime*, *Izmeni broj*, *Izmeni detalj*, односно *Promeni sliku*.

Имајте на уму да не можете променити тип идентификатора, ID, када се он налази у листи *Kont. za ćaskanje* или *Pretplaćena imena*.




- Да обришете неки број или текстуални податак, одаберите *Obriši broj*, односно *Obriši detalj*.
- Да обришете неку слику која је придодата контакту, одаберите *Obriši sliku*. Брисање слике из контаката, исту не брише и из *Galerija*.

## Моја присутност

Користећи сервис праћења присутности (мрежни сервис) можете приказати свој статус присутности другима, на пример својој породици, пријатељима и колегама, који имају компатибилне уређаје и приступ овом сервису. Статус присутности укључује вашу доступност, поруку о статусу и лични лого. Корисници који имају приступ овом сервису и траже информацију о вашој присутности могу да виде ваш статус. Захтевана информација се приказује у *Pretplaćena imena* у прегледима менија *Kontakti*. Ви сами одређујете информације о својој присутности које желите да други корисници виде и контролишете ко све може да види ваш статус.

Да бисте могли да користите функцију присутности, морате се претплатити на ту услугу. Да проверите расположивост услуге, цене као и да се на исту претплатите, обратите се свом оператору или провајдеру сервиса, од кога ћете такође добити и свој јединствени идентификатор (ID), лозинку и параметре, подешавања овог сервиса. За постављање параметара, подешавање присутности, видите део Подешавања Ћаскања и праћења присутности на страници 117. Када сте повезани на сервис присутности можете користити остале функције свог телефонског апарата, док сервис присутности остаје активан у позадини.

Притисните **Meni**, одаберите *Kontakti* па *Moja prisutnost*. Одаберите:

- *Spoji na uslugu 'Moja prisutnost'* (или *Prekini*) да се повежете (или да раскинете везу) да сервисом.
- *Moja trenutna prisutnost*, да измените статус присутности. Одаберите:
  - *Vidi trenutnu prisutnost*, па одаберите *Lična prisutnost* или *Javna prisutn.*, да видите свој тренутни приватни, односно јавни статус присутности.
  - *Moja dostupnost* да за свој статус доступности одаберете *Dostupno* означен са , или *Zauzet* означен са , или *Nije dostupan* означен са .

- **Poruka o mojoj prisutnosti** и укуцајте текст који ће се приказивати другима, или притисните **Опције**, одаберите **Prethodne poruke**, па затим одаберите неку стару поруку за статусну поруку.
- **Logo moje prisutnosti** да одаберете свој лични лого из фолдера **Grafike** у галерији. Ако одаберете **Uobičajeni**, лого се не приказује.
- **Prikaži**, да одаберете групе којима желите, или не желите да приказујете свој статус присутности.

Одаберите **Lični i javni** и контакти из ваше листе личних могу да виде све информације о вашој присутности: доступност, поруку о статусу и лого. Остали контакти могу да виде само вашу доступност.

Одаберите **Lični posmatrači** и контакти из ваше листе личних могу да виде све ваше информације о присутности (доступност, поруку о статусу и лого). Други корисници неће видети никакве информације.

Ако одаберете **Nitko**, нико неће видети информације о вашој присутности.

- **Trenutni posmatrači**, па одаберите:
  - **Tren. posmatr.**, да видите све особе које су пријављене, "претплаћене" на ваше податке, информације о присутности.
  - **Lista ličnih** је листа особа којима је дозвољено да виде информације о вашој присутности, укључујући доступност, поруку о статусу и лични лого. Листом личних манипулишете сами. Друге особе које нису на вашој листи личних, могу да виде само вашу доступност.
  - **Lista blokiranih**, да видите све особе којима је блокирано, спречено, праћење ваших информација о присутности.

- *Пodešavanja*, па одаберите:
  - *Prikaži trenut. prisutnost na neakt.*, да се индикатор тренутног статуса присутности приказује у пасивном режиму.
  - *Sinhronizuj sa načinima rada*, да одаберете да ли желите да опције *Poruka o mojoj prisutnosti* и *Moja dostupnost* ажурирате ручно или аутоматски тако што ћете те опције повезати са тренутно активним начином рада. Погледајте и део Начини рада на страници 102. Имајте на уму да измењени, лични, лого статуса не можете повезати са неким начином рада.
  - *Vrsta veze*, да подесите да ли се телефон при укључивању аутоматски повезује на сервис.
- *Podešavanja veze*, видите Подешавања Ћаскања и праћења присутности на страници 117.

## Претплаћена имена

Можете креирати листу контаката чији статус присутности желите да пратите. Те податке можете пратити ако Вам то контакти допуштају, као и ако то не спречава комуникациона мрежа или дати контакт. Ова пријављена, "претплаћена" имена можете претраживати у менију Контакти или у менију *Pretplaćena imena*.


Проверите да активна меморија буде или *Telefon* или *Telefon i SIM kart..* Видите Избор подешавања контаката на страници 87.

Да се прикључите сервису праћења присутности, притисните **Meni**, одаберите редом *Kontakti*, *Moja prisutnost* па *Spoji na uslugu 'Moja prisutnost'*. Пријављене, "претплаћене" контакте можете видети чак и када нисте прикључени на сервис праћења присутности, али не можете видети статус присутности контакта.

## Додавање контаката у пријављена имена

1. Притисните **Мени**, одаберите **Контакти** па **Претплаћена имена**. Ако нисте прикључени на сервис праћења присутности, телефон ће Вас питати да ли желите да се прикључите.
2. Ако немате ниједан контакт у листи, притисните **Додaj**. У супротном, притисните **Опције** и одаберите **Претп. на ново**. Приказује се листа контаката.
3. Одаберите неки контакт из листе и, ако контакт има идентификатор, ID, он се додаје у листу пријављених, "претплаћених" имена. Ако има више идентификатора, ID, одаберите један од њих. По пријави, "претплаћивању" контакта, приказује се **Претплата активрана**.



**Савет:** Да пријаву, "претплату" контакта обавите из листе **Контакти**, у пасивном режиму притисните  и дођите до контакта који желите да пријавите. Притисните **Деталји** па **Опције**. Да пријавите, "претплатите", одаберите **Захтев за prisutn.** па затим **Као претплата**. Ако желите да видите информацију о присутности али не и да пријавите, "претплатите" контакт, одаберите **Захтев за prisutn.** па затим **Само једном**.


## Преглед пријављених, "претплаћених" имена

Да видите, прегледате податке о присутности, видите и део Тражење неког контакта на страници 90.

1. Притисните **Мени**, одаберите **Контакти** па **Претплаћена имена**.

Приказује се информација о статусу првог контакта на листи претплаћених имена. Информација коју та особа жели да виде други може да садржи текст и неку од наредних иконица:



или  означава да је особа доступна, заузета или недоступна.




 означава да нема информација о присутности особе.

2. Притисните **Detalji** да погледате детаље о одабраном контакту, или притисните Опције и одаберите:

- *Pretpl. na novo*, да додате нови контакт у листу пријављених, "претплаћених" имена.
- *Časkanje*, да започнете ћаскање.
- *Pošalji poruku*, да пошаљете текстуалну поруку одабраном контакту.
- *Pošalji SMS e-mail*, да пошаљете имејл поруку одабраном контакту.
- *Pošalji vizitkartu*, да пошаљете визиткарту одабраном контакту.
- *Otkazi pretplatu*, да одабрани контакт уклоните из листе пријављених, "претплаћених" имена.

### Одјава пријаве (претплате) контакта

- Да одјаву, "отказивање претплате" контакта обавите из листе *Kontakti*, у пасивном режиму притисните  и дођите до контакта који желите да одјавите. Притисните **Detalji**, одаберите идентификатор, ID, па притисните **Opције**. Да одјавите, откажете претплату, одаберите *Otkazi pretplatu* па притисните **OK** да то потврдите.
- За одјаву, отказивање претплате, преко менија *Pretplaćena imena*, видите део Преглед пријављених, "претплаћених" имена на страници 95.

### Копирање контаката

Имена и телефонске бројеве можете преписивати из меморије телефонског апарата у меморију на својој SIM картици и обратно. Имајте на уму да се текстуални подаци меморисани у интерној меморији телефона, као што су имејл адресе, неће копирати у SIM картицу.

1. Притисните **Meni**, одаберите *Kontakti* па *Kopiraj*.



2. Одаберите смер копирања, *Iz telefona u SIM karticu* или *Iz SIM kartice u telefon*.
3. Одаберите *Jedno po jedno*, *Sve* или *Osnovni brojevi*.
  - Ако одаберете опцију *Jedno po jedno*, дођите до имена које желите да препишете и притисните **Kopiraj**.

*Osnovni brojevi* се приказује када копирате из телефонског апарата у SIM картицу. Само основни, подразумевани бројеви ће бити преписани.
4. Да сачувате или обришете изворна имена и бројеве, одаберите *Sačuvaj original* односно *Premesti original*.
  - Ако одаберете *Sve* или *Osnovni brojevi*, притисните **OK** када се прикаже упит *Da počnem sa kopiranjem?* или *Počni premeštanje?*.

## Слање и пријем визиткарти

Контакт податке неке особе можете размењивати у форми визиткарте са компатибилним уређајем који подржава vCard стандард.

Када примите визиткарту притисните **Prikaži** па **Sačuvaj** да је сачувате у меморију телефонског апарата. Да визиткарту одбаците, притисните **Izadi**, па затим **OK**.

Да пошаљете визиткарту, потражите у контактима име и број које желите послати, притисните **Detalji** па **Opcije** и изаберите *Pošalji vizitkartu*.

- Да пошаљете визиткарту преко ИЦ везе, одаберите *Kroz IC*. Погледајте део Инфрацрвена веза на страници 110.
- Да визиткарту пошаљете као текстуалну поруку, ако то ваша мрежа подржава, одаберите *Kroz tekst poruku*.

- Да визиткарту пошаљете као мултимедија поруку, ако то ваша мрежа подржава, одаберите *Kroz multimediju*.
- Да пошаљете визиткарту преко Bluetooth везе, одаберите *Kroz Bluetooth*.

## Брза бирања

Да доделите неки телефонски број тастеру за брзо бирање, притисните **Meni**, одаберите **Kontakti**, па **Brza biranja** и дођите до жељеног нумеричког тастера за брзо бирање.

Притисните **Dodeli** или, ако је неки број већ додељен том нумеричком тастеру, притисните **Opције** и одаберите **Promeni**. Притисните **Traži**, и одаберите прво име а затим и број који желите да доделите тастеру. Ако је функција **Brzo biranje** искључена, телефон Вас пита да ли желите да је активирате. Погледајте и део **Brzo biranje** у делу Подешавање позива на страници 113.

За позивање преко тастера за брзо бирање погледајте Брзо бирање неког телефонског броја на страници 38.

## Бирање гласом

Телефонски број можете позвати и изговарањем надимка који му је придодат. Свака изговорена реч, или више речи, као што је име(на) може бити надимак. Можете унети до 25 надимака.

Пре употребе бирања гласом имајте на уму:

- Говорни надимци не зависе од језика. Они зависе од гласовних карактеристика говорника.
- Говорни надимци су осетљиви на амбијенталну буку. Снимајте их и њима бирајте у срединама без буке.
- При снимању говорног надимка, или позивању користећи говорни надимак, телефонски апарат држите у нормалном положају, уз уво.

- Веома кратка имена нису прихватљива. Користите дужа имена и избегавајте употребу сличних за различите бројеве телефона.





**Напомена:** Име морате изговорити управо онако како сте то урадили при снимању. Ово може бити тешко, на пример у бучним срединама или у хитним случајевима, зато се немојте ослањати искључиво на бирање гласом у свим ситуацијама.

## Додавање и организовање надимака

Упишите или копирајте у меморију телефонског апарата контакте којима желите да додате говорни надимак. Надимке можете да доделите и именима у SIM картици али ако замените SIM картицу новом, прво ћете морати да обришете старе надимке да бисте могли да додате нове.

Говорни надимци користе заједничку меморију; видите Заједничка меморија на страници 21.

1. У пасивном режиму притисните .
2. Дођите до контакта којем желите да додате надимак и притисните **Detalji**. Дођите до жељеног телефонског броја и притисните **Опције**.
3. Одаберите *Dodaj nadimak*.
4. Притисните **Počni**, па разговетно изговорите реч(и) коју желите да снимите као надимак. По снимању, апарат репродукује снимљени надимак.

Пошто надимак буде успешно меморисан, приказује се *Govorni nadimak je sačuvan*, чује се писак, а иза телефонског броја са надимком се појављује симбол .

Да проверите надимке, притисните **Мени**, одаберите *Kontakti* па *Govorni nadimci*. Дођите до жељеног контакта са говорним надимком, притисните **Опције**, па одаберите да снимљени говорни надимак преслушате, обришете или промените.

## Позивање користећи надимак


Ако нека апликација у телефонском апарату користи GPRS везу за слање или пријем података, да бисте могли да користите гласовно бирање, прво искључите ту апликацију.

1. У пасивном режиму, притисните и држите тастер за смањење јачине звука. Чуће се кратки звучни сигнал и појавиће се текст *Sada pričaj*.
2. Разговетно изговорите говорни надимак. Телефонски апарат ће репродуковати препознати говорни надимак и бирати број препознатог говорног надимка после 1,5 секунде.

Ако користите компатибилне слушалице са тастером, притисните и држите тастер на слушалицама да започнете бирање гласом.

## Инфо бројеви и бројеви сервиса

Ваш провајдер је у вашу SIM картицу можда већ убацио инфо бројеве или бројеве сервиса.

Притисните **Meni**, одаберите *Kontakti* па *Info brojevi* или *Brojevi servisa*. Прелистајте неку категорију и дођите до жељеног инфо броја или броја сервиса, па притисните тастер  да тај број позовете.

## Моји бројеви

Телефонски бројеви који су додељени вашој SIMSIM картици чувају се у *Moji brojevi* ако то ваша SIM картица допушта. Да видите те бројеве, притисните **Meni**, одаберите *Kontakti* па *Moji brojevi*. Дођите до жељеног имена или телефонског броја и притисните **Vidi**.

## Групе позивача

Имена и телефонске бројеве меморисане у *Kontakti* можете организовати по групама позивача. Телефон можете подесити тако да се за сваку групу позивалаца оглашава специфичним тоном звона и да на екрану приказује одређену сличицу када примате позив са неког броја из групе; види доле. Да апарат подесите да звони само на позиве од бројева који припадају изабраној групи позивалаца, видите *Upozoravaj na* у делу Подешавање тонова на страници 103.

Притисните **Meni**, одаберите *Kontakti* па *Grupe pozivača* и одаберите жељену групу. Одаберите:

- *Naziv grupe*, укацајте нови назив групе позивача и притисните **OK**.
- *Ton zvona grupe* и одаберите тон звона за групу позивача. *Uobičajeni* је онај звук звона који је одабран за тренутно активни начин рада, профил.
- *Logo grupe* па одаберите: *Uključen* да подесите телефон да приказује лого групе, *Isključen* да не приказује, или *Vidi* да видите лого.
- *Članovi grupe*, да додате неко име у групу позивача. Ако у групи нема имена, притисните **Dodaj**, или у супротном, притисните **Opције** и одаберите *Dodaj kontakt*. Дођите до имена које желите да додате групи и притисните **Dodaj**.

Да име избаците из групе, дођите до имена које желите да избаците, притисните **Opције** и одаберите *Ukloni kontakt*.

## ■ Подешавања (Мени 4)



### Начини рада

Ваш телефонски апарат нуди разноврсне групе параметара, начине рада, којима можете по свом укусу подесити тонове одзива за разне ситуације и окружења. Прво подесите по свом укусу начине рада, а затим је потребно само да активирате жељени начин рада. Расположиви начини рада су *Opšti*, *Nečujan*, *Sastanak*, *Teren* и *Pejdžer*.

Притисните **Мени**, одаберите *Podешavanje* па *Načini rada*. Дођите до неког начина рада и притисните **Izaberi**.

- Да начин рада активирате, одаберите *Aktiviraj*.
- Да подесите начин рада да буде активан само одређено време, до 24 сата, одаберите *Ograniči trajanje* и подесите време престанка. Када подешени период истекне, активира се претходни начин рада који није био временски ограничен.
- Да начин рада подесите својим захтевима, одаберите *Prilagodi*. Одаберите параметар који желите да измените и извршите измене. Исти параметри се могу мењати и у менију *Podешavanje tonova*; видите Подешавање тонова на страници 103.

Да начину рада промените назив, *Naziv načina*. Начин рада *Opšti* се не може преименовати.

Да промените свој статус присутности, одаберите *Moja prisutnost*. Овај мени Вам је на располагању ако сте за *Sinhronizuj sa načinima rada* одабрали опцију *Uključi*; видите Моја присутност на страници 92. Одаберите *Moja dostupnost* да измените статус своје доступности, односно *Poruka o mojoj prisutnosti* да измените поруку о свом статусу.



**Савет:** Да бисте начин рада брзо променили, у пасивном режиму притисните главни прекидач **⓪**, дођите до начина рада који желите да активирате и притисните **Izaberi**.

## Подешавање тонова

Притисните **Мени**, одаберите *Пodešavanja*, па *Пodešavanje tonova*. Иста подешавања ћете наћи и у менију *Načini rada*; видите Начини рада на страници 102. Имајте на уму да се измене односе на активирани начин рада.

Одаберите *Upozorenje na dolazni poziv*, да одредите како ће Вас телефонски апарат обавештавати о долазном говорном позиву. Опције су: *Zvonjenje*, *Rastući zvuk*, *Jedno zvono*, *Kratak ton* и *Isključeno*.

Одаберите *Melodija* за долазне говорне позиве. Да одаберете неки од тонова, мелодија, звона сачуваних у *Galerija*, из листе тонова, мелодија звона одаберите *Otvari Galeriju*.



**Савет:** Када мелодију звона примите преко ИЦ везе, Bluetooth везе или је преузмете у телефон, можете је сачувати у *Galerija*.

Одаберите *Jačina zvona* и *Vibracija* за долазне говорне позиве и поруке. Упозорење вибрацијом не функционише када је телефонски апарат прикопчан на пуњач, стони носач или аутомобилски комплет.

Одаберите *Ton upozorenja poruke* да подесите тон упозорења за долазне поруке, или одаберите *Ton poruke časkanja* да подесите тон упозорења за чет поруке. Одаберите *Tonovi tastature* или *Tonovi upozorenja*, да подесите телефонски апарат да се оглашава звучним упозорењем, рецимо, када се батерија празни.

Одаберите *Upozoravaj na*, да подесите апарат да звони само на позиве са телефонских бројева који припадају одабраној групи позивалаца. Дођите до жељене групе позивалаца, или до *Sve pozive*, па притисните **Оznaчи**.

## Подешавање екрана

Притисните **Мени**, одаберите *Podešavanja* па *Podešavanje ekrana*.

- Одаберите *Tapet*, да свој телефон подесите тако да приказује неку слику као позадину, или тапет, у пасивном режиму. Неке слике су већ меморисане у менију *Galerija*. Сlike можете и примати, рецимо, преко мултимедија порука, или их преносити користећи пакет PC Suite из свог PC рачунара, па их затим меморисати у *Galerija*. Ваш телефон подржава графичке формате JPG, GIF, WBMP, BMP и PNG, али можда не и све варијанте ових формата датотека.

Да одаберете тапет, одаберите *Izaberi sliku*, па отворите неки фолдер са сликама. Дођите до слике коју бисте желели да поставите за тапет, притисните **Опције**, па одаберите *Post. za pozadinu*.

Да активирате/деактивирате позадину, тапет, одаберите *Uključen*, односно *Isključen*.

Имајте на уму да се тапет, позадина не приказује када се активира скрин сејвер, заштита екрана.

- Одаберите *Kolor šeme*, да промените боје неким елементима екрана, на пример индикаторима и стубићима јачине сигнала и статуса напуњености батерије.
- Одаберите *Pregled menija* да подесите начин на који ће телефон приказивати главни мени. Одаберите *Lista* за редни приказ менија, односно *Tabela* за мрежасте, табеларне приказе.
- Одаберите *Logo operatora*, да подесите телефон тако да приказује или не приказује логотип оператора мреже. Ако нисте претходно сачували лого оператора, мени *Logo operatora* је пригушен. Логотип оператора мреже се не приказује када се активира скрин сејвер, заштита екрана.

За детаљније податке о расположивости логотипа оператора, обратите се свом оператору мреже или провајдеру. Видите и део PC Suite на страници 169.



- Одаберите *Zaštita ekrana* да подесите телефонски апарат да приказује скрин сејвер, заштиту екрана, када је у пасивном режиму а функције телефона нису коришћене одређено време. Одаберите *Uključena* да укључите заштиту екрана, или *Isključena* да је искључите.

У оквиру опције *Pauza* одаберите временски период после којег ће се заштита екрана, скрин сејвер, активирати. У оквиру опције *Ostalo* можете да подесите временски период те паузе до активирања заштите, и то од 5 секунди до 10 минута (минута:секунди).

Преко опције *Izaberi zaštitu* за заштиту екрана, скрин сејвер, можете одабрати неку слику или анимацију из фолдера *Galerija*.

Да деактивирате заштиту екрана, притисните било који тастер. Скрин сејвер се такође деактивира и када је телефон изван зоне покривања мреже.

Независно од подешавања заштите екрана, скрин сејвера, у циљу уштеде енергије, после одређеног периода неактивности телефона, на екрану ће се појавити дигитални сат. Видите Уштеда енергије на страници 31.

Имајте на уму да заштита екрана поништава све графичке или текстуалне елементе у пасивном режиму.

## Подешавања времена и датума

Притисните *Meni*, одаберите *Podešavanja* па *Podešavanja vremena i datuma*.

- Одаберите *Sat* па *Prikaži sat* (или *Skloni sat*) да се сат приказује, односно не приказује, у горњем десном углу екрана у пасивном режиму. Одаберите *Podesi vreme* да подесите тачно време, *Vremenska zona* да поставите временску зони или *Oblik sata* да изаберете 12-часовни или 24-часовни формат приказа времена.

Сат користе и функције *Poruke, Liste poziva, Alarm*, као и временски дефинисане функције *Načini rada, Kalendar, Napomene* и *Zaštita ekrana*.

Ако се батерија извади из апарата, или ако је празна, потребно је поновно подешавање времена.

- Одаберите *Datum* па *Pokaži datum* (или *Sakrij datum*) и датум ће се приказивати (односно, неће се приказивати) на екрану кад је телефон у пасивном режиму. *Podеси datum*, да поставите датум. Можете изабрати и формат приказа датума, као и сепаратор датума.
- Одаберите *Autoažuriranje vremena i datuma* (мрежни сервис), па *Uključeno*, да подесите телефон да аутоматски ажурира време и датум према тренутној временској зони. Да подесите апарат да тражи потврду пре ажурирања, одаберите *Prvo potvrdi*.

Аутоматско ажурирање датума и времена не мења време постављено за аларм, календар и алармне поруке. Та су времена по локалној временској зони. Ажурирање може довести до тога да су нека подешена алармна времена већ истекла.

За информације о расположивости ове функције обратите се свом оператору мреже или добављачу услуга.

## Личне пречице

Помоћу личних пречица можете брже приступити функцијама које најчешће користите.

### Десни селекциони тастер


Десном селекционом тастеру можете да доделите једну функцију из листе претходно дефинисаних функција. Погледајте и део Пасивни режим рада на страници 30. Овај мени се не појављује у неким варијантама оператора.

Притисните **Мени**, одаберите *Пodešavanja, Lične prečice* па *Desni selekциони taster*. Одаберите неку функцију из листе. Зависно од одабране функције мења се и "назив" десног селекционог тастера, тј. текст који се у пасивном режиму приказује изнад њега на екрану.

## Гласовне команде

Постоје функције телефонског апарата које се могу активирати изговарањем говорног надимка, гласовне команде. Највише 16 функција телефона могу имати гласовни надимак.

Притисните **Мени**, одаберите *Пodešavanja, Lične prečice* па *Komande glasom*. Одаберите жељени фолдер са функцијама и дођите до функције којој желите да додате говорни надимак.

Притисните **Опције** па одаберите *Dodaj komandu*. Ако дата функција већ има надимак, гласовну команду, приказаће се индикатор .

За додавање команде гласом, видите део Додавање и организовање надимака на страници 99.

За активирање команде гласом, видите део Позивање користећи надимак на страници 100.

Команду гласом не можете активирати, нити додати, док нека веза или апликација користи (E)GPRS преносни пут за слање или пријем података.

## Повезивање

Телефон можете повезати са другим компатибилним уређајем путем ИЦ (инфрацрвене) или Bluetooth везе. Такође, можете дефинисати и параметре за (E)GPRS прикључне везе.

## Bluetooth бежична технологија

Овај модел телефонског апарата подржава Bluetooth бежичну технологију која Вам омогућава повезивање телефона са другим компатибилним уређајем који се налази на растојању до 10 метара. Bluetooth везу могу да ометају препреке као што су зидови или други електронски уређаји.

Телефон подржава и Bluetooth SIM аццесс профиле (SIM приступ). Овај Bluetooth профил омогућава повезивање са компатибилним уређајима, као што је Nokia 610 ауто-телефон комплет преко Bluetooth бежичне везе. Када је SIM аццесс профиле активан, на екрану се приказује *Режим удalj. SIM kart.* што значи да је телефон искључен са GSM комуникационе мреже, и самим тим су све функције телефона деактивиране.

За компатибилност вашег телефона и другог уређаја који подржава Bluetooth технологију, погледајте документацију уређаја и консултујте свог Nokia дилера. У неким државама могу постојати ограничења употребе Bluetooth уређаја. Проверите са локалним властима.



**Напомена:** Употреба Bluetooth бежичне технологије троши батерију и време аутономије апарата биће скраћено. Обратите пажњу да не оставите мерење времена у позадини док обављате друге радње са апаратом.

### Успостављање Bluetooth везе

1. Притисните **Мени**, одаберите *Пodešavanja, Povezivanje* па *Bluetooth*.
2. Да активирате Bluetooth функцију, одаберите *Bluetooth* па *Uključen*. Активна Bluetooth веза је означена иконицом (📶) у врху екрана.

Ако Bluetooth функцију нећете да користите неко време, можете је деактивирати ради уштеде енергије, батерије.

3. Одаберите *Нађи audio proširenja*, да спроведете претраживање компатибилних Bluetooth аудио уређаја и одаберете онај са којим желите да се повежете, или одаберите *Upareni aparati* да тражите Bluetooth уређаје унутар домета, па притисните **Ново** да Вам се прикаже листа свих Bluetooth уређаја унутар домета. Дођите до неког уређаја и притисните **Упар**.

4. Унесите Bluetooth лозинку одговарајућег уређаја да га упарите, да се повежете са уређајем и да почнете са коришћењем уређаја. Ову шифру уносите само када дати уређај повезујете први пут.

### Bluetooth веза

Притисните **Meni**, одаберите *Podešavanje*, *Povezivanje* па *Bluetooth*. Одаберите:

- *Aktivan aparat*, да проверите која је Bluetooth веза тренутно активна. Ако желите да раскинете везу са одабраним уређајем, притисните **Prekini vezu**.
- *Upareni aparati*, да видите листу Bluetooth уређаја који су тренутно упарени са вашим телефонским апаратом. Дођите до жељеног уређаја. Ако желите да обришете упарење са одабраним уређајем, притисните **Obriši**.

Притисните **Spoji** да се повежете са одабраним уређајем, или притисните **Opcije** да приступите неким од наредних функција, зависно од статуса уређаја и Bluetooth везе. Одаберите:

- *Dodeli kratko ime*, да одабраном уређају дате име (видљиво само Вама).
- *Traži autorizaciju veze*, па одаберите **Ne** ако желите да се телефонски апарат аутоматски повезује са одабраним уређајем, или одаберите **Da** ако желите да телефон прво тражи сагласност за повезивање.

### Bluetooth подешавања

Притисните **Meni**, одаберите редом *Podešavanje*, *Povezivanje*, *Bluetooth* па *Bluetooth podešavanja* да дефинишете како ће се ваш телефон приказивати другим Bluetooth уређајима. Одаберите:

- *Vidljivost mog telefona* па *Vidljiv za sve* да се телефон приказује свим Bluetooth уређајима, или *Skriiven* да телефон виде само упарени уређаји. Телефон није видљив другим уређајима када је већ повезан са неким уређајем.

- *Ime mog telefona*, да промените Bluetooth име свог телефона које се приказује корисницима осталих Bluetooth уређаја.

## Инфрацрвена веза

Свој телефонски апарат можете подесити да прима податке преко свог ИЦ порта. Да бисте користили ИЦ везу, уређај са којим желите да успоставите везу мора да буде IrDA компатибилан. Имате могућност размене, слања и пријема, података као што су визиткарте, графике, слике, аудио и видео снимци и напомене из календара са компатибилним телефонским апаратом или другим уређајем за рад са подацима (на пример, рачунар) преко ИЦ порта свог телефона.

Не усмеравајте сноп ИЦ (инфрацрвених) зрака ни у чије очи, и не дозволите да он ствара сметње другим ИЦ уређајима. Овај уређај је ласерски производ класе 1.

## Слање и пријем података преко ИЦ порта

- ИЦ портови уређаја који шаље и уређаја који прима морају да буду окренути један наспрам другог и између њих не сме да постоји препрека. Пожељно растојање између два уређаја за ИЦ (инфра-црвену) везу је највише један метар.
- Да активирате ИЦ порт свог телефонског апарата, притисните **Meni**, одаберите *Podešavanja*, *Povezivanje* па *Infracrveno (IC)*.
- Корисник телефона који шаље податке бира жељену ИЦ функцију и започиње пренос података.

Уколико се пренос података не започне у року од два минута по активирању ИЦ порта, веза се прекида и мора се стартовати поново.

## Индикатор ИЦ везе

- Када је симбол **P** стално приказан, ИЦ веза је активирана и ваш телефонски апарат је спреман да шаље или да прима податке преко свог ИЦ порта.

- Када се симбол **█** пали и гаси, тј. када блинка, ваш телефонски апарат покушава да се повеже са другим уређајем, или је веза раскинута.

## (E)GPRS

GPRS је мрежни сервис који омогућава употребу мобилних телефона за слање и пријем података путем мреже базиране на IP, Интернет протоколу. GPRS је носач података који омогућава бежични приступ мрежама података као што је Интернет.

EGPRS (Побољшани GPRS) је сличан GPRS-у али омогућава брже везе. За више података о доступности (E)GPRS сервиса и брзинама преноса података, обратите се свом оператору комуникационе мреже или провајдеру сервиса.

Апликације које могу да користе (E)GPRS су мултимедија поруке, видео стриминг, претраживање, имајл (електронска пошта), удаљена SyncML синхронизација, преузимање Java апликација и прикључивање на систем (на пример Интернет или електронску пошту) преко PC рачунара.

Пре него што будете могли да користите (E)GPRS технологију:


- Обратите се свом оператору мреже или провајдеру у вези расположивости и претплате на (E)GPRS сервис.
- Меморишите (E)GPRS параметре, подешавања, за сваку апликацију која се користи преко (E)GPRS везе.


За информације о расположивости ове функције обратите се свом оператору мреже или добављачу услуга.


Имајте на уму да ако сте одабрали GPRS као носач података, телефон ће уместо GPRS преносног пута користити EGPRS, ако је овај доступан на мрежи. Не можете сами бирати између EGPRS и GPRS опције, али за неке апликације имате могућност избора између GPRS и *GSM podaci* (CSD, пренос података са комутацијом линије).

## (E)GPRS веза

Притисните **Meni**, одаберите редом *Podešavanja*, *Povezivanje*, *GPRS*, па *GPRS veza*.

- Одаберите *Stalna veza* да подесите да се телефон аутоматски пријављује на (E)GPRS мрежу чим се укључи. Индикатор  се приказује у горњем левом делу дисплеја када је (E)GPRS веза на располагању.

Када стартујете неку апликацију која користи (E)GPRS, успоставља се веза између телефона и мреже, приказује се индикатор  и могућ је пренос података. Када апликација прекине са радом, (E)GPRS веза се раскида али остаје активна пријава на (E)GPRS мрежу.

Ако у току (E)GPRS везе примите позив или текстуалну поруку или упутите позив, у горњем десном углу екрана приказаће се иконица  која означава да је (E)GPRS веза задржана (стављена на чекање).

Имајте на уму да се GPRS и EGPRS везе не означавају засебно; индикатор је исти за GPRS и EGPRS.

- Одаберите *Po potrebi*, да се (E)GPRS пријава и веза успостављају када их нека апликација која користи (E)GPRS затреба, и раскидају када апликација престане са радом.

Имајте на уму да ваш телефон подржава три истовремене (E)GPRS везе. На пример, можете истовремено претраживати xHTML странице, примати мултимедија поруке и бити прикључени на мрежу са PC рачунара.

## Подешавање (E)GPRS модема

Свој телефон можете преко Bluetooth бежичне везе, ИЦ везе или кабла повезати са компатибилним PC рачунаром и користити га као модем да бисте омогућили (E)GPRS везу са свог рачунара.



Да дефинишете параметре, подешавања (E)GPRS везе свог PC рачунара, притисните **Meni**, одаберите редом *Podešavanja*, *Povezivanje*, *GPRS* па *Podešavanja GPRS modema*.

- Одаберите *Aktivna tačka pristupa* и активирајте тачку приступа коју желите да користите.
- Одаберите *Izmeni aktivnu tačku pristupa* да измените параметре тачке приступа.
  - Одаберите *Naziv tačke pristupa*. Укуцајте назив активираних тачки приступа и притисните **OK**.
  - Одаберите *GPRS tačka pristupa*. Унесите назив тачке приступа (APN) за повезивање на (E)GPRS мрежу и притисните **OK**. За APN, назив тачке приступа, обратите се оператору мреже или провајдеру сервиса.

Параметре (E)GPRS приступа (APN) можете такође подесити и на свом PC рачунару користећи програм Nokia Modem Options; видите PC Suite на страници 169. Ако сте параметре подесили и на рачунару и у телефонском апарату, имајте на уму да ће се у том случају користити они на рачунару.

## Подешавање позива





Притисните **Meni**, одаберите *Podešavanja* па *Podešavanje poziva*. Одаберите:

- *Auto. kontrola jačine zvuka* и телефон ће аутоматски подесити јачину звука у звучнику у односу на амбијенталну буку.
- *Preusmerenje* (мрежни сервис). Овом функцијом можете преусмерити своје долазне позиве на други број, на пример, на број своје говорне поште. За детаљније информације, обратите се свом провајдеру. Опције преусмеравања које не подржава ваша SIM картица или ваш оператор мреже се не приказују.

Одаберите жељену опцију преусмеравања, на пример, одаберите *Preusmeri ako je zauzeto* да преусмерите говорне позиве када је линија заузета или када одбијете долазни позив.

Да опцију преусмерења укључите, одаберите *Aktiviraj*, па затим одаберите и временски период после којег ће се позив преусмерити, ако је то на располагању за дату опцију преусмерења. Да опцију преусмерења искључите, одаберите *Poništi*, или одаберите *Proveri stanje*, ако је на располагању за дату опцију преусмерења, да проверите да ли је преусмерење позива укључено или не. Истовремено може бити активно неколико опција преусмерења.

Да видите које су ознаке преусмерења у пасивном режиму, погледајте део Пасивни режим рада на страници 30.

- *Odgovor bilo kojim tasterom* и *Uključen* и на позив можете да одговорите кратким притиском на било који тастер, осим на , селекционционе тастере  и , и .
- *Automatsko ponavljanje biranja* и *Uključeno* и телефон ће максимално десет пута покушати да поново позове неуспешно позивани број.
- *Brzo biranje* и *Uključeno* и имена и бројеве додељене тастерима за брзо бирање, од **2abc** до **9wxyz**, ћете моћи да бирате притиском и држањем одговарајућег нумеричког тастера.
- *Poziv na čekanju* и *Aktiviraj* и мрежа ће Вас обавештавати о долазном позиву у току активне везе (мрежни сервис). Видите Позив на чекању на страници 39.
- *Izveštaj po pozivu* и *Uključen* и телефон ће показивати приближно трајање и цену (мрежни сервис) позива на крају разговора.
- *Šalji moj identitet* па *Da*, и ваш број телефона ће се приказивати позваној страни (мрежни сервис). Одаберите *Uobičajeno u mreži*, и користиће се опција уговорена са вашим провајдером.

- Одаберите *Linija za odlazne pozive*; ово је мрежни сервис који омогућава избор линије 1 или 2, тј. претплатничког броја, за одлазне позиве. На пример, можете имати приватну и пословну линију, претплатнички број. За детаљније податке о расположивости ове функције, обратите се свом оператору мреже или провајдеру.

Уколико одаберете *Linija 2*, а нисте претплаћени на овај мрежни сервис, нећете моћи да позивате. Међутим, без обзира на одабрану линију, долазне позиве ћете моћи да преузимате, примате на обе линије.

Ако то ваша SIM картица подржава, имате могућност забране избора линије тако што ћете одабрати опцију *Zaključaj*.



**Савет:** У пасивном режиму са једне линије на другу прелазите притиском и држањем тастера **#** **☰**.

## Подешавање телефона

Притисните **Meni**, и одаберите *Podešavanja*, *Podešavanje telefona*.

- *Jezik telefona*, да поставите језик за екранске текстове, кориснички интерфејс. Ако одаберете опцију *Automatski*, апарат бира језик на основу информација са SIM картице.
- Одаберите *Stanje memorije*, и видите количину слободне меморије, укупно заузете меморије и меморије коју заузима поједина функција у листи.

Податке о меморији можете пронаћи и у оквиру менија неких од тих функција, као на пример, приказ фолдера Галерија.

- Одаберите *Automatska zaštita tastature* да подесите да се тастатура вашег телефона аутоматски закључава после одређеног временског периода у пасивном режиму, или

неактивности телефона. Одаберите *Uključena* и тај период подесите у распону од 5 секунди до 60 минута.


Погледајте и део Закључавање тастатуре на страници 34.

- *Zaštita tastature*, укуцајте сигурносну шифру и одаберите *Uključena*, да подесите телефонски апарат да захтева унос сигурносне шифре код деблокаде, откључавања тастатуре.

Погледајте и део Закључавање тастатуре на страници 34.



**Напомена:** Када је заштита тастатуре постављена, могући су позиви броја службе помоћи који је програмиран у Вашем телефону (на пр. 911, 112 или други званични број службе помоћи).

Унесите број службе помоћи и притисните . Број ће бити приказан тек пошто унесете последњу цифру.

- Одаберите *Prikaz informacije o ćeliji* на *Uključeno*, да подесите свој телефонски апарат тако да Вас обавештава када се користи у целоуларној мрежи која се базира на MCN (микро целоуларна мрежа) технологији.
- Одаберите *Pozdravna poruka*, па укуцајте поруку за коју желите да буде приказана на кратко код укључивања апарата. Да је сачувате, притисните *Sačuvaj*.
- Одаберите *Izbor operatora* на *Automatski*, да телефонски апарат аутоматски бира једну од целоуларних мрежа које су на располагању на вашој локацији.

Ако одаберете *Ručni*, моћи ћете да сами бирате мрежу која има споразум о ромингу са оператором ваше матичне мреже. Ако се прикаже *Nemaš pristup*, морате одабрати неку другу мрежу. Телефон остаје у режиму ручног избора мреже све док се не одабере аутоматски, или док се у њега не убаца друга SIM картица.

- Одаберите *Potvrda akcija SIM servisa*. Видите SIM сервиси (Мени 10) на страници 167.

- Одаберите *Помоћна објашњења*, да подесите телефонски апарат да приказује или не приказује текст помоћи. Видите и део Коришћење менија на страници 45.
- Одаберите *Ton pri uključenju*, да подесите апарат да се, када се укључи, оглашава или не одабраним тоном.

## Подешавања Ћаскања и праћења присутности

У вези параметара, подешавања модула Ћаскање и праћење присутности, обратите се свом оператору комуникационе мреже или провајдеру сервиса. За пријем подешавања модула ћаскање и праћење присутности у форми конфигурационе поруке, видите део Сервис конфигурационих подешавања на страници 35.

### Ручно уношење параметара

1. Притисните **Мени**, одаберите редом *Пodešavanja*, *Podešav. ĉask. i moje prisustnosti* па *Aktivna podešav. ĉask. i prisutn..*
2. Дођите до скупа који желите да активирате и притисните **Aktiviraj**.  
Потребно је да активирате скуп везе у којем желите да сачувате параметре, подешавања. Скуп везе је група параметара неопходних за успостављање везе са сервисом ћаскања и праћења присутности.
3. Одаберите *Izmeni akt. podešav. ĉask. i prisutn..*

Одаберите сваки од параметара појединачно и унесите потребне вредности на основу података које сте добили од свог оператора мреже или провајдера сервиса. Имајте на уму да се подешавања везе налазе у менију *Podešavanja veze*.

## Подешавање проширења

Мени подешавање проширења се приказује једино ако је на телефон прикључено, или раније било прикључено, компатибилно мобилно проширење, на пример, пуњач или хендсфри јединица.

Притисните **Мени**, одаберите *Podешavanja* па *Podешavanje proširenja*. Мени проширења можете одабрати ако је на телефон тренутно прикључено, или раније било прикључено, неко одговарајуће проширење. Зависно од самог проширења, можете одабрати неку од наредних опција:

- *Osnovni režim rada*, да одаберете начин рада који ће се аутоматски активирати када прикључите одабрано проширење. Док је проширење прикључено на апарат, можете одабрати и неки други начин рада.
- *Automatski odgovor*, да подесите апарат да аутоматски одговара на долазни позив после пет секунди. Ако је *Upozorenje na dolazni poziv* постављено на *Kratak ton* или *Isključeno*, аутоматско примање позива неће бити активно.
- *Osvetljenje*; да осветљење буде стално укључено, одаберите *Uključeno*. Одаберите *Automatsko*, да осветљење остаје укључено 15 секунди по притиску тастера.
- Када је телефон прикључен на пуни комплет за кола, одаберите *Detektor paljenja* и *Uključen*, да се телефон аутоматски искључује приближно 20 секунди након што искључите контакт у аутомобилу.
- За *Tekst. telefon*, одаберите *Koristi tekst. telefon*, па затим *Da*, да користите подешавања за текстуални телефон уместо подешавања за слушалице или за адаптер за слушни апарат (лупсет).

Ако ваш ТТУ апарат (текстуални телефон за кориснике са оштећеним слухом) подржава слање и Бодових знакова и СТМ, одаберите Бодове знакове. Увек користите само оригиналне каблове добијене уз телефонски апарат.

## Подешавање заштите



**Напомена:** Када се користе заштитне могућности које ограничавају позивање (забрана позивања, затворене групе корисника и фиксно бирање) у неким мрежама може бити могуће позивање одређених бројева службе помоћи (на пр. 911, 112 или другог званичног броја службе помоћи).

Притисните **Meni**, одаберите *Podешavanja* па *Podешavanje zaštite*. Одаберите:

- *Zahtev za PIN šifrom*, да подесите апарат да захтева PIN шифру при сваком укључивању. Неке SIM картице не дозвољавају искључивање захтева за PIN шифром.
- *Usluga zabrane poziva* (мрежни сервис), да ограничите долазне и одлазне позиве. За ово Вам је неопходна шифра забране.
- *Fiksno biranje*, да ограничите одлазне позиве и текстуалне поруке само на одабране телефонске бројеве, ако то подржава ваша SIM картица. Неопходна Вам је PIN2 шифра.  
Када је активирано фиксно бирање, нису могуће (E)GPRS везе осим слања текстуалних порука путем (E)GPRS везе. У том случају неопходно је да телефонски број примаоца и центра за размену порука буду убачени у листу фиксног бирања.
- *Zatvorena grupa korisnika*. Затворена група корисника је мрежни сервис који дефинише групу особа које једино можете позивати и само од њих примати позиве. За детаљније информације, обратите се свом оператору мреже или провајдеру.
- *Stepen zaštite*. Одаберите *Telefon*, и апарат ће захтевати сигурносну шифру увек када се у апарат убаци нова SIM картица.

Одаберите *Memorija*, и телефон ће захтевати сигурносну шифру када се бира меморија SIM картице и када се жели променити активна меморија (видите Избор подешавања контаката на страници 87) или копирати из једне меморије у другу (Копирање контаката на страници 96).

- *Pristupne šifre*, да промените сигурносну шифру, PIN шифру, PIN2 шифру и шифру за забрану позива. Шифре се могу састојати само од цифара 0 до 9.

## Врати фабричка подешавања

Да бисте неке параметре менија вратили на првобитне вредности, притисните **Meni**, одаберите *Podešavanje* па *Vrati fabrička podešavanje*. Укуцајте сигурносну шифру и притисните **OK**. Имајте на уму да се не бришу подаци које сте Ви сами укуцали или преузели у телефон, као на пример имена и телефонски бројеви сачувани у контактима.

## ■ Галерија (Мени 5)

У овом менију можете манипулисати вињетама, сликама, аудио записима и тоновима које сте сачували, рецимо из примљених мултимедија порука. Ове датотеке су организоване у фолдере.



**Напомена:** Ваш телефонски апарат мора бити укључен да бисте могли користити ову функцију. Не укључујте телефон ако је забрањена употреба мобилних телефона или ако њихова употреба може да проузрокује сметње или опасност.

Ваш телефон подржава DRM (Digital Rights Management, управљање правима својина над дигиталним садржајима) систем за заштиту садржаја у уређају. Део садржаја, рецимо мелодија звона, може бити заштићен и повезан са одређеним правилима коришћења, на пример, број употреба или одређени временски период коришћења. Ова правила су дефинисана у оквиру



кључа датог садржаја који се добија или у склопу самог садржаја или засебно, зависно од провајдера сервиса. Ове кључеве можете обнављати. Увек проверите услове испоруке свих садржаја као и кључ пре саме набавке, пошто могу подразумевати плаћање.

Подаци сачувани у фолдеру *Galerija* користе меморију телефона која има капацитет од приближно 8 мегабајта. Ако телефон прикаже упозорење да је меморија пуна, пре наставка рада обришите неке датотеке у фолдеру *Galerija*. Компатибилну мултимедија картицу можете да користите да проширите капацитет меморије за чување слика, мелодија, видео и аудио снимака у галерији.

1. Притисните **Meni** и одаберите *Galerija*. Приказује се листа фолдера. *Fotografije*, *Video snimci*, *Muz. fajlovi*, *Grafike*, *Melodije* и *Audio snimci* су системски фолдери телефона. Ако је мултимедија картица убачена у телефон, приказује се иконица мултимедија картице.
2. Дођите до жељеног фолдера и притисните **Otvori** да видите листу датотека у њему, или притисните **Opcije** и биће Вам на располагању неке од наредних опција:
  - *Dodaj folder*, *Obrisi folder*, *Premesti*, *Promeni naziv*, *Detalji*, *Složi*, *Vrsta pregleda*, *Stanje memorije*, *Lista tast. za akt* и *Preuzimanja*. Стандардне фолдере који долазе са софтвером телефона не можете брисати, премештати нити им мењати назив.

Са убаченом мултимедија картицом, могу се јавити и додатне опције: *Postavi lozinku* (за заштиту мултимедија картице од неовлашћене употребе у другом уређају), *Promeni lozinku*, *Obrisi lozinku*, *Preim. mem. kart.* и *Form. mem. karticu*.

Када се постави лозинка мултимедија картице (дужине 1 до 8 цифара), картица се и закључа. Телефон чува листу у којој се може налазити до пет лозинки. Ако телефон препозна лозинку, мултимедија картици се може приступати без уношења лозинке. Ако се лозинка не налази у листи, мултимедија картица се пријављује као закључана. Ако се лозинка мултимедија картице избрише, мултимедија картица се откључава.



**Упозорење:** Форматизовањем мултимедија картице обрисаће се сви сачувани подаци и фолдери на њој.

- *Preuzimanja*, за преузимање додатних слика, мелодија и видео садржаја. Одаберите *Preuzimanja slika*, *Preuzim. melodija* или *Preuzimanja videa*. Приказује се листа расположивих адреса претраживача. Одаберите *Još adresa*, да приступите листи адреса у менију *Servisi*; видите део Адресе (букмарк ознаке) на страници 162.

Одаберите одговарајућу адресу за повезивање на жељени сајт. Ако успостављање везе не успе, вероватно је немогуће приступити датост страници преко сервиса чије параметре везе тренутно користите. У том случају, уђите у мени *Servisi* и активирајте други скуп параметара сервиса; видите Успостављање везе са сервисом на страници 157. Покушајте да се поново повежете на сајт.

Који су Вам сервиси на располагању, као и за цене и претплату, проверите код свог локалног оператора целуларне мреже или провајдера сервиса. Садржаје преузимајте само са извора, сајтова, у које имате поверење.

3. Ако сте отворили неки фолдер, одаберите датотеку коју желите да видите па притисните **Otvori**.

или: Притисните **Опције** па употребите неку од наредних функција које Вам могу бити на располагању за одабрану датотеку:

- *Oбриши, Пошљи, Измени слику, Премести, Промени назив, Пост. за позадину, Postavi melodiju, Detalji, Vrsta pregleda, Složi, Обриши све, Отвори у низу, Пуст, Увећај, Утишај audio (Vрати audio), Podesi kontrast, Dodaj folder, Stanje memorije.*
- *Пошљи*, да одабрану датотеку пошаљете путем MMS сервиса, Bluetooth бежичне везе или ИЦ везе.

- *Oбриši sve*, да обришете све податке и фолдере у одабраном фолдеру.
- *Izmeni sliku*, да додате текст, оквир или вињету одабраној слици, или да је исечете.
- *Otvori u nizu*, да видите датотеке у фолдеру једну по једну.
- *Pusti*, да чујете или видите аудио или графичку датотеку из поруке.
- *Uvećaj*, да увећате слику коју садржи порука.
- *Utišaj audio (Vrati audio)*, да утишате, искључите (укључите) звук.
- *Podesi kontrast*, да подесите контраст слике.
- *Aktivir. sadržaja*, да обновите, ажурирате, кључ одабране датотеке, садржаја. Ова опција се приказује једино ако датотека подржава обнављање кључа.
- *Lista tast. za akt.*, да видите листу свих расположивих кључева. Кључеве можете и обрисати, на пример, кључеве који су истекли.

Институција заштите ауторских права може да спречава копирање, модификовање, пренос или прослеђивање неких слика, тонова звона или другог садржаја.

## ■ Медији (Мени 6)



**Напомена:** Ваш телефонски апарат мора да буде укључен да бисте могли да користите функције менија *Mediji*. Не укључујте телефон ако је забрањена употреба мобилних телефона или ако њихова употреба може да проузрокује сметње или опасност.

## Камера



**Напомена:** Придржавајте се свих локалних прописа који регулишу фотографисање. Не користите ову могућност противзаконито.


Користећи уграђену камеру свог телефонског апарата, можете правити фотографије и видео снимке. Објектив камере се налази на задњој страни телефона, а екран телефона служи као визир. Камера даје фотографије у JPEG формату и видео снимке у 3GP формату.

Када нема довољно меморије за нове снимке, неопходно је ослободити меморију брисањем неких ранијих снимака или датотека у галерији.

### Фотографисање

1. Притисните **Мени**, одаберите *Mediji, Kamera* па *Standardna fotog., Portretna fotog.* или, ако је осветљење слабо, одаберите *Noćni režim*. Ако намеравате да снимак доделите имену или телефонском броју у именуку, одаберите *Portretna fotog..*



**Савет:** Да брзо отворите визир фотоапарата за стандардну фотографију, притисните  у пасивном режиму. Да брзо промените режим камере, на пример снимање видеа, притисните и држите <img alt="Left arrow icon" data-bbox="161 541 176 557"/> или <img alt="Right arrow icon" data-bbox="181 541 196 557"/>.

2. Жива слика се појављује на екрану телефона који можете користити као визир за кадрирање.
3. Да направите снимак, притисните **Сликај**. У тренутку сликања чује се тон окидача. Телефонски апарат меморише снимак у фолдер *Fotografije* у менију *Galerija* када се одабере *Osnovni folder*. Из *Ostali folderi* можете да изаберете неки други фолдер. Видите Подешавање камере на страници 126.


Да одредите стандардни, уобичајени назив фотографије, видите *Uobičajeni naziv* у склопу Подешавање камере на страници 126.

- Одаберите **Nazad** да направите нови снимак, или притисните **Opcije** па одаберите неку од опција, рецимо, да обришете или промените назив сачуваног снимка, да га пошаљете као мултимедија поруку или да фотографију доделите имену или телефонском броју у контактима, или да приступите галерији.



**Савет:** За прављење појединачних снимака можете користити, активирати самоокидач. Притисните **Meni**, одаберите *Mediji*, *Kamera* и *Standardna fotograf.*, *Portretna fotograf.* или *Noćni režim*. Притисните **Opcije** па одаберите *Samookidač*. Притисните **Start**, и после одређеног времена, фотоапарат ће направити снимак и меморисати га у мени *Galerija*. Док самоокидач ради, чује се पिштање.

## Прављење видео снимка

- Притисните **Meni**, одаберите *Mediji*, *Kamera* па *Video*.
- Да започнете снимање видео записа, снимка, притисните **Snimi**. Док снимате видео запис, у врху екрана се приказује индикатор  као и преостало време за видео снимак.  
Да привремено зауставите снимање, притисните **Pauza**, а да наставите снимање, притисните **Nastavi**.
- Да снимање прекинете, притисните **Prekini**. Телефонски апарат меморише снимак у фолдер *Video snimci* у менију *Galerija* када се одабере *Osnovni folder*. Из *Ostali folderi* можете да изаберете неки други фолдер. Видите Подешавање камере на страници 126.  
Притисните **Opcije** и одаберите, рецимо, да обришете или промените име видео снимка, да га пошаљете као мултимедија поруку или да приступите галерији.

## Подешавање камере

Притисните **Мени**, одаберите **Медији, Камера** па **Подешавања**. Одаберите:

- **Квалитет слике**, да одредите колико ће графичка датотека бити компримована код меморисања снимка. Одаберите **Висок**, **Normalan** или **Оснозни**. **Висок** обезбеђује најбољи квалитет снимка али и заузима више меморије.
- **Дужина видео снимка**, да одаберете дужину видео снимака које правите. Највећа дужина видео снимка је, зависно од околности, око четири минута. Као мултимедија поруке могу се слати само видео снимци који су стандардне дужине, или краћи.
- **Звучи камере**, да подесите тон окидача (затварача) и самоокидача на **Укључени** или **Искључени**.
- **Уобичајени назив**, да одредите који ће бити уобичајени назив за меморисање фотографије. Ако одаберете **Аутоматски**, користиће се уобичајени назив, а ако одаберете **Мож наслов**, моћи ћете да измените или укцате нови назив.
- **Похранјивање слика** да дефинишете фолдер у који ће се меморисати фотографије и видео снимци. Одаберите **Оснозни фолдер** да се за то користи подразумевани, основни фолдер, или одаберите **Остали фолдери** да дефинишете неки други фолдер.

## Медија плауер

Помоћу модула Медија плауер можете гледати, пуштати и преузимати датотеке, на пример, слике, аудио, видео и анимације из различитих извора.

Даље, Медија плауер Вам омогућава и праћење компатибилног видео садржаја стримованог са мрежног сервера. Функција стримовања је могућност зависна од оператора и за њу је неопходно да је подржава комуникациона мрежа. За расположивост сервиса, као и за цене и претплату,

проверите код свог локалног оператора целуларне мреже и/или провајдера сервиса чији сервис желите да користите. Провајдери ће Вам такође дати и упутства о коришћењу њихових услуга.

Притисните **Meni**, одаберите *Mediji* па *Media player*. Одаберите:

- *Otvori Galeriju*, да отворите *Galerija*. Видите Галерија (Мени 5) на страници 120.
- *Adrese*, да отворите *Adrese*. Видите Адресе (букмарк ознаке) на страници 162.
- *Idi na adresu*, укуцајте адресу сервиса па приступите **OK**.
- *Preuzim. medija*, да у свој телефон преузмете додатне графике, мелодије или видео садржаје. Садржаје преузимајте само са извора, сајтова, у које имате поверење.

### Подешавање телефонског апарата за стриминг сервис

Подешавања за стримовање садржаја можете добити у виду конфигурационе поруке од оператора мреже или од провајдера сервиса који нуди сервис који желите да користите.

За више информација и правилне параметре, подешавања, обратите се свом оператору мреже или провајдеру који нуди сервис који желите да користите. За пријем подешавања у форми конфигурационе поруке, видите део Сервис конфигурационих подешавања на страници 35.

Параметре можете да уносите и ручно, или да их додајете и мењате помоћу пакета PC Suite.

Да ручно унесете параметре:

1. Притисните **Meni**, одаберите *Mediji*, *Media player* па *Podeš. strimov.*
2. Одаберите *Aktivna podešavanje veze*.
3. Дођите до скупа везе који желите да активирате и притисните **Aktiviraj**.

Потребно је да активирате скуп везе у којем желите да сачувате параметре, подешавања сервиса. Скуп везе је група подешавања, параметара, неопходних за повезивање на неки сервис.

#### 4. Одаберите *Izmena aktivnih podešavanja veze*.

Одаберите сваки од параметара појединачно и унесите потребне вредности на основу података које сте добили од свог оператора мреже или провајдера сервиса. Имајте на уму да се сва подешавања везана за носач података налазе у менију *Podešavanja nosača*.

## Музички центар

Ваш телефон садржи и музички центар за слушање и снимање музичких нумера, аудио снимака или других MP3 или AAC аудио датотека које су пренешене у телефон користећи апликацију Nokia Audio Manager.

Музичке датотеке сачуване у фолдеру *Muzički centar* биће аутоматски додате основној листи нумера. Музичке датотеке сачуване на другом месту, у фолдеру мултимедија картице на пример, морају се дефинисати у листи нумера пре него што будете могли да их слушате.

Аудио датотеке можете слушати преко компатибилних слушалица, као што је HDS-3, или преко звучника самог телефонског апарата.

Притисните *Meni*, одаберите *Mediji* па *Muzički centar*.

За начин преношења музичких нумера из компатибилног PC рачунара и обраду музичких нумера и листа нумера, видите упутства за апликацију Nokia Audio Manager који је део програмског пакета Nokia PC Suite.

У току коришћења музичког центра, можете и позивати и одговарати на позиве. У току разговора, везе, репродукција се привремено зауставља.



## Репродукција музичких нумера које су пренешене у телефон

Када отворите мени *Muzički centar* приказују се детаљи прве музичке нумере у подразумеваној, основној листи нумера. Да пустите неку од нумера, дођите до ње и притисните **Kreni** или притисните **>**.

- За подешавање јачине звука репродукције користите тастере за подешавање јачине звука на боку телефона.
- Да прекинете репродукцију, притисните **Prekini** или притисните **<**.
- Да скочите на почетак наредне нумере, притисните **▼** доле. Да скочите на почетак претходне нумере, притисните **▲** два пута.
- Да тренутну нумеру премотате уназад, притисните и држите **▲**. Да тренутну нумеру премотате унапред, притисните и држите **▼**. Отпустите тастер када дођете до жељеног дела нумере.



**Упозорење!** Музику слушајте умерено гласно. Продужено излагање гласној музици Вам може оштетити слух.

## Подешавања музичког центра

У менију *Muzički centar* притисните **Опције** да приступите наредним функцијама.

- **Опције редоследа:** Одаберите *Slučajan izbor*, да нумере из активне листе нумера слушате без неког посебног редоследа, по случајном избору. Одаберите *Ponavljanje*, да се тренутна нумера или цела активна листа нумера понавља.
  - **Dopuna muzike:** Можете се повезати на сервис који се односи на дату нумеру. Ова функција Вам је на располагању једино када је адреса таквог сервиса дата уз нумеру.
- За даље информације, погледајте део Преузимање садржаја и апликација на страници 18.

- **Zvučnik:** Музички центар можете слушати преко звучника.
- **Hedset:** Музички центар можете слушати преко компатибилних слушалица које су прикључене на телефон.



**Савет:** Када користите слушалице, на наредну нумеру можете прећи кратким притиском тастера на слушалицама. Да зауставите репродукцију, притисните и држите тастер на слушалицама.

- **Lista numera:** Можете видети све нумере неке листе нумера и пустити ону коју желите. Да пустите неку од нумера, дођите до ње и притисните **Kreni** или притисните **>**.



Ако притиснете **Опције** моћи ћете да освежите листу нумера (нпр., пошто у листу додате нове нумере) и да промените листу нумера која се приказује када отворите мени **Muzički centar** ако у телефону постоји више листа нумера.

## Радио



Да слушате радио свог телефонског апарата, утакните компатибилне слушалице у конектор на доњој страни телефона. Проводник слушалица служи и као радио антена, зато га оставите да слободно виси.

Имајте на уму да квалитет пријема зависи од покривања дате радио станице на тренутној локацији.

1. Да укључите радио, притисните **Мени**, одаберите **Mediji** па **Radio**. На екрану се приказује:
  - Број меморијског места и назив радио станице, ако сте станицу меморисали.
  - Фреквенција радио станице.

2. Ако сте неке радио станице већ меморисали, до жељене станице можете доћи претраживањем или бирањем њеног меморијског места 1 до 9 притиском на одговарајући нумерички тастер.
- Када користите компатибилне слушалице које поседују тастер, притисните тастер да дођете до жељене радио станице.
3. Када је радио укључен, да га искључите, притисните **Опције** па одаберите *Isključi*.
-  **Савет:** Да брзо искључите радио, притисните и држите .

### Подешавање радио станице

Када је радио укључен, притисните и држите тастер  или  да започнете тражење канала, станица. Тражење се прекида када се пронађе нека станица, канал. Да станицу меморисете, притисните **Опције**, па одаберите *Zapamti stanicu*. Укуцајте име станице и притисните **ОК**. Одаберите меморијско место на којем желите да сачувате ту станицу.







**Савет:** Да брзо сачувате неку станицу на меморијска места 1 до 9, притисните и држите одговарајући нумерички тастер, затим укуцајте име станице и притисните **ОК**.

### Коришћење радио пријемника

Кад је радио укључен, притисните **Опције** па одаберите:

- *Isključi*, да радио искључите.
- *Zapamti stanicu*, да меморисете радио станицу коју сте нашли; видите Подешавање радио станице горе у тексту. Може се меморисати до 20 радио станица.

- **Autopodešavanje.** Кратко притисните  или  да започнете тражење станица нагоре или надоле. Тражење се прекида када се нађе нека станица; притисните **OK**. Да станицу меморисете, видите део **Zapamti stanicu** горе у тексту.
- **Ručno podešav.** Кратко притисните  или  да канале претражујете у корацима од 0,05 MHz нагоре или надоле, или их притисните и држите за брзо претраживање нагоре или надоле. Да меморисете станицу, притисните **OK**; видите **Zapamti stanicu** горе у тексту.



**Савет:** Да брзо одаберете функцију **Ručno podešav.**, притисните **#**  док се налазите у менију **Radio**.

- **Podesi frekvenciju.** Ако знате фреквенцију радио станице коју желите да слушате (између 87,5 MHz и 108,0 MHz) укуцајте је и притисните **OK**. Да станицу меморисете, видите део **Zapamti stanicu** горе у тексту.



**Савет:** Да брзо одаберете функцију **Podesi frekvenciju**, притисните **\*** **+** док се налазите у менију **Radio**.

- **Obriši stanicu.** Да обришете меморисану радио станицу, дођите до ње и притисните **Obriši**, па **OK**.
- **Promeni naziv.** Унесите ново име за меморисану станицу и притисните **OK**.
- **Zvučnik** (или **Hedset**) да радио слушате преко звучника (или слушалица). Нека су слушалице стално прикључене на телефон. Проводник слушалица служи и као радио антена.
- **Mono izlaz** (или **Stereo izlaz**), да радио слушате у моно или стерео варијанти.

Док слушате радио, нормално примате и упућујете позиве. Звук из радија се искључује. Када завршите позив, звук из радија ће се аутоматски поново укључити.

Када нека апликација која користи (E)GPRS или HSCSD везу шаље или прима податке, може доћи до сметњи радио пријема.

## Диктафон

Имате могућност снимања делова говора, звука или активног разговора у трајању од три минута. Ово је корисно, на пример, када желите снимити име и број да бисте их касније записали.



**Напомена:** Придржавајте се свих локалних закона који регулишу снимање позива. Не користите ову могућност противзаконито.

## Снимање

1. Притисните **Мени**, одаберите **Mediji** па **Diktafon**.
2. Да снимање започнете, одаберите **Snimi**. Да снимање започнете у току везе, притисните **Опције**, па одаберите **Snimi**. Када снимате телефонски разговор, сви учесници у вези чују тихи писак на приближно сваких пет секунди.  
Када снимате телефонски разговор, држите телефон у нормалном положају, уз уво.
3. Да снимање прекинете, притисните **Prekini**. Телефонски апарат меморише снимак у фолдер **Audio snimci** у менију **Galerija**.
4. Да преслушате претходни снимак, одаберите **Pusti posl. snimlj..**
5. Да пошаљете претходни снимак, одаберите **Pošalji posl. snimlj..** Снимак се може послати преко ИЦ везе, Bluetooth бежичне везе или MMS сервиса.

## Листа снимака

Притисните **Мени**, одаберите **Mediji**, **Diktafon** па **Lista snimaka**. Приказаће се листа фолдера у оквиру **Galerija**. Отворите **Audio snimci** да погледате листу снимака. Притисните **Опције** и можете одабрати неку од опција за датотеке у фолдеру **Galerija**. Видите Галерија (Мени 5) на страници 120.

## Дефинисање фолдера за смештај

Да одаберете неки други фолдер, а не примарни фолдер, *Audio snimci*, у менију *Galerija*, притисните **Мени**, одаберите *Mediji*, *Diktafon* па *Izaberi memoriju*. Одаберите фолдер из листе фолдера у *Galerija*.

## ЕКВИЛАЈЗЕР

ЕКВИЛАЈЗЕР побољшава квалитет звука када се користи музички центар тако што појачава или утишава одређене фреквентне опсеге.

Притисните **Мени** и одаберите *Mediji* па *Ekvilaj. za medije*.

Да га активирате, дођите до неког од скупова еквилајзера (аудио профила) и притисните **Активирај**.

Да видите или измените одабран скуп, притисните **Опције** и одаберите *Vidi*, *Izmeni* или *Preimenuj*. Не могу се сви скупови мењати или преименовати.

## ■ РОКОВНИК (МЕНИ 7)



**Напомена:** Ваш телефонски апарат мора да буде укључен да бисте могли да користите функције менија *Rokovnik*. Не укључујте телефон ако је забрањена употреба мобилних телефона или ако њихова употреба може да проузрокује сметње или опасност.

## АЛАРМ

Аларм користи формат приказивања времена који је подешен за сат. Аларм функционише и када је телефон искључен, ако има довољно енергије у батерији.

Притисните **Meni**, одаберите **Rokovnik**, па **Alarm**.

- Одаберите **Vreme alarma**, унесите време аларма и притисните **OK**.

Да измените време аларма, одаберите **Uključi**.

- Одаберите **Ponavljanje alarma** да подесите аларм за одабране дане у недељи.
- Одаберите **Ton alarma**, па одаберите стандардни, уобичајени, тон за аларм, прилагодите га својим потребама тако што ћете одабрати неки из листе тонова у Галерији, или поставите неку радио станицу као аларм.

Ако за аларм поставите радио, прикључите слушалице на телефон. Телефон користи станицу коју сте последњу слушали за аларм који се репродукује преко звучника. Ако су слушалице ископчане, уместо радија ће се користити уобичајени тон аларма.

### Када истекне време подешено за аларм

Телефон ће се огласити алармом и палити и гасити **Alarm!** као и тренутно време.

Да прекенте аларм, притисните **Prekini**. Ако пустите апарат да звони један минут, или притиснете **Ponovi**, аларм престаје и обнавља се после десетак минута.

Ако је у време подешено за аларм апарат искључен он ће се аутоматски укључити и огласити алармом. Ако притиснете **Prekini**, телефон пита да ли желите да га активирате за употребу: **Uključi telefon?**. Притисните **Ne** да апарат искључите, или **Da** да позивате или примате позиве.



**Напомена:** Не притискајте **Da** ако је забрањена употреба мобилних телефона или када њихова употреба може да проузрокује сметње или опасност.

## Календар

Календар вашег телефонског апарата Вам помаже да водите евиденцију о подсетницама, позивима које имате обавити, састанцима и рођенданима.

Календар користи заједничку меморију; видите Заједничка меморија на страници 21.

Притисните **Meni**, одаберите **Rokovnik**, па **Kalendar**.



**Савет:** Да брзо отворите мени **Kalendar**, у пасивном режиму притисните **➤**.

Дођите до жељеног дана. Тренутни дан је уоквирен. Ако су за дан постављене неке напомене, он је исписан масним словима. Да бисте видели напомене за тај дан, притисните **Опције** и одаберите **Dnevnik**. Да прикажете седмицу, одаберите **Sedmični pregled**.

- Да видите одређену напомену, дођите до ње и притисните **Опције** па одаберите **Vidi**. Преглед напомена Вам омогућава да погледате детаље одабране напомене. Кроз напомену се можете кретати.
- Постоје и опције додавања напомене, њеног слања преко ИЦ везе, преко бежичне Bluetooth везе или као напомене директно у календар другог компатибилног телефона, или њеног слања као текстуалне или мултимедија поруке.

На располагању су опције брисања, измена, премештања и понављања напомена као и копирања напомене у неки други дан.

Да обришете све напомене из календара, одаберите месечни или недељни приказ, притисните и одаберите **Obriši sve napom..**

**Podешavanje**, да поставите датум, време, формат датума и времена, или дан којим почиње седмица. Опција **Auto. brisanje** Вам омогућава да подесите телефонски апарат да аутоматски после одређеног времена брише старе напомене. Међутим, напомене са понављањем, на пример рођендани, се неће брисати.








Да обришете све напомене из календара, одаберите месечни или седмични приказ, притисните **Опције** и одаберите *Obriši sve napom..*


## Унос напомене у календар

За детаље о начину уноса слова и бројева погледајте део Писање текста на страници 41.



Притисните **Мени**, одаберите *Rokovnik*, па *Kalendar*. Дођите до жељеног датума, притисните **Опције** па одаберите *Stavi napomenu*. Одаберите једну од следећих врста напомена:

-  **Sastanak** - Укуцајте текст (или притисните **Опције** и потражите име у контактима). Притисните **Опције** па одаберите *Sačuvaj*. Укуцајте место састанка па притисните **Опције** и одаберите *Sačuvaj*. Укуцајте време почетка састанка и притисните **ОК**, затим време завршетка и притисните **ОК**. Да поставите аларм, упозорење, за напомену, одаберите *Sa zvukom* или *Nečujan* (без тона упозорења) па поставите време аларма.
-  **Poziv** - Укуцајте телефонски број, притисните **Опције** па одаберите *Sačuvaj*. Укуцајте име, притисните **Опције** па одаберите *Sačuvaj*. (Уместо уноса броја телефона, притисните **Опције** да име и телефонски број потражите у контактима.) Затим унесите време за позив, па притисните **ОК**. Да поставите аларм, упозорење, за напомену, одаберите *Sa zvukom* или *Nečujan* (без тона упозорења) па поставите време аларма.
-  **Rodendan** - Укуцајте име особе (или притисните **Опције** па име потражите у контактима), притисните **Опције** и одаберите *Sačuvaj*. Затим укуцајте годину рођења и притисните **ОК**. Да поставите аларм, упозорење, за напомену, одаберите *Sa zvukom* или *Nečujan* (без тона упозорења) па поставите време аларма.
-  **Memo** - Укуцајте напомену, притисните **Опције** па одаберите *Sačuvaj*. Унесите крајњи дан, рок, напомене па притисните **ОК**. Да поставите аларм, упозорење, за напомену, одаберите *Sa zvukom* или *Nečujan* (без тона упозорења) па поставите време аларма.

-  **Podsetnik** - Укуцајте предмет за подсетницу и притисните **Опције** па одаберите **Sačuvaj**. Да поставите аларм за напомену, одаберите **Alarm uključen** па поставите време упозорења, аларма.

Када је постављен аларм за напомену, у прегледу се приказује индикатор .

### Када Вас телефонски апарат упозорава алармом на напомену

Телефон пишти и приказује напомену. Када је на екрану приказана напомена типа Позив , приказани број можете да позовете притиском на тастер .

- Да прекинете аларм а да не погледате напомену, притисните **Izadi**.
- Да прекинете аларм и погледате напомену, притисните **Vidi**. Притисните **Ponovi** и аларм ће се поново огласити за десет минута.

### Листа обавеза

Имате могућност да меморишете напомену за неку обавезу, одредите степен приоритета напомене и да је маркирате као урађено када обавезу, задатак обавите. Напомене можете разврставати по приоритету или по датуму.

Листа обавеза користи заједничку меморију; видите Заједничка меморија на страници 21.

Притисните **Meni**, одаберите **Rokovnik** па **Lista obaveza**, и приказаће Вам се листа напомена. Притисните **Опције**, или дођите до жељене напомене и притисните **Опције**.

- Да додате нову напомену, одаберите **Dodaj**. Укуцајте предмет напомене. Када унесете максимални број карактера за једну напомену, додатни карактери се не прихватају. Притисните **Опције** па одаберите **Sačuvaj**. Одаберите степен приоритета за напомену, **Visok**, **Srednji**, или **Nizak**. Телефон аутоматски поставља рок без аларма за напомену. Да измените рок, прикажите напомену па одаберите опцију рок.

*Rečnik*, погледајте Укључивање и искључивање интуитивног начина уноса текста на страници 41.

- Можете такође погледати и обрисати одабрану напомену, као и обрисати све напомене које сте означили као обављено. Можете разврстати напомене по приоритету и року, послати поруку на други телефон, сачувати поруку као напомену у календар или приступити календару.

У току прегледа напомене, можете одабрати опцију измене одабране поруке, измене рока или приоритета напомене, или је означити као обављено.

## Напомене

Апликацију *Napomene* можете користити за састављање и слање напомена компатибилним уређајима преко ИЦ везе, бежичне Bluetooth везе, SMS или MMS сервиса.

Апликација Напомене користи заједничку меморију; видите Заједничка меморија на страници 21.

1. Да приступите апликацији *Napomene*, притисните **Мени**, одаберите *Rokovnik* па *Napomene*. Ако време и датум нису подешени, телефон ће тражити да то учините пре почетка састављања, писања напомене.
2. Притисните **Опције** и одаберите *Stavi napomenu*; видите Писање текста на страници 41.
3. Укуцајте напомену, па одаберите *Sacuvaj*.

У напомену можете убацити тренутно време и датум. Ако нема довољно места да се убаце, телефон ће од Вас тражити да обришете одговарајући број карактера из напомене.

Напомену можете и да пошаљете на компатибилни уређај путем ИЦ везе, Bluetooth бежичне везе, MMS сервиса или као текстуалну поруку (SMS). Ако је напомена превише дугачка да би

могла да се пошаље као текстуална порука, телефон ће од Вас тражити да обришете одговарајући број карактера из напомене.

Остале опције за напомене су преглед, брисање и уношење измена, едитовање, напомене. У току уноса измена, из едитора текста можете изаћи и без меморисања унетих измена.

## Новчаник

У модулу *Novčanik* можете да меморисхете личне податке, на пример, бројеве кредитних картица и адресе. Подацима који се чувају у новчанику се лако приступа у току претраживања и они се могу користити за аутоматско попуњавање података, на пример, при онлајн куповини ако провајдер подржава функцију новчаника. Овде такође можете чувати и приступне шифре за разне мрежне сервисе за које се тражи корисничко име и лозинка.

Подаци у новчанику су заштићени шифром новчаника коју дефинишете када му први пут приступите. Када се прикаже *Kreiraj šifru novčanika*: укуцајте шифру и притисните **OK** да је потврдите, па у *Potvrdi šifru novčanika*: укуцајте ту шифру поново и притисните **OK**. Видите и део Шифра новчаника (4 до 10 цифара) на страници 17.

Ако желите да обришете све податке у новчанику, као и шифру новчаника, у пасивном режиму укуцајте *\*#7370925538#* (или словима *\*#res wallet#*). Биће Вам потребна и сигурносна, заштитна шифра телефонског апарата; видите Приступне шифре на страници 16.

Да бисте унели, или изменили неке податке у новчанику, приступите менију Новчаник. Да бисте користити податке у новчанику за онлајн сервисе, приступите Новчанику из претраживача; видите Сервиси (Мени 9) на страници 156.

## Приступање менију Новчаник

Да приступите новчанику, притисните **Meni**, одаберите *Rokovnik* па *Novčanik*. Унесите своју шифру новчаника и притисните **OK**; видите Подешавања новчаника на страници 144.

Одаберите:

- *Nač. novčanika*, да креирате комбинације картица за различите сервисе. Начин, скуп новчаника је користан ако неки сервис захтева унос великог броја података. Можете да одаберете одговарајући скуп новчаника уместо да појединачно бирате различите картице са подацима.
- *Kartice*, да меморисете личне податке картице. За платне картице, попустне картице (појединих ланаца продавница) и приступне картице можете меморисати податке као што су, на пример, комбинације корисничких имена и лозинки, као и адресни и лични подаци корисника. Видите Меморисање детаља картице на страници 141.
- *Karte*, да сачувате обавештења о електронским улазницама које сте купили преко неког мобилног, онлајн сервиса. Да погледате улазнице, притисните **Опције** па одаберите *Vidi*.
- *Računi*, да сачувате признанице онлајн куповина.
- *Lične napomene*, да сачувате разне личне податке које желите да буду заштићени PIN шифром новчаника. Видите Личне напомене на страници 142.
- *Podешavanje*; видите Подешавања новчаника на страници 144.

## Меморисање детаља картице

1. Приступите новчанику и одаберите *Kartice*.
2. Одаберите тип картице чије детаље желите да меморисете:
  - *Platne kartice*, за платне (дебитне) и кредитне картице.

- *Kart. lojalnosti*, за интерне, попустне картице појединих продавница, или ланца продавница.
  - *Kartice pristupa*, за корисничка имена и лозинке за приступ онлајн сервисима.
  - *Kar. s info o kor.*, за специфична лична подешавања за оњалн сервисе.
  - *Adrese*, за контакт податке, на пример, адреса фактурисања и адреса доставе.
3. Ако још ниједна картица није додата, притисните **Dodaj**, у супротном, притисните **Opcije** и одаберите *Dodaj novu*.
4. Попуните поља подацима, па притисните **Završi**.

Ако то подржава ваш провајдер сервиса, податке картице можете примати у телефон као конфигурациону поруку. Бићете обавештени којој категорији дата картица припада. Примљену картицу сачувајте или одбаците. Картицу можете погледати или јој променити име, али у њу не можете уносити измене. За могућност добијања картичних података у форми конфигурационе поруке, обратите се издаваоцу картице или провајдеру сервиса.

### Личне напомене

Такође можете меморисати и личне податке, као што су бројеви банковних рачуна, лозинке, шифре или напомене.

Приступите новчанику и одаберите *Lične napomene*. Притисните **Opcije** да погледате, додате или измените одабрану напомену, као и да напомене разврстате по називу или датуму, или да их обришете. Док гледате неку неку напомену, можете је изменити или обрисати. Опција *Pošalji kao tekst* служи за копирање напомена у текстуалне поруке, а опција *Kopiraj u kalendar* за копирање напомене у календар. *Uzmi detalje*, служи за преузимање бројева, имејл адреса и веб адреса из напомене.

## Креирање скупа новчаника

Пошто сачувате своје личне податке картице, можете их објединити у неки скуп новчаника. Скуп новчаника можете користити да у току претраживања преузмете податке новчаника из различитих картица.

1. Приступите новчанику и одаберите *Nač. novčanika*.
2. Да креирате нови начин, скуп новчаника ако још ниједан није додат, притисните **Dodaj**. У супротном, притисните **Опције** и одаберите *Dodaj novu*.
3. Попуните наредна поља, па притисните **Završi**. Нека поља садрже податке који се бирају из новчаника. Те податке морате сачувати, меморисати, пре него што будете могли да креирате неки скуп, начин рада новчаника.
  - *Sledeće izaberite platnu karticu* – одаберите неку картицу из листе платних картица.
  - *Sledeće izaberite karticu lojalnosti* – одаберите неку картицу из листе интерних, попустних картица.
  - *Sledeće izaberite karticu pristupa* – одаберите неку картицу из листе приступних картица.
  - *Sledeće izaberite karticu s info o korisniku* – одаберите неку картицу из листе корисничких картица.
  - *Sledeće izaberite adresu placanja* – одаберите неку адресу из листе адресних картица.
  - *Sledeće izaberite adresu isporuke* – одаберите неку адресу из листе адресних картица.
  - *Sledeće izaberite adresu isporuke računa* – одаберите неку адресу из листе адресних картица.
  - *Sledeće izaberite metodu isporuke računa* – одаберите начин доставе признанице; *Na broj telefona* или *Na e-mail adresu*.
  - *Ime načina novčanika*: унесите име за дати скуп.

## Подешавања новчаника

Приступите новчанику и одаберите *Podešavanja*. Одаберите:

- *Promeni šifru*, да промените шифру новчаника.
- *ID telefona* да подесите RFID ID телефона помоћу *Sifra ID-a telefona* и *Vrsta ID-a telefona*. (RFID – радиоталасна идентификација, је технологија за безбедније спровођење комерцијалних трансакција преко вашег телефона)

## Водич за плаћање помоћу новчаника

- Да бисте обавили куповину, приступите сајту жељеног сервиса који подржава коришћење новчаника. Неопходно је да сервис подржава ЕСМЛ (језик за моделирање електронске трговине) спецификацију. Видите Успостављање везе са сервисом на страници 157.

Одаберите производ који желите да купите и пре куповине пажљиво прочитајте све информације које су дате.



**Напомена:** Текст можда не стане у један екран. Зато обавезно прелистајте и прочитајте комплетан текст пре саме куповине.

- Да бисте платили своју куповину, телефон Вас пита да ли желите да користите новчаник или не. Телефон такође тражи и вашу PIN шифру новчаника.
- Одаберите из листе платних картица ону картицу којом желите да платите. Под условом да образац који примите од провајдера сервиса подржава ЕСМЛ спецификацију, телефон аутоматски попуњава податке из кредитне картице или скупа новчаника у новчанику.
- Потврдите куповину и информација ће се проследити.
- Евентуално ћете примити потврду пријема или дигиталну признаницу за куповину.



- Да затворите новчаник, одаберите *Zatvori novčanik*. Ако новчаник не користите 5 минута, он се аутоматски затвара.



**Напомена:** Ако сте покушали да приступите, или сте приступили поверљивим подацима који захтевају унос шифре (рецимо, ваш банковни рачун), испразните кеш меморију свог телефонског апарата после сваке такве употребе.

За пражњење кеш меморије, видите Кеш меморија на страници 164.

## Синхронизација

Овај модул, Синхронизација, Вам омогућава да податке из свог календара и податке о контактима сачувате на неки Интернет сервер (мрежни сервис) или у компатибилни РС рачунар. Ако сте податке сачували на неком Интернет серверу, свој телефон можете синхронизовати стартовањем синхронизације са свог телефонског апарата. Такође можете синхронизовати податке контаката, календара са подацима и напоменама које се налазе у вашем РС рачунару стартовањем синхронизације са рачунара. Контакти на SIM картици се неће синхронизовати.

Имајте на уму да одговарање на долазни позив у току синхронизације исту прекида, па је потребно да је стартујете поново.

### Синхронизација са телефонског апарата

Пре спровођења синхронизације са вашег телефонског апарата, неопходно је да урадите следеће:

- Да се претплатите на неки сервис синхронизације. За детаље у вези расположивости и параметре подешавања сервиса синхронизације, обратите се свом оператору мреже или провајдеру сервиса.

- Да преузмете параметре синхронизације од свог оператора мреже или провајдера сервиса: видите Подешавања синхронизације на страници 146.
- Да подесите параметре, подешавања везе неопходне за синхронизацију. Видите Подешавање телефонског апарата за неки сервис на страници 157.

Да започнете синхронизацију са свог телефонског апарата:

1. Активирајте параметре, подешавања везе неопходне за синхронизацију. Видите Подешавање телефонског апарата за неки сервис на страници 157.
2. Притисните **Meni**, одаберите редом *Dodaci, Sinhronizacija, Podešavanja* па *Aktivna Internet sinh. podešavanja*. Дођите до скупа који желите да активирате и притисните **Aktiviraj**. Маркирајте податке које желите да синхронизујете. Видите *Podaci koji se sinhronizuju* у делу Подешавања синхронизације на страници 146.
3. Притисните **Meni**, одаберите *Dodaci, Sinhronizacija* па *Sinhroniši*.
4. Пошто потврдите, маркирани подаци активiranог скупа ће бити синхронизовани.

Имајте на уму да прва синхронизација, или поновљена прекинута синхронизација, може потрајати и до 30 минута ако су контакти или календар испуњени.

## Подешавања синхронизације

Конфигурациону поруку за подешавања синхронизације можете добити од оператора мреже или од провајдера сервиса. За пријем подешавања у форми конфигурационе поруке, видите део Сервис конфигурационих подешавања на страници 35.

### Ручно уношење параметара

1. Притисните **Meni**, одаберите *Dodaci, Sinhronizacija* па *Podešavanja*.
2. Одаберите *Aktivna Internet sinh. podešavanja*.

3. Дођите до скупа који желите да активирате и притисните **Aktiviraj**.

Потребно је да активирате скуп у којем желите да сачувате параметре, подешавања синхронизације. Скуп је група параметара неопходних за успостављање везе са неким сервисом.

4. Одаберите *Izmeni aktivna podeš. Internet sinh..* Одаберите појединачно параметре и унесите потребне податке.

- *Naziv podešavanja*. Унесите име за скуп и притисните **OK**.
- *Podaci koji se sinhronizuju*. Маркирајте податке које желите да синхронизујете, *Kontakti*, *Kalendar* или *Napomene*, па притисните **Završi**.
- *Adrese baze podataka*. Одаберите *Baza podataka kontakata*, *Baza podataka kalendara* или *Baza podataka napomena*. Укуцајте назив базе података и притисните **OK**.
- *Korisničko ime*. Укуцајте корисничко име и притисните **OK**.
- *Lozinka*. Укуцајте лозинку и притисните **OK**.
- *Sinhronizacioni server*. Укуцајте назив сервера и притисните **OK**.
- *Podešavanja veze*, да дефинишете подешавања везе неопходна за синхронизацију. Видите Ручно уношење параметара сервиса на страници 157.

Одаберите појединачно сваки од параметара и унесите потребне вредности. За параметре, подешавања, обратите се оператору мреже или провајдеру сервиса.

Одаберите *PC sinhronizaciona podešavanja* да унесете подешавања синхронизације коју иницира сервер. Одаберите:

- *Korisničko ime*. Укуцајте корисничко име и притисните **OK**.
- *Lozinka*. Укуцајте лозинку и притисните **OK**.

## Синхронизација са РС рачунара

За синхронизацију података именика, календара и напомена са РС рачунара, можете користити ИЦ везу, Bluetooth везу или кабл за пренос података. Такође је потребно и да на рачунару буде инсталисан програмски пакет PC Suite. Стартујте синхронизацију са рачунара користећи PC Suite програмски пакет.

## ■ Апликације (Мени 8)





**Напомена:** Телефонски апарат мора да буде укључен да бисте могли да користите ову функцију. Немојте укључивати телефон ако је забрањена употреба мобилних телефона или ако њихова употреба може да проузрокује сметње или опасност.

## Игре

Софтвер вашег апарата садржи игре посебно програмиране за овај Nokia телефон.

### Стартовање игре

1. Притисните **Мени**, одаберите *Апликације*, *Игре* па *Изабери игру*.
2. Дођите до игре или групе игара (назив зависи од саме игре).
3. Притисните . Ако сте одабрали појединачну игру, она ће се стартовати.

У супротном, приказаће се списак игара у одабраној групи игара. Да стартујете појединачну игру, дођите до жељене игре па притисните .

Имајте на уму да играње неких игара брже празни батерију (па је евентуално потребно телефон прикључити на пуњач).

## Остале опције које су на располагању за игру или групу игара

Опције игара; погледајте Остале опције које су на располагању за апликацију или групу апликација на страници 150.

### Допуна игара

Притисните **Meni**, одаберите *Aplikacije, Igre* па *Dopuna igara*. Приказује се листа расположивих адреса претраживача. Одаберите *Još adresa*, да приступите листи адреса у менију *Servisi*; видите део Адресе (букмарк ознаке) на страници 162.

Одаберите одговарајућу адресу за повезивање на жељену страницу. Ако успостављање везе не успе, вероватно је немогуће приступити датој страници преко сервиса чије параметре везе тренутно користите. У том случају, уђите у мени *Servisi* и активирајте други скуп параметара сервиса; видите Успостављање везе са сервисом на страници 157. Покушајте поново да се повежете на страницу.

Који су Вам сервиси на располагању, цене и претплату проверите код свог локалног оператора целуларне мреже или провајдера сервиса.

Садржаје преузимајте само са извора, сајтова, у које имате поверење.

За преузимање додатних игара, погледајте и део Преузимање апликације на страници 151.

Имајте на уму да када преузimate неку игру, она може бити сачувана у оквиру менија *Aplikacije* уместо у оквиру менија *Igre*.

### Стање меморије за игре

Да видите количину меморије расположиве за инсталисање игре или апликације, притисните **Meni**, одаберите *Aplikacije, Igre* па *Memorija*. Видите и део Стање меморије за апликације на страници 152.

Игре користе заједничку меморију; видите Заједничка меморија на страници 21.

## Подешавања игре

Притисните **Meni**, одаберите *Aplikacije, Igre* па *Podeš. aplikacije* да подесите звук, светла и вибрације за дату игру.

## Апликације

Софтвер вашег апарата садржи Java апликације посебно програмиране за овај Nokia телефон.

### Стартовање апликације

1. Притисните **Meni**, одаберите *Aplikacije, Kolekcija* па *Izaberi aplikaciju*.
2. Дођите до апликације или групе апликација (назив зависи од саме апликације).
3. Притисните **Otvori**. Ако сте одабрали појединачну апликацију, она ће се стартовати.

У супротном, приказаће се списак апликација у одабраној групи. Да стартујете појединачну апликацију, дођите до жељене апликације па притисните **Otvori**.

Имајте на уму да рад неких апликација брже празни батерију (па је евентуално потребно телефон прикључити на пуњач).

### Остале опције које су на располагању за апликацију или групу апликација

- **Obriši**, да обришете апликацију или групу апликација из телефонског апарата.  
Имајте на уму да ако обришете фабрички инсталисану апликацију или групу апликација, исте можете поново преузети у телефон са дела за подршку Nokia веб сајта, на адреси [www.nokia.com](http://www.nokia.com).
- **Detalji**, за додатне информације о апликацији.
- **Ažuriraj verziju**, да проверите да ли је на располагању новија верзија апликације (мрежни сервис).

- *Web strana*, за додатне информације или податке за апликацију на Интернету. Ову могућност мора да подржава комуникациона мрежа. Приказује се једино ако је таква Интернет адреса дата у апликацији.
- *Pristup aplikaciji*, да ограничите приступ апликације мрежи. Приказују се различите категорије. Одаберите у свакој категорији, ако је на располагању, једну од следећих дозвола:
  - *Pitaj svaki put* и телефон ће увек питати за приступ мрежи,
  - *Pitaj samo prvi put* и телефон ће питати само за први покушај приступа мрежи,
  - *Uvek dozvoljeno* да приступ мрежи буде увек дозвољен,
  - *Nije dozvoljeno* да се не дозволи приступ мрежи,
- *Spoji preko*, за неке апликације које захтевају специфична подешавања сервиса. Ваш телефон је подешен да стандардно, подразумевано, користи подешавања сервиса претраживача.

## Преузимање апликације

Ваш телефон подржава J2ME™ Java апликације. Пре преузимања неке апликације, проверите да је она компатибилна са вашим телефоном. Садржаје преузимајте само са извора, сајтова, у које имате поверење.

Нове Java апликације можете преузимати на више начина:

- Притисните **Meni**, одаберите *Aplikacije*, *Kolekcija* па *Dopuna aplikacija* и приказаће се листа расположивих адреса. Одаберите *Još adresa*, да приступите листи адреса у менију *Servisi*; видите део Адресе (букмарк ознаке) на страници 162.

Одаберите одговарајућу адресу за повезивање на жељену страницу. Ако успостављање везе не успе, вероватно је немогуће приступити датој страници преко сервиса чије параметре везе тренутно користите. У том случају, уђите у мени *Servisi* и активирајте други скуп параметара

сервиса; видите Успостављање везе са сервисом на страници 157. Покушајте поново да се повежете на страницу.

Који су Вам сервиси на располагању, као и за цене и претплату, проверите код свог локалног оператора целуларне мреже или провајдера сервиса.

- Притисните **Мени**, одаберите *Servisi* па *Linkovi preuzim..* Одаберите одговарајућу апликацију или игру за преузимање. Видите Преузимање на страници 162.
- Употребите функцију преузимања игара; видите део Допуна игара на страници 149.
- Употребите програм Nokia Application installer из пакета PC Suite да преузмете апликацију у свој апарат.



Имајте на уму да Nokia не гарантује за апликације преузете са других, а не свог сајта. Ако се одлучите да са њих преузмете Java апликације, потребно је да предузмете сву предострожност у смислу безбедности и садржаја као и за било који други сајт.

Имајте на уму да апликација која се преузима може да буде сачувана у мени *Igre* уместо у мени *Aplikacije*.

## Стање меморије за апликације

Да видите количину меморије која је на располагању за инсталисање игре или апликације, притисните **Мени**, одаберите *Aplikacije*, *Kolekcija* па *Memorija*. Апликације користе заједничку меморију; видите Заједничка меморија на страници 21.

## Калкулатор

Калкулатор вашег телефонског апарата сабира, одузима, дели, множи, диже на квадрат, израчунава квадратни корен и конвертује валуте.

Овај калкулатор има ограничену тачност и може доћи до грешака у заокруживању, посебно код дугих делења.



1. Притисните **Мени**, одаберите *Апликације*, *Додаци* на *Калкулатор*.
2. Када се на екрану покаже "0" унесите први број рачунске операције; притисните **#** **↕** за децимални зарез.
3. Притисните **Опције** и одаберите *Додај*, *Одузми*, *Помножи*, *Подели*, *Квадринај*, *Квадратни корен* или *Промени знак*.



**Савет:** Или, притисните **\*+** једном за сабирање, два пута за одузимање, три пута за множење и четири пута за дељење.

4. Унесите други број.
5. За резултат, притисните **Резултат**. Поновите потребан број пута кораке 3 до 5.
6. Да бисте започели нови прорачун, прво притисните и држите **Обриши**.

#### Израчунавање конверзије валута

1. Притисните **Мени**, одаберите *Апликације*, *Додаци* на *Калкулатор*.
2. Да сачувате курс, притисните **Опције** па одаберите *Курс*. Одаберите једну од приказаних опција. Укуцајте курс валута, притисните **#** **↕** за децимални зарез, па **ОК**. Курс остаје у меморији док га не промените другом вредношћу.
3. Да спроведете конверзију валута, укуцајте износ валуте коју конвертујете, притисните **Опције**, и одаберите *У домаћу* или *У страну*.



**Савет:** Конверзију валута можете урадити и у пасивном режиму. Укуцајте износ валуте који конвертујете, притисните **Опције**, и одаберите *У домаћу* или *У страну*.

## Тајмер

Притисните **Мени**, одаберите *Апликације*, *Dodaci* па *Тајмер*. Унесите време аларма у сатима, минутима и секундама и притисните **ОК**. Ако желите, напишите текст напомене која ће се приказати по истеку постављеног временског периода, па притисните **ОК** да започнете одбројавање.

- Да промените временски период за одбројавање, одаберите *Izmeni vreme*, или да зауставите тајмер, одаберите *Zaustavi tajmer*.

Ако је апарат у пасивном режиму када истекне време аларма, он ће се огласити алармом и палити и гасити текст напомене ако је она постављена, или у супротном, *Vreme tajmera je isteklo*. Аларм прекидате притиском на било који тастер. Ако се не притисне ниједан тастер, аларм се аутоматски прекида у року од 30 секунди. Да зауставите аларм и обришете напомену, притисните **Izadi**.

## Штоперица

Помоћу штоперице можете да мерите време, међувремена или пролазна времена. У току мерења времена, могу се користити остале функције телефонског апарата. Да оставите штоповање времена у позадини, притисните тастер **К**.

Употреба штоперице троши батерију и време аутономије апарата биће скраћено. Обратите пажњу да не оставите мерење времена у позадини док обављате друге радње са апаратом.

### Праћење и дељење времена

1. Притисните **Мени**, одаберите *Апликације*, *Dodaci*, *Štoperica* па *Merenje iz delova*. Ако сте поставили мерење времена у позадини, можете одабрати *Nastavi*.

2. Притисните **Počni** да почнете праћење времена. Притисните **Podeli** увек када желите да прочитате међувреме. Листа међувремена се приказује на екрану испод истеклог времена. Можете их прегледати прелиставањем.
3. Притисните **Prekini** да прекинете праћење времена.
4. Притисните **Opције** па одаберите:
  - **Počni**, да поново почнете праћење времена. Ново време се додаје претходном.
  - **Poništi**, да време поништите без меморисања.

### Пролазна времена

Притисните **Meni**, одаберите *Aplikacije*, *Dodaci*, *Štoperica* па *Merenje prolaza*. Притисните **Počni** да започнете праћење времена, а **Prolaz** да прочитате пролазно време. Притисните **Prekini** да прекинете мерење пролазних времена. Притисните **Opције** да меморисхете или поништите пролазна времена. Погледајте део Праћење и дељење времена на страници 154.

### Преглед и брисање времена

Притисните **Meni**, одаберите *Aplikacije*, *Dodaci* па *Štoperica*.

Ако штопераца није поништена, можете одабрати *Pokaži zadnje* да погледате последње измерено време. Одаберите *Vidi vremena* и приказаће Вам се листа имена или коначних времена скупа мерења; одаберите који скуп желите да погледате.

Да обришете меморисана времена, одаберите *Obriši vremena*. Одаберите *Obriši sve* па притисните **OK**, или одаберите *Jedno po jedno*, дођите до времена која желите да обришете, притисните **Obriši**, па **OK**.

## ■ Сервиси (Мени 9)



Уз помоћ претраживача телефона можете приступати различитим сервисима. На пример, ти сервиси могу бити извештаји о времену, вести, редови летења и финансијске информације.



**Напомена:** Ваш телефонски апарат мора бити укључен да бисте могли користити ову функцију. Не укључујте телефон ако је забрањена употреба мобилних телефона или ако њихова употреба може да проузрокује сметње или опасност.

За расположивост сервиса, као и за цене и претплату, проверите код свог локалног оператора целуларне мреже и/или провајдера сервиса чији сервис желите да користите. Провајдери ће Вам такође дати и упутства о коришћењу њихових услуга.

Користећи претраживач свог телефона можете претраживати сајтове који користе Wireless Markup Language (WML) или Extensible HyperText Markup Language (xHTML) језик. Изглед страница може да буде различит зависно од величине екрана. Имајте на уму да нећете моћи да видите све детаље неке Интернет презентације, странице.

### Основни кораци за приступ и коришћење сервиса

1. Меморишите параметре сервиса који су неопходни за приступ сервису који желите да користите. Видите страницу 157.
2. Успоставите везу са датим сервисом. Видите страницу 157.
3. Започните претраживање страница сервиса. Видите страницу 158.
4. Пошто завршите претраживање, прекините везу са сервисом. Видите страницу 160.

## Подешавање телефонског апарата за неки сервис

Параметре сервиса добијате у облику конфигурационе поруке од оператора мреже или провајдера који нуди сервис који желите да користите. Параметре можете да уносите и ручно, или да их додајете и мењате помоћу пакета PC Suite.

За више информација и правилне параметре, подешавања, обратите се свом оператору мреже или провајдеру који нуди сервис који желите да користите.

За пријем подешавања у форми конфигурационе поруке, видите део Сервис конфигурационих подешавања на страници 35.

### Ручно уношење параметара сервиса

1. Притисните **Мени**, одаберите *Сервиси*, *Пodešavanja*, па *Podešavanja veze*.
2. Одаберите *Aktivna servisna podešavanja*.
3. Дођите до скупа везе који желите да активирате и притисните **Aktiviraj**.

Потребно је да активирате скуп везе у којем желите да сачувате параметре, подешавања сервиса. Скуп је група параметара неопходних за успостављање везе са неким сервисом.

4. Одаберите *Izmena aktivnih serv. podešavanja*.


Одаберите сваки од параметара појединачно и унесите потребне вредности на основу података које сте добили од свог оператора мреже или провајдера сервиса. Имајте на уму да се сва подешавања везана за носач података налазе у менију *Podešavanja nosača*.

## Успостављање везе са сервисом

Као прво, проверите да су активирани параметри сервиса који желите да користите. Да активирате параметре:



- Притисните **Meni**, одаберите *Servisi*, *Podešavanja*, па *Podešavanja veze*. Одаберите *Aktivna servisna podešavanja*, дођите до скупа (параметара) везе који желите да активирате, па притисните **Aktiviraj**.

Друго, успоставите везу са сервисом. Постоје три начина за повезивање:



- Отворите почетну страну, хоумпејџ, провајдера сервиса:  
Притисните **Meni**, одаберите *Servisi* па *Početna strana*, или у пасивном режиму, притисните и држите **0** .
- Изаберите бумкарк, адресу, датог сервиса:  
Притисните **Meni**, одаберите *Servisi*, па *Adrese* и одаберите бумкарк, адресу.  
Ако адреса не функционише са тренутно активним параметрима сервиса, активирајте неки други скуп параметара сервиса и покушајте поново.
- Одаберите последњи URL:  
Притисните **Meni**, одаберите *Servisi*, *Zadnja web adr.*
- Укуцајте адресу сервиса:  
Притисните **Meni**, одаберите *Servisi* па затим *Idi na adresu*. Укуцајте адресу сервиса и притисните **OK**.

## Претраживање страница сервиса

Пошто сте успоставили везу са сервисом, можете почети претраживање његових страница. Функције тастера телефонског апарата се могу разликовати од једног до другог сервиса. Пратите текст упутства на екрану телефонског апарата. За детаљније информације, обратите се свом провајдеру.

Имајте на уму да ако је за тип везе, носач података, одабран GPRS, у току претраживања се приказује иконица  у левом горњем углу екрана. Ако у току (E)GPRS везе примите позив или текстуалну поруку или упутите позив, у горњем десном углу екрана приказаће се иконица  која означава да је (E)GPRS веза задржана (стављена на чекање). По завршетку позива, телефон покушава да поврати (E)GPRS везу.

## Употреба тастера телефонског апарата у току претраживања

- За кретање по страницама користите тастере за претрагу.
- Да одаберете неку истакнуту ставку, притисните , или притисните **Опције** па одаберите опцију отварања линка.
- Да унесете слова или цифре, користите тастере **0**  - **9 wxyz**, а да унесете специјални карактер, притисните тастер **\*+**.

## Опције у току претраживања

Притисните **Опције** и биће Вам на располагању следеће опције. Провајдер сервиса може да нуди и друге опције. Одаберите:

- **Прећице**, да отворите нову листу опција само за дату страницу.
- **Dodaj adresu**, да страницу сачувате као адресу, бумкарк.
- **Adrese**. Видите Адресе (бумкарк ознаке) на страници 162.
- **Linkovi preuzim.**, да Вам се прикаже листа адреса са којих се може вршити преузимање одређених садржаја.
- **Ostale opcije**, да прикажете листу додатних опција, рецимо, опција новчаника или неких опција заштите.
- **Učitaj ponovo**, да поново учитате и ажурирате садржај отворене странице.

- [Prekini](#). Видите Раскините везу са сервисом на страници 160.



**Напомена:** Ако сте покушали да приступите, или сте приступили поверљивим подацима који захтевају унос шифре (рецимо, ваш банковни рачун), испразните кеш меморију свог телефонског апарата после сваке такве употребе.



За пражњење кеш меморије, видите Кеш меморија на страници 164.

## Директно позивање

Претраживач подржава функције којима можете да приступате у току претраживања. Можете да упутите говорни позив, да пошаљете DTMF тонске секвенце у току говорног позива и да сачувате име и телефонски број са неке странице.

## Раскините везу са сервисом

Да прекинете претраживање и раскинете везу, притисните [Опције](#) и одаберите [Prekini](#). Када се прикаже [Prekini pretraživanje?](#) притисните [Da](#).

Или, притисните  два пута, или притисните и држите .

## Подешавање изгледа претраживача

У току претраживања, притисните [Опције](#), одаберите [Ostale opcije](#) па [Podešav. izgleda](#), или у пасивном режиму, притисните [Meni](#), одаберите [Servisi](#), [Podešavanja](#) па [Podešavanje izgleda](#).

- Одаберите [Prelom teksta](#). Одаберите [Uključen](#) и текст ће се настављати у наредни ред. Ако одаберете [Isključen](#), текст ће бити скраћен.
- Одаберите [Veličina slova](#) и одаберите [Mali](#), [Normalna](#) или [Velika](#).
- Одаберите [Prikaz slika](#). Одаберите [Ne](#), па се неће приказивати слике које се појављују на страницама. Ово може да убрза претраживање страница које садрже доста слика.



- Одаберите *Upozorenja*; одаберите *Upozor. za vezu koja nije bezbed.* па затим *Da* да подесите телефон да Вас упозорава када у току претраживања прелазите са безбедне (штићене) на нештићену (отворену) везу. Одаберите *Upozor. za stavke koje nisu bezbed.* па затим *Da* да подесите телефон да Вас упозорава када се на некој безбедној (штићеној) страни сајта налазе нештићени елементи, ставке. Имајте на уму да ова упозорења не гарантују безбедност, заштиту везе. За даље информације, погледајте део Сигурност, заштита претраживача на страници 164.
- Одаберите *Kodiranje znakova*, да одаберете који ће кодни распоред претраживач користити за приказ текста на страницама које саме не дају такву информацију као и да одаберете да ли ће се за слање веб адреса на компатибилне телефоне увек користити UTF-8 кодни распоред.

## Кукице

Кукица, или "колачић", је податак који неки сајт, локација, уноси у кеш меморију претраживача вашег телефона. Тај податак могу бити, на пример, ваше корисничке информације или ваше преференце у претраживању. Кукице, "колачићи", се чувају док не испразните кеш меморију; видите Кеш меморија на страници 164.

1. У току претраживања притисните **Опције**, одаберите *Ostale opcije, Zaštita*, па *Kukice*, или, у пасивном режиму, притисните **Мени**, одаберете *Servisi, Podešavanja, Podešavanje zaštite*, па *Kukice*.
2. Одаберете *Dozvoljene* или *Odbacuju se*, да допустите, односно забраните постављање "колачића", кукица.

## Адресе (букмарк ознаке)

Имате могућност чувања адреса страница у облику букмарка, адреса, у меморији апарата.

1. У току претраживања притисните **Опције** и одаберите **Adrese**, или, у пасивном режиму, притисните **Мени**, одаберите **Servisi**, па **Adrese**.
2. Дођите до адресе коју желите да користите и притисните **Опције**.
3. Одаберите **Idi na** да успоставите везу са страницом на коју се адреса односи. Такође можете и видети назив и мрежну адресу одабране букмарк ознаке, изменити или обрисати одабрану адресу, букмарк ознаку, или је послати директно на други телефон као букмарк адресу, или као текстуалну поруку, као и креирати нову адресу, букмарк.

Имајте на уму да су у вашем апарату можда већ инсталисане неке адресе Интернет сајтова који нису ни у каквој вези са фирмом Nokia. Nokia не одобрава нити гарантује за ове сајтове. Ако се одлучите да им приступите, потребно је да предузмете сву предострожност у смислу безбедности и садржаја као и за било који други Интернет сајт.

## Примање адресе

Када примите адресу, букмарк ознаку (послату као букмарк, адреса), приказује се обавештење **1 adresa je primljena**. Притисните **Vidi**, затим притисните **Опције** па одаберите **Vidi** да букмарк, адресу погледате, **Sačuvaj** да је сачувате, или **Odbaci** да је одбаците.

## Преузимање

1. Да преузмете додатне мелодије, слике, игре или апликације у свој телефон (мрежни сервис), притисните **Мени**, одаберите **Servisi** па **Linkovi preuzim**.

2. Одаберите *Preuzim. melodija*, *Preuzimanja slika*, *Dopuna igara*, *Preuzimanja videa* или *Dopuna aplikacija* да преузмете додатне мелодије, слике, игре, видео садржаје или апликације. Садржаје преузимајте само са извора, сајтова, у које имате поверење.

## Сервисни пријем

Телефонски апарат може да прима сервисне поруке (достављене без вашег захтева) које Вам шаље провајдер (мрежни сервис). Сервисне поруке су обавештења о, на пример главним вестима, насловима и могу да садрже текстуалну поруку или адресу неког сервиса.

Да у пасивном режиму приступите функцији *Servisni prijem*, када примите сервисну поруку, притисните **Prikaži**.

- Ако притиснете **Izađi**, порука се премешта у *Servisni prijem*. Да опцији *Servisni prijem* приступите накнадно, притисните **Meni**, одаберите *Servisni* па *Servisni prijem*.

Да опцији *Servisni prijem* приступите у току претраживања, притисните **Opcije** и одаберите *Ostale opcije*, па *Servisni prijem*. Дођите до жељене поруке и притисните **Opcije**. Одаберите *Preuzmi* да активирате претраживач и преузмете у телефон маркирани садржај, или *Detalji* да Вам се прикажу детаљни подаци о сервисном обавештењу, или пак одаберите **Obrisi** да га обришете.

## Подешавање сервисног пријема

Притисните **Meni**, одаберите *Servisni*, *Podešavanje*, па *Podešavanje servisnog prijema*.

- Одаберите *Servisne poruke*, па затим *Uključene* (или *Isključene*), да подесите да телефон прима (односно не прима) сервисне поруке.
- Одаберите *Automatska veza*. Ако сте телефон подесили да прима сервисне поруке и одаберете *Uključi*, телефон ће аутоматски, из пасивног режима, активирати претраживач када прими сервисну поруку.

Ако одаберете опцију *Isključi*, телефон ће активирати претраживач тек када одаберете *Preuzmi* пошто примите сервисну поруку.

## Кеш меморија

Подаци као и сервиси којима сте приступали чувају се у кеш меморији вашег апарата. Кеш меморија је баферски меморијски простор који се користи за привремено смештање података. Да испразните кеш меморију:

- у току претраживања, притисните **Опције**, одаберите *Ostale opcije* па *Obriši keš*, или
- у пасивном режиму, притисните **Мени** одаберите *Servisi* па *Obriši keš*.

## Сигурност, заштита претраживача

Сигурносна заштита је неопходна за неке сервисе као што су банкарски сервиси и онлајн куповина са сајтова. За такве врсте веза неопходни су Вам сигурносни сертификати и евентуално сигурносни, заштитни модул који се може налазити на вашој SIM картици. За више информација, обратите се свом провајдеру.

## Заштитни модул

Заштитни модул може да садржи сертификате као и приватне и јавне кључеве. Сврха заштитног модула је да побољша безбедност апликација које се користе из претраживача и омогућава употребу дигиталног потписивања. Сертификате у заштитни модул уписује провајдер сервиса.

Притисните **Мени**, одаберите *Servisi*, *Podešavanje*, *Podešavanje zaštite* па *Podešavanje zaštitnog modula*. Одаберите:

- *Detalji zaštitnog modula*, да се прикаже назив заштитног модула, статус, произвођач и серијски број.


- **Zahetv za PIN šifrom modula**, да подесите телефон да захтева PIN шифру модула када се користе функције, сервиси заштитног модула. Укуцајте шифру па одаберите *Uključen*. Да деактивирате захтев за унос PIN шифре модула, одаберите *Isključen*.
- **Promeni PIN modula**, да промените PIN шифру модула, ако то заштитни модул допушта. Унесите тренутну PIN шифру модула, затим унесите нову шифру два пута.
- **Promeni potpisni PIN**. Одаберите потписни PIN који желите да промените. Унесите тренутну PIN шифру, затим унесите нову шифру два пута.

Видите и део Приступне шифре на страници 16.

## Сертификати

Постоје три врсте сертификата: серверски сертификати, сертификати овластиоца и кориснички сертификати.

- Телефон користи серверски сертификат да би успоставио безбеднију везу са сервером на којем се налази садржај. Телефон прима серверски сертификат од провајдера сервиса пре успостављања везе и његова исправност се проверава преко сертификата овластиоца који су меморисани у телефону. Серверски сертификати се не меморишу.

Ако је иконица сигурне везе  приказана у току везе, пренос података између телефонског апарата и сервера на којем се налази садржај је шифрован.

- Сертификате овластиоца користе неки сервиси, као што су банкарски сервиси, за проверу аутентичности других сертификата. Сертификате овластиоца или у заштитни модул уписује провајдер сервиса, или се они преузимају са мреже ако дати сервис подржава употребу сертификата овластиоца.

- Корисничке сертификате корисник добија од Даваоца сертификата (Certifying Authority). Кориснички сертификати су потребни, на пример, за дигиталне потписе и они повезују корисника са јединственим приватним кључем заштитног модула.



**Важно:** Имајте на уму да иако употреба сертификата у знатној мери умањује ризике који прате повезивање на мрежу и инсталисање софтвера, они се морају исправно користити да би се обезбедиле предности побољшане заштите. Постојање сертификата не пружа само по себи никакву заштиту; управљач сертификата мора имати исправне, веродостојне, или проверене сертификате да би се осигурала побољшана заштита.


**Важно:** Сертификати су временски ограничени. Ако се прикаже порука "Сертификат је истекао" или "Сертификат још увек не важи" иако би сертификат требало да је важећи, проверите да ли су исправно подешени време и датум у телефонском апарату.

**Важно:** Пре него што измените ове параметре, подешавања, морате се уверити да ли заиста имате поверење у власника сертификата, као и да ли дати сертификат заиста припада назначеном власнику.

## Дигитални потписи

Користећи свој телефон можете стављати дигиталне потписе ако ваша SIM картица има заштитни модул. Потпис се може идентификовати као ваш преко приватног кључа заштитног модула и корисничког сертификата који је коришћен за потписивање. Употреба дигиталног потписа може бити исто као и стављање потписа на папирни рачун, уговор или неки други документ.

Да ставите дигитални потпис, одаберите неки линк на датој страници, на пример, наслов књиге коју желите да купите и њену цену. Приказаће се текст за потпис (евентуално и износ, датум, итд.).

Проверите да је у том моменту текст у заглављу *Čitaj* и да је приказана иконица дигиталног потписа .



**Напомена:** Ако се иконица дигиталног потписа не појави, значи да је дошло до повреде тајности, сигурности, и не би требало да уносите никакве личне податке као што је ваш потписни PIN.

Да текст потпишете, прво га комплетног прочитајте па онда можете да одаберете **Potpíši**.



**Напомена:** Текст можда не стане у један екран. Зато обавезно прелистајте и прочитајте комплетан текст пре потписивања.

Одаберите кориснички сертификат који желите да употребите. Укуцајте потписни PIN (видите део Опште информације на страници 16) и притисните **OK**. Иконица дигиталног потписа ће се изгубити, а дати сервис може евентуално да прикаже потврду ваше куповине.

## Информација о позицији

Неке мреже омогућавају захтев за позицијом телефона (мрежни сервис). Овај мени вам омогућава да видите примљене захтеве за позицијом од свог оператора.

## ■ SIM сервиси (Мени 10)

Поред функција које нуди телефонски апарат и ваша SIM картица може нудити додатне услуге, сервисе којима приступате из Менија 15. Мени 15 ће се приказивати само ако га ваша SIM картица подржава. Називи и садржаји менија у потпуности зависе од расположивих услуга.



**Напомена:** За податке у вези расположивости, цене и информације о начину коришћења SIM сервиса обратите се продавцу SIM картице, тј. оператору мреже, провајдеру или другом добављачу.

Имате могућност да свој телефонски апарат подесите тако да Вам приказује потврдне поруке које се размењују између вашег телефонског апарата и мреже када користите SIM сервисе, избором опције *Da* у оквиру менија *Potvrda akcija SIM servisa* у *Podešavanje telefona*.

Имајте на уму да приступ овим сервисима може да подразумева слање поруке или обављање телефонског позива који се наплаћују.



## 7. Комуникације са РС рачунаром

---

Када је ваш телефон повезан на компатибилни РС рачунар преко ИЦ везе, Bluetooth бежичне везе или каблом (DKU-2) за пренос података (USB веза), можете да шаљете и примате имејл поруке као и да приступате Интернету. Свој телефон можете да користите са великим бројем програма за повезивање са РС рачунаром и дата комуникације. Користећи програмски пакет PC Suite можете, на пример, да синхронизујете контакте, календаре и листе обавеза и напомене свог телефона и компатибилног РС рачунара или неког Интернет сервера (мрежни сервис).

Додатне информације као и датотеке за преузимање, на пример пакет PC Suite, можете наћи у делу подршке на Nokia веб сајту, [www.nokia.com](http://www.nokia.com).

### ■ PC Suite

Програмски пакет PC Suite садржи следеће апликације:

- **Nokia Application Installer**, који служи за инсталисање J2ME Java апликација са компатибилног РС рачунара у телефонски апарат, рецимо игара и речника.
- **Nokia Audio Manager** за прављење музике за ваш телефон.
- **Nokia Image Converter**, који служи за конверзију графичких датотека у подржане формате погодне за примену у мултимедија порукама или за тапете, као и за њихово пребацивање у телефонски апарат.
- **Nokia Sound Converter**, који служи за оптимизацију тонских записа подржаних формата како би били компатибилни са вашим телефонским апаратом, као и за њихово пребацивање у телефонски апарат.

- **Nokia Content Copier** за прављење резервних копија података телефона на РС рачунару, као и за њихову реконструкцију, повраћај у телефон. Такође омогућава и пренос података, садржаја, у други компатибилни Nokia телефон.
- **Nokia Settings Manager**, који служи за измене и слање веб адреса, бумкарк ознака, или за ажурирање скупова (параметара) везе. Такође, можете тражити радио станице, брисати или мењати постојеће радио станице у свом телефону.
- **Nokia Phone Editor**, који служи за слање текстуалних порука и вршење измена контаката у вашем телефонском апарату.
- **Nokia Phone Browser**, који служи за преглед садржаја фолдера Галерија вашег телефона на компатибилном РС рачунару. Можете претраживати графичке и аудио датотеке, вршити измене датотека у меморији вашег телефона, као и преносити датотеке из телефона у РС рачунар и обрнуто.
- **Nokia Multimedia Player** за пуштање мелодија, слика, видео снимака и мултимедија порука на РС рачунару. Мултимедија Плауер вам омогућава да приказујете мултимедијалне садржаје примљене преко телефона или имејла.
- **Nokia PC Sync**, који служи за синхронизовање, усаглашавање контаката, календара и листа обавеза вашег телефона и компатибилног РС рачунара.
- **Nokia Modem Options** садржи параметре, подешавања за HSCSD и GPRS везе.
- **Nokia Connection Manager** служи за бирање типа везе између РС рачунара и телефона.
- **Nokia 6230 драјвери за модем** Вам омогућавају коришћење вашег телефона као модема.
- **Language Selection**, који служи да изаберете језик на којем ће се одвијати инсталација програма PC Suite и који ће се користити у раду апликације.
- **HTML Help** као помоћ у коришћењу апликације.

Заштита ауторских права може да спречава копирање, модификовање, пренос или прослеђивање неких слика, мелодија звона и другог садржаја.

## (E)GPRS, HSCSD и CSD

Свој телефон можете користити и за (E)GPRS (побољшани GPRS), GPRS (општи пакетски пренос података), HSCSD (брзи пренос података са комутацијом линије) и CSD (пренос података са комутацијом линије, *GSM podaci*), комуникационе сервисе за пренос података.

За детаље у вези расположивости и претплате на дата сервисе (пренос података) обратите се свом оператору мреже или провајдеру.

Имајте на уму да коришћење HSCSD сервиса празни батерију вашег апарата брже од стандардних говорних и дата веза. За време преноса података телефон ћете морати евентуално да прикочите на пуњач.

Видите Подешавање (E)GPRS модема на страници 112.

## ■ Коришћење комуникационих програма за пренос података

Информације у вези употребе комуникационих програма за пренос података потражите у документацији која иде уз њих.

Имајте на уму да се не препоручује позивање или примање позива док је апарат повезан на рачунар пошто може довести до прекида рада.

Да бисте остварили боље резултате, у току преноса података апарат поставите на стабилну подлогу са тастатуром окренутом надоле. Немојте апарат померати држећи га у руци у току преноса података.

## 8. О батерији

---

### ■ Пуњење и пражњење

Ваш телефонски апарат се напаја енергијом из акумулаторске батерије са могућношћу поновног пуњења.

Имајте на уму да се потпуне експлоатационе карактеристике нове батерије постижу тек после два или три комплетна циклуса пуњења и пражњења!

Батерија се може пунити и празнити стотине пута али ће се на крају истрошити. Када је радно време (време разговора и време спремности за рад) знатно краће од нормалног, време је да се купи нова батерија.

Користите само оне батерије које је одобрио произвођач телефона и пуните их само пуњачима које је исти одобрио. Ископчајте пуњач када се не користи. Не остављајте батерију прикључену на пуњач дуже од једне седмице, јер јој прекомерно пуњење може скратити век трајања. Ако се и не користи, потпуно пуна батерија ће се временом сама испразнити.

Екстремни температурни услови могу утицати на способност пуњења Ваше батерије.

Употребљавајте батерију само за оно за шта је намењена.

Никада не користите оштећени пуњач или батерију.

Не излажите батерију кратком споју. Случајан кратак спој може да настане ако неки метални предмет (новчић, спајалица или хемијска оловка) проузрокује директно спајање + и - извода батерије (металне траке на батерији), на пример, када носите резервну батерију у џепу или ташници. Кратким спајањем извода може се оштетити батерија или предмет којим се спаја.

Остављање батерије на топлим или хладним местима, као што је затворени аутомобил у летњим или зимским условима, смањује капацитет и век трајања батерије. Покушавајте да увек батерију држите на температури између 15°C и 25°C (59°F и 77°F). Телефон са загрејаном или хладном батеријом може

привремено да не ради, чак и када је батерија потпуно напуњена. Експлоатационе карактеристике батерија су посебно ограничене при температурама знатно испод тачке мржњења.

Не бацајте батерије у ватру!

Батерије одлажите у складу са локалним прописима (н.пр. рецирклажа). Не одлажите их као кућни отпад.

Ваш телефон је производ високог квалитета конструкције и израде и њиме треба поступати пажљиво. Доле дати савети ће Вам помоћи да испуните обавезе које су дате у гаранцији и да уживате у овом производу дуги низ година.

- Држите телефонски апарат и све његове делове и прибор ван дохвата деце.
- Одржавајте га сувим. Атмосферске падавине и влага, као и све врсте течности или влаге могу садржати минерале који проузрокују корозију електронских кола.
- Не употребљавајте телефон, нити га држите на прашњавим и прљавим местима. Његови покретни делови се могу оштетити.
- Немојте држати телефон на местима са високом температуром. Високе температуре могу да скрате век трајања електронских уређаја, да оштете батерије и да деформишу или истопе неке пластичне материјале.
- Немојте држати телефон на местима са ниском температуром. Када се телефон загреје (до своје нормалне температуре), у унутрашњости се може појавити влага која може да оштети штампане плоче са електронским колима.
- Не покушавајте да отворите телефон. Нестручно руковање га може оштети.
- Чувајте телефон од падова, потреса или удараца. Грубо руковање може да проузрокује ломљење унутрашњих штампаних плоча са електронским колима.
- За чишћење телефона немојте да употребљавате јаке хемикалије, раствараче за чишћење, или јаке детерџенте.
- Не бојите телефон. Боја може блокирати покретне делове апарата и омести правилан рад.
- Користите само испоручену антену или одобрену замену. Неодобрене антене, модификације или прикључци могу оштетити телефон и представљати кршење прописа којима се регулишу радио уређаји.

Све горње сугестије се у истој мери односе на телефонски апарат, пуњач и сав прибор. Уколико неки од њих не функционише исправно однесите га у најближи квалификовани сервис. Особље сервиса ће Вам помоћи и, уколико је потреба, обавити сервисирање.

# ВАЖНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ У ВЕЗИ БЕЗБЕДНОСТИ

---

## ■ Безбедност саобраћаја

Не користите мобилни телефон док возите моторно возило. Увек осигурајте телефон у његовом држачу; не стављајте телефон на путничко седиште или на места са којих у случају судара или изненадног кочења може да склизне.

Запамтите, безбедност саобраћаја је увек на првом месту!

## ■ Радно окружење

Имајте на уму да треба да се придржавате свих посебних прописа који важе у свакој области и да искључите свој телефон увек када је забрањена његова употреба, или када она може да проузрокује сметње или опасност.

Користите телефон само у његовим нормалним радним положајима.

Делови телефонског апарата имају магнетна својства. Телефонски апарат привлачи метале па особе са слушним апаратима не треба да га држе на уву на којем је слушни апарат. Телефон увек држите у држачу пошто слушалица може да привуче металне материјале. Не стављајте кредитне картице или друге медије са магнетним записом у близину телефона пошто се на њима уписани подаци могу тако избрисати.

## ■ Електронски уређаји

Већина савремене електронске опреме је заштићена од радиофреквентних сигнала. Ипак, извесна електронска опрема може да буде незаштићена од радиофреквентних сигнала Вашег мобилног телефона.



## Пејсмејкери

Произвођачи пејсмејкера препоручују минимално растојање од 20 цм (6 инчи) између мобилног телефона и пејсмејкера како би се избегле могуће сметње код рада пејсмејкера. Ове препоруке се поклапају са независним истраживањима и препорукама *Wireless Technology Research*. Особе са пејсмејкерима:

- Када је телефон укључен треба увек да га држе на растојању већем од 20 цм (6 инчи) од свог пејсмејкера;
- Не би требало да носе телефон у џепу на грудима;
- Треба да користе уво на супротној страни од пејсмејкера како би могућност стварања сметњи свеле на минимум.
- Уколико имате било какав разлог да посумњате да долази до сметњи, одмах искључите свој телефон.

## Слушни апарати

Неки дигитални мобилни телефони могу да стварају сметње извесним слушним апаратима. У случају таквих сметњи, консултујете се са својим провајдером.

## Остали медицински уређаји

Рад било којих радиопредајних уређаја, укључујући и целуларне телефоне, може да ствара сметње у функционисању неадекватно заштићених медицинских уређаја. Консултујте лекара или произвођача медицинских уређаја да бисте утврдили да ли су уређаји адекватно заштићени од спољне енергије радиофреквентних таласа, или уколико имате нека друга питања. Искључите свој телефон у здравственим установама када у њима истакнута правила налажу да то учините. Болнице или здравствене установе можда користе опрему која може да буде осетљива на спољну енергију радиофреквентних таласа.

## Моторна возила

Радиофреквентни сигнали могу да утичу на непрописно инсталисане или неадекватно заштићене електронске системе у моторним возилима (на пр. електронски системи за убризгавање горива, електронски системи за заштиту од проклизавања (заштиту од блокирања), електронски системи за регулацију брзине, системи са ваздушним јастуком). За то се у вези Вашег возила информишите код произвођача или његовог

представника. Такође консултујете и произвођача друге опреме која је додатно инсталисана у Вашем моторном возилу.

## Истакнути натписи

Искључите свој телефон у сваком објекту где то захтевају истакнути натписи.

### ■ Потенцијално експлозивне атмосфере

Искључите свој телефон када се налазите у некој средини са потенцијално опасном атмосфером и придржавајте се свих знакова и упутстава. Варнице у таквим срединама могу да проузрокују експлозију или пожар што може довести до телесних повреда или чак и смрти.

Корисницима се саветује да искључе телефон када се налазе на местима за точење горива (пумпној станици). Корисници се упозоравају да треба да се придржавају ограничења у погледу употребе радио опреме у складиштима горива (складиште горива и дистрибутивни центри), хемијским постројењима или на местима где се врши минирање.

Средине са потенцијално експлозивном атмосфером су често, али не увек јасно обележене. То су најчешће потпалубља чамаца, места за транспорт или складиштење хемикалија, моторна возила са погоном на течни (пропан-бутан) плин, зоне у којима ваздух садржи хемикалије или честице, на пример жита, прашину или метални прах, као и све друге средине у којима се обично препоручује да искључите мотор аутомобила.

### ■ Моторна возила

Само квалификовано особље би требало да сервисира телефон или да га инсталира у моторно возило. Погрешно инсталисање или сервисирање може да буду опасно и да поништи све гаранције за апарат.

Проверавајте редовно да ли је целокупна опрема мобилног телефона у Вашем возилу прописно монтирана и да ли правилно функционише.

Не држите нити носите запаљиве течности, гасове или експлозивне материје на истом месту где држите телефон, његове делове или прибор.

Код моторних возила која су опремљена ваздушним јастуком, имајте у виду да се ваздушни јастук надувава великом силом. Не постављајте никакве предмете, укључујући и фиксне и преносне бежичне уређаје, у простор изнад ваздушних јастука, нити у зону надувавања ваздушног јастука. Уколико је опрема мобилног телефона за аутомобил непрописно инсталисана а ваздушни јастук се надува може доћи до озбиљних повреда.

Употреба Вашег телефона у ваздуху је забрањена. Искључите свој телефон пре уласка у авион. Употреба мобилних телефона у авиону може да представља опасност за функционисање авиона, да доведе до прекида бежичне телефонске мреже, и да буде противзаконита.

Непоштовање ових упутстава може да доведе до привременог обустављања или ускраћивања коришћења телефонских услуга, или до предузимања судског поступка, или до оба.


## ■ Хитни позив



**Важно:** Овај телефон као и сваки бежични телефон ради користећи радио сигнале, бежичне и земаљске мреже као и функције које програмира сам корисник. Из тог разлога успостављање везе у свим условима се не може гарантовати. Зато се не бисте никада требало ослањати само на мобилни телефон за успостављање важних комуникација (на пр., позиви за хитну медицинску помоћ).

Хитни позиви можда нису могући на свим мрежама мобилне телефоније или при коришћењу неке услуге мреже и/или неке могућности телефона. Проверите то код локалног провајдера.

## Слање хитних позива:

1. Укључите телефон уколико није укључен. Проверите да ли је јачина сигнала адекватна. Неке мреже захтевају да је важећа SIM картица правилно уложена у телефон.
2. Притисните  потребан број пута (на пример да бисте прекинули везу, изашли из менија и сл.) да обришете садржај екрана и апарат активирате за телефонирање.
3. Унесите број службе помоћи за своју тренутну локацију (на пр. 911, 112 или неки други званични број службе помоћи). Бројеви службе помоћи су различити за различите локације.

#### 4. Притисните тастер .

Ако су активиране одређене функције, можда ћете прво морати да их искључите пре него што будете могли да упутите позив служби помоћи. Консултујте ово Упутство и Вашег локалног провајдера услуга целуларне мреже.

Када шаљете позив служби помоћи, обратите пажњу на то да дате све неопходне информације што је могуће тачније. Упамтите да је Ваш мобилни телефон можда једино средство комуникације на месту догађаја несрећног случаја; не прекидајте везу све док Вам се не дозволи да то учините.

### ■ Информације о сертификацији (SAR)

ОВАЈ МОДЕЛ ТЕЛЕФОНСКОГ АПАРАТА ЗАДОВОЉАВА МЕЂУНАРОДНЕ СМЕРНИЦЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ЕКСПОЗИЦИЈУ РАДИО ТАЛАСИМА

Ваш бежични телефонски апарат је радио предајник и пријемник. Он је пројектован и произведен тако да не прелази граничне вредности зрачења за експозиције енергији радиофреквентних таласа које препоручују међународне смернице (ICNIRP). Те граничне вредности су део свеобухватних смерница и оне одређују допуштене нивое енергије радиофреквентних таласа за општу популацију. Ове смернице су развиле независне научне организације путем периодичних и детаљних процена научних студија. Ове смернице садрже и значајну сигурносну резерву која је намењена да осигура безбедност свих особа без обзира на старосну доб или здравствено стање.

Стандард за експозицију за мобилне телефоне користи јединицу мере познату као Степен специфичне абсорпције, или SAR (Specific Absorption Rate). SAR гранична вредност назначена у тим међународним смерницама износи  $2,0 \text{ W/kg}^*$ . Тестови за одређивање SAR вредности спроводе се за стандардне радне положаје са телефонским апаратом који емитује на својој највећој атестираној снази у свим испитиваним фреквентним опсезима. Мада је SAR вредност установљена за највећи атестирани ниво снаге, стварна SAR вредност телефонског апарата у раду може бити значајно испод те максималне вредности. Ово је стога што је апарат пројектован да ради на више нивоа снаге како би користио само онолику снагу која је потребна да доспе до мреже. Генерално, што сте ближе базној станици, снага предаје телефонског апарата је нижа.

Највиша SAR вредност за овај модел телефонског апарата тестирано за држање на уву је 0,59 W/кг. Мада могу постојати разлике у SAR вредностима за различите телефоне и различите положаје, све оне задовољавају одговарајуће међународне смернице за експозицију радиофреквентним таласима.

Овај производ задовољава смернице за експозицију радиофреквентним таласима када се користи било у нормалном положају, уз уво, или када је одвојен од тела најмање 1,5 цм. Када се користи футрола, копча за појас или држач за ношење на телу, исти не би требало да садржи метал а требало би да одржава производ одвојен од тела најмање 1,5 цм.

\* SAR гранична вредност за мобилне телефоне у јавној употреби износи 2,0 W/кг. у просеку распоређено на десет грама телесног ткива. Смернице садрже и значајну сигурносну резерву ради додатне заштите људи као и на рачун компензације могућих одступања у измереним вредностима. SAR вредности могу бити различите у зависности од националних захтева за извештавањем као и од фреквентног опсега комуникационе мреже. Податке о SAR вредностима у другим регионима можете наћи у склопу информација о производу на адреси [www.nokia.com](http://www.nokia.com).